

NA PULZE

Časopis Prešovskej univerzity v Prešove

Ročník VIII, číslo 1, marec 2015

Milí čitatelia,

dostáva sa k Vám špeciálne číslo časopisu NA PULZE, ktoré je výnimočné tým, že je celé zložené výhradne z rozhovorov. Keďže sa čoskoro skončí funkčné obdobie súčasnému vedeniu univerzity a tiež vedeniam šiestich jej fakúlt, je čas na bilancovanie výsledkov a pripomenutie si nosných momentov uplynulého štvorročného obdobia.

Mnohé sme mali možnosť počuť a vidieť už v Odpočte vedenia PU prednesenom rektorom Prešovskej univerzity v Prešove prof. RNDr. Reném Matlovičom, PhD., na zasadnutí Akademickkej obce dňa 10. februára 2015. Rozhodli sme sa však dať priestor aj ďalším univerzitným osobnostiam, najmä členom vedenia PU a dekanom fakúlt, aby zhodnotili svoje pôsobenie v akademických funkciách v uplynulom období a tiež nám predostreli svoje vízie a plány do budúcnosti.

Toto špeciálne číslo časopisu nadväzuje na svojho predchodcu z apríla roku 2011, kde sme rovnako uverejnili rozhovory s akademickými funkcionármi, ktorým sa končilo funkčné obdobie. Pretože takto zameraný časopis sa stretol s pozitívnymi reakciami akademickkej obce, radi by sme na neho nadviazali a vytvorili tak novú univerzitnú tradíciu. Myslíme si, že je nesporne zaujímavé a poučné prečítať si rozhovory a hodnotenia priamo od ľudí, ktorí najväčšmi ovplyvňovali dianie na našej univerzite v uplynulom období, ktorí jej svojím konaním vtlačali nezameniteľnú pečať a ktorí vplývali nielen na život našej Alma mater, ale aj na životy nás – študentov, pedagógov či ostatných zamestnancov. Veríme, že aktuálne vydanie nášho univerzitného periodika bude pre Vás inšpiráciou a aj v budúcnosti sa budete radi k nemu vracieť.

Redakcia NA PULZE

NA PULZE – Ročník VIII, číslo 1, marec 2015 – Periodicita vydávania: štyrikrát ročne

Evidenčné číslo: EV 2836/08, ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie), ISSN 1339-3448 (online vydanie)

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove, Ul. 17. novembra 15 – IČO 17 070 775 – email: redakcia@unipo.sk

Redakcia: Mgr. Kamila Urmaničová (šéfredaktorka) – Mgr. Michaela Marcinová, PhD. (zástupkyňa šéfredaktorky)

Redakčná rada: prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD., PhDr. Ludmila Adamová, ThLic. Emília Halagová, PhD., PhDr. Branislav Erk, PhD.,

Mgr. Richard Fedorko, PhD., Mgr. Radoslav Rusňák, PhD., PhDr. ThDr. Maroš Šip, PhD., Mgr. Patrik Durkáč, PhD., PhDr. Iveta Ondriová, PhD., Ing. Peter Hafko,

RNDr. František Franko, PhD., Andrea Čajová, Michaela Gaľová

Foto na obálke: Jaro Ondo – Sadzba: Mgr. Gabriela Felix – Tlač: GRAFOTLAČ PREŠOV, s.r.o.

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov redakcia nezodpovedá.

Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním časopisu akademickkej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Rektor Prešovskej univerzity v Prešove

prof. RNDr. René Matlovič, PhD.

Pán rektor, Vaše druhé štvorročné funkčné obdobie sa pomaly chýli ku koncu. Výsledky za uplynulé štyri roky ste prezentovali pred akademickou obcou univerzity. Do akej miery sa Vám podarilo naplniť ciele, s ktorými ste v roku 2007 vstupovali do funkcie?

Situáciu pred ôsmimi rokmi si už určitá časť akademickej obce zrejme ani nebude pamätať. Hlavným cieľom nového vedenia bola koncentrácia na kľúčové aktivity univerzity, ktorými sú vzdelávanie, výskum a umenie. Prostredníctvom ich skvalitňovania sme hodlali zvýšiť konkurencieschopnosť Prešovskej univerzity. Ústrednou ambíciou sa stalo udržanie pozície univerzitnej vysokej školy – teda najvyššieho rangu platnej kategorizácie. Vďaka mnohým operatívnym, taktickým a sčasti i strategickým opatreniam sa nám to podarilo dosiahnuť. Iste si viacerí z nás pamätajú 10. jún 2010, keď som pred absolútne zaplnenou aulou prevzal z rúk ministra školstva, Jána Míkolaja, listinu, potvrdzujúcu pre PU status univerzity. Popri tomto centrálnom ciele sme identifikovali celé spektrum partiálnych cieľov – ako boli napr. novelizácia vnútorných predpisov univerzity, modernizácia vzdelávacej, výskumnej a sociálnej infraštruktúry, posilnenie modelu viaczdrojového financovania univerzity, optimalizácia organizačnej štruktúry univerzity, posilnenie medzinárodnej pozície univerzity v oblasti vzdelávania a výskumu, marketing a budovanie značky univerzity a vytvorenie a implementácia vnútorného systému hodnotenia kvality. Za týmto účelom bol vypracovaný a schválený Dlhodobý zámer Prešovskej univerzity na roky 2007 – 2013 s výhľadom do r. 2015. Pri jeho príprave sme využili odporúčania expertov Európskej asociácie univerzít (EUA), ktorí v r. 2007 realizovali medzinárodnú evalvaciu našej univerzity. Dnes už môžeme bilancovať naše

výsledky, pričom si dovoľm skonštatovať, že väčšinu zámerov sa podarilo splniť. Potvrďuje to vyhodnotenie spomínaného dlhodobého zámeru, ktoré sme uskutočnili koncom r. 2013. Zistili sme, že 97 % z celkového počtu 150 opatrení bolo úplne alebo čiastočne splnených. Je to zásluha synergického úsilia všetkých mojich spolupracovníkov a v širšom slova zmysle celej akademickej obce, technicko-administratívnych a prevádzkových zamestnancov našej alma-mater. Som mimoriadne hrdý aj na našich študentov, z ktorých mnohí vzorne reprezentovali našu univerzitu v rozličných oblastiach. Osobitne by som vyzdvihol spoluprácu s členkami a členmi vedenia univerzity, vedeniami fakúlt, Akademickým senátom PU, Vedeckou radou PU a Správnou radou PU. Veľmi si vážim toto nasadenie, súdržnosť a lojalnosť a všetkým úprimne zo srdca ďakujem.

V uplynulých dvoch funkčných obdobiach sa realizovali na PU viaceré organizačné zmeny. Môžete nám priblížiť aké výsledky priniesli?

Po dlhoročných traumatizujúcich diskusiách sme konečne uskutočnili integráciu pracovísk s identickým alebo podobným profilom na FF a FHPV PU, čo bolo nevyhnutnou podmienkou pre úspešné zavŕšenie komplexnej akreditácie v r. 2010. Nové organizačné súčasti univerzity sa podľa mojej mienky stali veľmi platnými štruktúrnymi jednotkami. Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, zriadené v r. 2008, vydalo už 234 publikácií. Ústav rusínskeho jazyka a kultúry sa etabloval ako jediné pracovisko svojho druhu na svete. Organizuje pravidelný vedecký seminár z karpatorusínistiky a jeho letná škola rusínskeho jazyka oslovuje širokú klientelu aj v zámorí. Je potešiteľné, že má akreditovaný už aj doktorandský študijný program. Ústav rómskych štúdií predstavuje interdisciplinárnu platformu, ktorá koordinuje výskum spojený s rómskym etnikom z perspektívy antropológie, histórie, humánnej geografie, demografie, pedagogiky, politológie, sociológie, lingvistiky a kulturológie. Výsledkom týchto snáh sú viaceré monografie a vedecké štúdiá. Najväčším projektom v ostatnom období bol rozsiahly terénny výskum a jeho spracovanie do podoby *Atlasu rómskych komunít 2013* v spolupráci s UNDP a Katedrou geografie a aplikovanej geoinformatiky FHPV PU. Ústav ázijských štúdií ponúka veľmi populárny kurz japonského jazyka a koordinuje našu spoluprácu s východoázijskými univerzitami (Taiwan, Čína, Japonsko). Ústav maďarského jazyka a kultúry, ktorý má akreditované štyri študijné programy prvého a druhého stupňa, je jediným aktívnym hungarologickým pracoviskom vo východnej polovici Slovenska. Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania (CCKV) integruje Ústav jazykových kompetencií, Ústav digitálnych kompetencií, Univerzitu tretieho veku, Detskú univerzitu, Autoškolu a ponúka mnoho zaujímavých vzdelávacích programov a kurzov (napr. kurz sprievodcu cestovného ruchu). Stalo sa zakladajúcim členom Slovenskej akademickej asociácie pre celoživotné vzdelávanie. Centrum taktiež zabezpečuje audiovizuálnu podporu pre vzdelávacie a výskumné aktivity. Unipocentrum zriadilo bod prvého kontaktu pre nových študentov, spravuje elektronický obchod e-shop a koordinuje marketingové aktivity univerzity. Na rektoráte sme zriadili Centrum pre komercializáciu výstupov výskumu a manažment duševného vlastníctva PU. Centrum koordinovalo aktivity, a tým výrazne prispelo k udeleniu slovenského šľachtiteľského osvedčenia od Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR pre odrodu Kristinka (Mäta pieporná) a odrodu Lian-

ka (Rumanček kamilkový) v januári 2015. Pôvodcami odrôd sú pracovníci Katedry ekológie FHPV PU. Centrum taktiež koordinuje aktivity súvisiace so žiadosťou o udelenie európskeho šľachtiteľského osvedčenia pre tieto odrody na Úrade spoločenstva pre odrody rastlín (CPVO) so sídlom vo Francúzsku.

Vzdelávanie je hlavným poslaním univerzity. V ostatnom období pozorujeme pokles počtu študentov na vysokých školách, ktorý súvisí s nepriaznivým demografickým vývojom. Ako reagovala naša univerzita na tieto trendy?

Prešovská univerzita obstála v uplynulom období v tejto oblasti v porovnaní s inými vysokými školami veľmi dobre. Ak si porovnáme počet študentov na univerzitách v r. 2011 a 2014 zistíme, že naša univerzita sa umiestnila na 3. mieste na Slovensku, teda má tretí najnižší pokles počtu študentov (za UCM v Trnave a UK v Bratislave). Zároveň bola treťou najžiadanejšou univerzitou podľa počtu prihlášok v r. 2014.

Odráža to teda relatívne solídny záujem o štúdium, v rámci ktorého ponúkame 90 bakalárskych, 72 magisterských a 27 doktorandských študijných programov, ktoré sú plne akreditované. Udržanie záujmu pripisujeme aj realizovaným marketingovým aktivitám. PU začala pravidelne organizovať DOD – Deň otvorených dverí ako podujatie určené pre zá-

ujemcov o štúdium a UNIPODAY ako podujatie určené pre vnútorné prostredie, s cieľom lepšie sa spoznať a vzájomne prepojiť potenciál na jednotlivých fakultách a iných pracoviskách. V oblasti vzdelávania sme sa v ostatnom období sústredili na prípravu a akreditáciu nových študijných programov, pričom sme vychádzali z novej paradigmy vysokoškolskej edukácie orientovanej na výstupy vzdelávania. To má zreteľnú väzbu na európske politiky v oblasti vysokoškolského vzdelávania (napr. Európsky kvalifikačný rámec a európske štandardy ESG vypracované ENQA – Európskou asociáciou na zabezpečenie kvality vzdelávania), ktoré postupne nachádzajú odraz v národných dokumentoch – Národný kvalifikačný rámec, Národná sústava kvalifikácií, Národná sústava povolání. Cieľom je zlepšovanie uplatniteľnosti absolventov na trhu práce. V rámci vnútorných procesov bola pozornosť vedenia zameraná na vypracovanie Vnútorného systému hodnotenia kvality vzdelávania, pričom nám záležalo na tom, aby sa na týchto procesoch zúčastňovali zástupcovia študentov. Okrem ich názorov sme sa snažili zisťovať aj odozvu zamestnávateľov. Prepojenie s praxou v oblasti učiteľských študijných programov vyústilo do inštitucionalizácie systému cvičných škôl a cvičných školských zariadení, čím sme sa stali prvou univerzitou na Slovensku s takto vybudovanými

štruktúrami. Umožnilo nám to účinnejšie komunikovať s riaditeľmi a výchovnými poradcami stredných škôl na spoločných stretnutiach. Inou aktivitou bola podpora študentského projektu AZU (aktivita zvyšuje úspech), ktorého cieľom je zlepšiť uplatniteľnosť mladých ľudí prostredníctvom rozličných aktivít za účasti potenciálnych zamestnávateľov. Optimalizovali sme tiež edukačný proces a jeho podmienky upravené v novelizovanom študijnom poriadku univerzity. V neposlednom rade sme venovali pozornosť ďalšiemu vzdelávaniu našich učiteľov. Začali sme opäť uskutočňovať kurz vysokoškolskej pedagogiky, ktorý sa stal povinnou súčasťou doktorandských študijných programov. Najnovšími aktivitami vedenia univerzity sú opatrenia zamerané na Ukrajinu, s cieľom povzbudiť záujem mladých ľudí z tejto krajiny študovať na našej univerzite. Boli uzavreté zmluvy s vacerými rekrútermi, vydaná publikácia v ukrajinčine o možnostiach štúdia na východnom Slovensku a zriadený osobitný referát pre ukrajinských študentov na rektoráte.

V súčasnosti sa frekventovane diskutuje o hodnotení a zabezpečení kvality na vysokých školách. Ako hodnotíte výsledky našej univerzity v tejto oblasti?

Kvalite vzdelávania, výskumu a administratívno-manažérskym procesom sme venovali v uplynulom období veľkú pozornosť. Už v r. 2008 sme začali na fakulte manažmentu overovať zavedenie systému kvality CAF. Neskôr sme tento systém rozšírili aj na ostatné fakulty a súčasť univerzity. V r. 2011 bolo naše úsilie korunované veľkým úspechom. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR Prešovskej univerzite udelil Cenu za zapojenie sa do súťaže o Národnú cenu kvality v kategórii iné organizácie verejného sektora ako jedinej vysokej škole v danom roku. Toto ocenenie nás povzbudilo do ďalšej práce. V r. 2013 bola ustanovená Rada pre kvalitu vzdelávania. Bol vypracovaný Vnútorňý systém hodnotenia kvality vzdelávania, ktorý pozitívne posúdila Akreditačná komisia – poradný orgán vlády SR. V r. 2014 sme zriadili Pracovnú skupinu pre hodnotenie vnútorného systému kvality. Súbežne sme získali aj finančnú podporu zo štrukturálnych fondov na projekty, ktoré nám výrazným spôsobom pomohli riešiť túto problematiku. Išlo o projekt „Modernizácia a zefektívnenie manažmentu univerzity“ (1 050,9 tis. EUR), projekt „Zvýšenie kvality vzdelávania na PU“ (570,9 tis. EUR) a projekt „Interný systém zabezpečenia kvality na PU“ (331,7 tis. EUR). Výsledkom týchto snáh bolo spracovanie Vnútorňého

systému hodnotenia kvality na PU v r. 2014 ako komplexného systému, ktorého súčasťou je Príručka kvality, Mapa procesov na PU a viac ako 20 vykonávacích predpisov. Tento systém bol súčasťou dokumentácie pre proces komplexnej akreditácie, ktorú sme predložili Akreditačnej komisii začiatkom júla 2014. Verím, že tento proces sa v tomto roku úspešne ukončí a som presvedčený, že si uhájime všetky práva a status univerzity, o ktoré sa uchádzame.

Kvalitu vysokých škôl hodnotia aj externé agentúry, ktoré ponúkajú verejnosti rozličné rebríčky. Ako hodnotíte tento prístup a akú pozíciu má naša univerzita v týchto hodnoteniach?

Rozličné ratingy a rankiny sú veľmi populárnou metódou hodnotenia vysokých škôl. Pre svoju jednoduchosť sú príťažlivé pre médiá a širokú verejnosť. Na druhej strane však vyvolávajú množstvo oprávnenej kritiky. Rankingová metóda totiž nutne vedie k veľkým zjednodušeniam a redukcionizmu, ktorého dôsledkom je strata veľkej časti relevantných informácií. Existuje už pomerne rozsiahla literatúra, ktorá upozorňuje na nedostatky rankingov a nabáda k opatrnosti pri ich interpretácii. Najčastejšie sa spomínajú problémy týkajúce sa reliability a validity použitých vstupných dát a indikátorov, často sa meniacich metódik a vytýka sa im, že porovnávajú kvalitatívne veľmi odlišné vysokoškolské inštitúcie s rozličným poslaním a veľkosťou. Napriek tomu sme v uplynulom období venovali výsledkom PU v rebríčkoch primeranú pozornosť. Teší nás, že v hodnoteniach nezávislej agentúry ARRA dosahujú naše fakulty solídne pozície. Napríklad Fakulta humanitných a prírodných vied je dlhodobo našou najlepšie hodnotenou fakultou (v minulom roku bola prvá vo svojej skupine a v každom z doterajších 10 rankingov od r. 2005 bola na medailovej pozícii). Je potešiteľné, že v najnovšom rankingu ARRA z r. 2014 sa na medailových pozíciách umiestnili dve ďalšie fakulty – Pravoslávna bohoslovecká fakulta a Gréckokatolícka teologická fakulta. Ostatné fakulty sa taktiež zlepšili alebo si

udržali doterajšie postavenie. Žiadna z fakúlt sa neumiestnila na poslednej priečke vo svojej skupine. Šesť, z celkového počtu ôsmich fakúlt, sa počas 10 hodnotení ARRA v r. 2005 – 2014 aspoň raz umiestnilo na medailovej priečke. Z hľadiska medzinárodného porovnania je možné pozíciu našej univerzity sledovať napríklad v rankingoch Webometrics a 4International Colleges & Universities. Tieto ranky vychádzajú z hodnotenia webovej prezentácie univerzít, ale zohľadňujú aj vedeckú produkciu podľa údajov Scimago. Podľa rankingu 4International Colleges & Universities z r. 2015 je Prešovská univerzita na 6. mieste na Slovensku. Podľa rankingu Webometrics z januára 2015, ktorý hodnotí 19 403 vysokoškolských inštitúcií, je Prešovská univerzita na 7. mieste na Slovensku a v medzinárodnom kontexte patrí medzi 14 % najlepších univerzít na svete.

Rankingy a ratingy sú príznačnými kategóriami pre neoliberalne orientované prístupy k hodnoteniu vysokých škôl, ktoré dominujú v súčasnom spoločenskom diskurze. Kľúčovým slovom, ktoré sa tiež často objavuje, je konkurencioschopnosť. Tá sa spomína aj v programových tézach, s ktorými ste sa uchádzali o funkciu rektora. Do akej miery považujete vaše pôsobenie na tomto poli za úspešné?

Kritické hlasy vo vzťahu k dominancii neoliberalných prístupov k sektoru vysokých škôl a vzdelávaniu vo všeobecnosti sa pretavili do už košatej zbierky literatúry. Na druhej strane vonkajšie prostredie a pragmatické dôvody si vynútili aplikovať viaceré elementy týchto prístupov i v spravovaní našej univerzity. Je známe, že na Slovensku bol v r. 2002 zavedený výkonný model financovania vysokých škôl. Nútilo nás to

premietnuť podobný prístup do univerzitnej metodiky rozpisu dotácie z verejného rozpočtu na jednotlivé fakulty. Fakulty, katedry i jednotlivci takto začali byť výrazne motivovaní a stimulovaní k dosahovaniu výkonov vo zvyšujúcej sa kvalite. Najaktívnejších tvorivých pracovníkov sme začali odmeňovať a podporovať z Fondu konkurencioschopnosti. Išlo predovšetkým o kľúčové aktivity, ako sú garantovanie študijných programov, kvalitné publikácie, získavanie výskumných grantových projektov. Na rektoráte sme vytvorili útvar ľudských zdrojov a začali uplatňovať jednotnú personálnu politiku. Zásluhou týchto opatrení sa nám podarilo zvýšiť konkurencioschopnosť univerzity prostredníctvom kvalifikačného rastu našich učiteľov a výskumných pracovníkov. Koeficient kvalifikačnej štruktúry (KKŠ) sa v r. 2008 – 2014 zvýšil z 1,343 na 1,477, čo sa odrazilo vo financovaní z verejných zdrojov, keďže uvedený koeficient je jedným z parametrov tvorby rozpočtu. Podiel pracovníkov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa (PhD.) stúpol zo 66,6 % v r. 2008 na 92,2 % v r. 2014. Podiel docentov a profesorov sa zvýšil z 28,6 % v r. 2008 na 39,3 % v r. 2014. Konkurencioschopnosť našej univerzity však významným spôsobom zvýšili aj rozvoj a modernizácia výskumnej, vzdelávacej a sociálnej infraštruktúry a intenzifikácia jej internacionalizácie.

Modernizáciu infraštruktúry považujete za dôležitý faktor zvýšenia konkurencioschopnosti PU. Ktoré projekty, realizované v uplynulých 8 rokoch, považujete za najvýznamnejšie?

Realizovali sme množstvo veľkých stavebných aktivít, ale i menších stavebných úprav, rekonštrukcií a opráv. Veľmi významnou stavbou bola rekonštrukcia a dostavba bývalej základnej školy na Ul. 17. novembra, kde vzniklo nové sídlo rektorátu, nové výučbové posluchárne, seminárne miestnosti, veľká poslucháreň Auditorium magnum, zasadačka Consilium maius, konferenčná miestnosť Consilium minus, dve telocvične, kancelárske priestory pre Pedagogickú fakultu, Fakultu športu, Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania, Ústav rusínskeho jazyka a kultúry. V súčasnosti realizujeme výstavbu novej budovy pre Fakultu manažmentu na Konštantínovej ulici a výstavbu objektu UNIPOLAB ako súčasť vedecko-technologického parku Technicom v kampuse pri Toryse. Nové priestory vznikli

vo VŠA výstavbou Centra excelentnosti sociohistorického a kultúrnohistorického výskumu a Kompetenčného centra znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách. Veľké stavebné úpravy sa realizovali v časti objektu bývalých dielní, kde vznikli špičkové výskumné laboratória Centra excelentnosti ekológie živočíchov a človeka. Okrem toho sme sa zamerali na stavebné úpravy s cieľom zveľadiť univerzitný campus, znížiť energetické straty a zvýšiť komfort pracovníkov a študentov (napr. dokončenie výstavby novej študovne v Univerzitnej knižnici PU, výmena okien v študentských domovoch na Ul. 17. novembra č. 11 a 13, Nám. Mládeže a Exnárovej ul., rekonštrukcia sociálnych zariadení, vstupu a výmena zasklených stien vo VŠA, rekonštrukcia 11. poschodia ŠD, výstavba nového vstupu v ŠD Exnárova, rekonštrukcia 2 ául Gréckokatolíckej teologickej fakulty, rekonštrukcia šatní Fakulty športu, rekonštrukcia kancelárskych priestorov Pedagogickej fakulty, rekonštrukcia skúšobne folklórneho súboru Torysa, rekonštrukcia parkoviska vo VŠA, výstavba multifunkčného ihriska na mieste bývalej nafukovacej haly pri Toryse, rekonštrukcia kuchyne ŠJ, rekonštrukcia interiérov a výmena okien na účelovom zariadení v Batizovciach, zateplenie a rekonštrukcia fasády a výmena okien na Fakulte športu, zateplenie a rekonštrukcia fasády Fakulty manažmentu, zriadenie nových priestorov pre ar-

chív univerzity na Ul. 17. novembra č. 13, zriadenie bezbariérových vstupov v objekte VŠA a na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte, oprava strešného pláštia nad blokom A vo VŠA, opravy a stavebné úpravy objektu na školskom pozemku na Botanickej ulici, zriadenie dočasného parkoviska v zadnej časti VŠA, vybudovanie a zriadenie kancelárie prvého kontaktu UNI-PO KONTAKT pri vstupe do VŠA, oprava a výmena technológie bazéna a kotolne vo VŠA, rekonštrukcia vodovodnej prípojky vo VŠA, rekonštrukcia svietidiel v aule VŠA, rekonštrukcia výťahov a modernizácia priestorov v ŠD Ul. 17. novembra 11 a 13). Z hľadiska vzdelávacej a informačnej infraštruktúry sme zmodernizovali 165 učební, inštalovali 406 počítačov do počítačových učební, 136 počítačov, 132 dataprojektorov a 17 interaktívnych tabúľ do ostatných učební. Kompletne sme modernizovali servery – 14 centrálnych a 11 lokálnych serverov, inštalovali sme nové počítačové siete, 1694 internetových zásuviek a wi-fi v 11 objektoch univerzity. V projektovej príprave sú objekty pre III. etapu výstavby Fakulty zdravotníckych odborov, Pravoslávnu bohosloveckú fakultu a komplexná rekonštrukcia bloku C študentského domova na Ul. 17. novembra 13. Vďaka týmto investíciám sa výrazne zhodnotil aj nehnuteľný a hnuťelný majetok Prešovskej univerzity. Kým v r. 2007 mal hodnotu 30 416 tis. EUR, v r. 2014 jeho hodnota dosiahla 58 144 tis. EUR.

Tieto impozantné a bezprecedentné investície si určite vyžiadali zabezpečenie adekvátnych finančných prostriedkov. Z akých zdrojov boli realizované?

Financovanie malo viaczdrojový charakter. Hlavnými zdrojmi boli štrukturálne fondy EÚ, štátny rozpočet a vlastné zdroje univerzity. Minulé obdobie bolo v znamení možnosti čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ. Prešovská univerzita v končiacom programovacom období (2007 – 2013) podala 44 žiadostí o nenávratný príspevok zo štrukturálnych fondov EÚ. V 25 prípadoch bola úspešná, pričom celkový objem zmluvne zabezpečených finančných prostriedkov dosiahol **40,7 mil. EUR**. Naša univerzita sa zaradila medzi najúspešnejšie vysoké školy. V rámci Operačného programu Výskum a vývoj sa počtom získaných projektov umiestnila na 6. mieste na Slovensku a v rámci Operačného programu Vzdelávanie dokonca na 4. mieste na Slovensku a na 1. mieste na východnom Slovensku. Okrem toho vedenie univer-

zity venovalo veľké úsilie zabezpečeniu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a viaceré stavebné akcie boli saturované týmto spôsobom. V neposlednom rade boli využité aj prostriedky získané vlastnou činnosťou univerzity, čo napokon vyplýva z postavenia PU ako verejnej vysokej školy.

Vedecký výskum sa chápe ako pilier identity univerzity ako inštitúcie. Ako hodnotíte výsledky dosiahnuté na tomto poli?

Prešovská univerzita dosiahla v uplynulých 8 rokoch markantný pokrok v tejto oblasti. Zaradila sa k univerzitám, ktoré si vytvorili predpoklady dosahovať špičkové výsledky v každom segmente triády základný výskum – aplikovaný výskum – transfer poznatkov do praxe. Ak si to rozmeníme na konkrétne detaily, bazálnymi inštitucionálnymi platformami pre základný výskum sa stali centrá excelentnosti. Je potešiteľné a mimoriadne dôležité, že PU bola úspešná a má vybudované až tri takéto centrá. Vieme, že ich získanie bolo podmienené predchádzajúcimi špičkovými výsledkami výskumu, takže zároveň to vnímame ako potvrdenie vysokej kvality výskumných aktivít prešovskej akademickej komunity. Ide o Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka (laboratóriá zamerané na sekvenčné analýzy DNA, environmentálne biotechnológie, biodiverzitu živočíchov, molekulárnu ekológiu živočíchov a človeka, ekofyziológiu rastlín a živočíchov), Lingvokulturologické a prekladateľsko-tlmočnické centrum excelentnosti (laboratóriá zamerané na tlmočníctvo, fonetiku a fonológiu a masmediálne laboratórium) a Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu (laboratóriá na digitalizáciu kultúrneho a historického dedičstva, kníhtlačiareň). Bazálnymi inštitucionálnymi platformami pre aplikovaný výskum sa stali kompetenčné centrá. Naša univerzita sa stala súčasťou Kompetenčného centra znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách pod vedením Technickej univerzity v Košiciach (laboratóriá zamerané na geografické informačné systémy a diaľkový prieskum Zeme). Naša časť rozvíja predovšetkým geopriestorové analytické a vizualizačné technológie. Okrem toho sa realizovali viaceré projekty aplikovaného výskumu a iné projekty, ktoré prispeli k vybudovaniu nových laboratórií (napr. VERSALAB – laboratórium pre výskum fyzikálnych vlastností na Fakulte humanitných a prírodných vied, laboratórium ergonómie práce dentálneho hygienika na Fakulte zdravotníc-

kých odborov, Centrum na propagáciu a transfer kultivarov do praxe na FHPV, Diagnostické centrum na Fakulte športu). Inštitucionálnym pilierom pre transfer poznatkov do praxe sa stávajú vedecko-technologické parky. Prešovská univerzita je súčasťou budovaného vedecko-technologického parku Technicom taktiež vďaka spolupráci s lídrom projektu – Technickou univerzitou v Košiciach. Myslím si, že kľúčové výzvy predchádzajúcej etapy sme na PU zachytili, máme špičkové laboratóriá a technológie a teda máme vytvorené podmienky pre zapájanie sa do výskumných konzorcií v rámci medzinárodných grantových schém (napr. Horizon 2020, projekty ERC) alebo na zakladanie spoločností typu start-up alebo spin-off.

Spolupráca s praxou je v súčasnosti veľmi akcentovaná. Môžete uviesť príklady aktivít, ktoré ste podnikli v tejto oblasti?

Spomínal som už inštitucionalizáciu cvičných škôl a cvičných školských zariadení. Máme vynikajúcu spoluprácu s Fakultnou nemocnicou Jána Adama Raymana v Prešove, kde na klinikách pracujú naši študenti Fakulty zdravotníckych odborov. Sľubne sa rozvíja aj spolupráca so spoločnosťou, ktorá zabezpečuje zdravotnú záchranú službu. Prešovská univerzita sa stala zakladateľom viacerých subjektov a združení, ktoré majú za cieľ zlepšiť spoluprácu aktérov v súlade s konceptom triple helix. Ide napríklad o Inovačné partnerské centrum, ktoré v súčasnosti vyhodnocuje výzvu na podávanie projektov spolupráce medzi podnikateľskými subjektmi a vedecko-výskumnými pracoviskami Prešovskej univerzity. Prostredníctvom inovačných voucherov si môžu firmy objednať u nás expertízne služby. Dôležitosť tohto úsilia umocňuje rastúca váha kritéria výšky prostriedkov na výskum získaných z iných zdrojov pri prideľovaní dotácií z verejného rozpočtu. V r. 2012 sme sa stali členom Energetického klastra Prešovského kraja, kde naši pracovníci participujú na projektoch zameraných na diverzifikáciu energetických zdrojov a energetickú efektívnosť. V r. 2015 sa naša univerzita stala spoluzakladateľom Východoslovenskej investičnej agentúry. Ide o združenie zložené so zástupcov samospráv, univerzít a podnikateľských subjektov zameraných na prílev investícií na východné Slovensko. V rámci združenia budú naši pracovníci participovať najmä v oblasti rozvoja turizmu a marketingu územia.

V súvislosti so zvyšovaním konkurencieschopnosti univerzity ste spomenuli aj internacionalizáciu. Ktoré výsledky v tejto oblasti považujete za najvýznamnejšie?

Internationalizácia patrí ku kardinálnym výzvam súčasného obdobia. Pred 8 rokmi sme zdedili túto oblasť v pomerne zanedbanom stave. Postupne sa nám podarilo začleniť do medzinárodných kooperačných sietí. Prešovská univerzita bola prijatá za člena Danube Rector's Conference, Európskej asociácie univerzít (EUA), Americkej obchodnej komory na Slovensku, Konzorcia univerzít Afriky a Stredomoria (CUAM) a stala sa spoluzakladateľom Eurómediteránnej univerzity (EMUNI) a asociácie univerzít stredo-východnej Európy (ACEU). Rozšírili sme okruh našich partnerov v zahraničí. K úspechom je možné zaradiť získanie viacerých medzinárodných projektov v rámci rozličných schém. Veľmi úspešne rozvíjame aktivity v rámci programu Erasmus+. V r. 2011 bola na PU zriadená pobočka ESN (European Students Network) a zaviedol sa buddy systém. Zahraniční študenti, ktorí prichádzajú na našu univerzitu, majú teda svojich tútorov, ktorí zmierňujú ich adaptačné problémy a organizujú pre nich exkurzie a iné podujatia. V rámci programu SocialErasmus sa zapájajú zahraniční študenti i do dobrovoľníckych aktivít. Pre zahraničných študentov boli pripravené viaceré moduly študijných predmetov v anglickom jazyku. Zaznamenali sme podstatné zvýšenie počtu zamestancov a študentov, ktorí sa zúčastnili zahraničných mobilít. Okrem toho sa rozvíjajú aj iné mobilné programy (CEEPUS, SAIA). Za absolútne najvýznamnejší výsledok ostatného obdobia je možné považovať udelenie Diploma Supplement Label od Európskej komisie v Bruseli v r. 2013. Vďaka tejto visačke budú absolventi našej univerzity uľahčené uznávanie získaných dokladov o vzdelaní a dosiahnutej kvalifikácie na celom území Európskej únie. Ocenenie teší o to viac, že sme len jednou zo štyroch slovenských univerzít a jedinou na východnom Slovensku, ktorá disponuje týmto prestížnym certifikátom.

Často skloňovanými pojmami súčasnej epochy sú marketing a branding. Ako sa k nim postavilo vedenie univerzity v uplynulom období?

Pri nástupe do funkcie rektora v roku 2007 sme na univerzite nemali ani referát marketingu. PU sa nezúčastňovala vzdelávacích veľtrhov. Bolo teda potrebné vytvoriť a naštartovať činnosť marketingového oddelenia univerzity, ktoré sa stalo súčasťou Unipocentra. Začali sme sa opäť pre-

zentovať na vzdelávacích veľtrhoch (Academia-Vapac, Bibliotéka, ProEduco). Pripravili sme film o univerzite, redizajnovali webovú stránku a novú podobu dostal univerzitný časopis NAPULZE. Podporovali sme spoluprácu ďalších univerzitných médií (Rádio PaF, Televízia Mediálka). Zorganizovali sme študentskú súťaž o slogan univerzity (*Magis quam eruditio*) a vydali množstvo propagačných materiálov vo viacerých jazykových mutáciách. Pri oslavách 15. výročia ustanovenia Prešovskej univerzity sme vydali pamätnú plaketu, obrazovú publikáciu, pamätnicu a tiež

publikáciu o umeleckej činnosti na PU. V najbližších týždňoch bude vydaný aj zborník referátov z vedeckej konferencie, ktorú sme v rámci osláv výročia organizovali. Začali sme organizovať alebo podporovať viaceré podujatia pre študentov a verejnosť (DOD, UNIPODAY, UNIPOFEST, MISS Prešovskej univerzity, UNIVERSITY OPENING NIGHT, Adventný koncert PU). Som veľmi rád, že pokračujeme v bohatej tradícii festivalu Akademický Prešov a prípravy jeho 49. ročníka sú v plnom prúde. Je nepochybné, že podujatie s touto tradíciou prispieva k zlepšovaniu imidžu značky PU. Prešovskej univerzite prejavili uznanie mnohé významné osobnosti, ktoré akceptovali udelenie čest-

ného titulu doctor honoris causa, čím sa vytvorila vzájomne prospešná personálna asociácia. V uplynulých 8 rokoch som mal toto ocenenie možnosť odovzdať 20 popredným osobnostiam politického, vedeckého, kultúrneho a náboženského života (napr. JE prezidentovi Rudolfovi Schusterovi, JE kardinálovi Stanislawowi Dziwiszowi, JE metropolitovi Ilarionovi, JE metropolitovi Jánovi Babjakovi a pod.). Prešovská univerzita sa teší záujmu vysokých predstaviteľov štátu. V apríli 2013 bol na návšteve našej univerzity premiér Róbert Fico. V najbližších dňoch privítame JE Andreja Kisku – prezidenta Slovenskej republiky. Aj to sú signály, že značka Prešovskej univerzity si získala rešpekt a je vnímaná pozitívne.

Vaše pôsobenie na pozícii rektora PU sa chýli ku koncu. Ako sa pozeráte na perspektívy Prešovskej univerzity?

Vedenie univerzity na základe vyhodnotenia plnenia dlhodobého zámeru na roky 2008 – 2013 a po diskusiách v relevantných grémiách pripravilo nový Dlhodobý zámer Prešovskej univerzity na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2022, ktorý bol v r. 2014 schválený. Tento strategický dokument naznačuje základné kontúry budúceho vývoja. Samozrejme, je to živý dokument a vyžaduje si permanentný monitoring a aktualizáciu. Za predpokladu, že sa zachová súčasné smerovanie univerzity s dôrazom na zvyšovanie kvality vzdelávania, výskumu a ďalších procesov, vidím našu budúcnosť optimisticky. Bude potrebné ďalej rozvíjať infraštruktúru, posilňovať intelektuálny a sociálny kapitál a výraznejšie internacionalizovať vzdelávacie a výskumné aktivity. Verím, že sa výraznejšie podarí prebudiť vzájomnú spoluprácu fakúlt pri koncipovaní medziodborových študijných programov a interdisciplinárnych výskumných projektov, ktoré sa vyznačujú vysokým heuristickým potenciálom. Netreba zabudnúť na zachovávanie vysokých etických štandardov, vyžadovať špičkovú kvalitu a dodržiavanie princípov noblesnej akademickej etikety. Nevyhnutné je posilňovať spoluprácu s rozličnými aktérmi v regióne s cieľom úspešne naplňať tzv. tretiu misiu univerzity ako inovačného pólu regionálneho rozvoja. Dôležité je poznamenať, že Prešovská univerzita je dnes rešpektovanou inštitúciou v národnom i medzinárodnom kontexte. Má dôveru vlády, o čom svedčia aj dve časti uznesenia č. 568/2014, ktoré Vláda SR prijala na svojom zasadnutí dňa 12. novembra 2014 v Ublí a ukladá úlohy ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu SR. Dovolím si ich citovať: Časť B.17 „podporiť využitie vedecko-výskumného a vzdelávacieho potenciálu Prešovskej univerzity v regióne na plnenie návrhov na zlepšenia v sociálnej a hospodárskej oblasti v Prešovskom samosprávnom kraji“. Časť B.18 „spolupracovať s Prešovským samosprávnym krajom, mestom Prešov a Prešovskou univerzitou v Prešove pri vypracovaní štúdie športovo – kongresového centra pre potreby kraja, mesta a univerzity“. Ide teda o veľmi sľubné signály a je už na novom vedení univerzity, ako tento potenciál využije.

Pán profesor, plnenie rektorských povinností je iste veľmi náročné. Do akej miery ste sa mohli venovať Vášmu odboru?

Rektorské povinnosti prirodzene odčerpávajú množstvo času a energie. Profesorské poslanie sa takto stalo pre mňa vítaným relaxom, počas ktorého som sa mohol odpútať od administratívno-manažérskych úloh. Na Katedre geografie a aplikovanej geoinformatiky FHPV pôsobím ako garant študijných programov geografie v regionálnom rozvoji na prvom a druhom stupni a regionálna geografia a regionálny rozvoj na treťom stupni. Zároveň garantujem habilitačné a vymenúvacie konania za profesora v odbore 4.1.35 Geografia. V uplynulom štvorročnom období som vchoval 4 ďalších doktorandov, čo ma veľmi teší. Do akreditácie boli pod mojim vedením pripravené nové študijné programy prvého a druhého stupňa – geografia a aplikovaná geoinformatika. V minulom roku som ukončil s kolegami medzinárodný projekt APVV SK-RO „Multicultural regions, national heritage and contemporary challenges in Romanian and Slovakian society“, v spolupráci s partnermi na univerzite v Oradei. Bol som tiež vedúcim ukončeného projektu VEGA „Dynamika intraurbánnych štruktúr na Slovensku v prvom decénií 21. storočia“. Participoval som aj na riešení medzinárodného projektu „Enhancing competitiveness of V4 historic cities for tourism development“, ktorý podporil Visegrad Fund. Z hľadiska najbližšej budúcnosti máme schválený projekt VEGA „Pro-poor turizmus ako nástroj trvalo udržateľného rozvoja marginalizovaných komunít a sídiel na východnom Slovensku“, so začiatkom riešenia v r. 2015. Súčasne sa podieľam na príprave vysokoškolskej učebnice „Geografické myslenie“. Do minulého roku som dve funkčné obdobia vykonával funkciu prezidenta Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV. Naďalej pôsobím v jej výkonnom

výbore a vediem sekciu teoretickej geografie. V medzinárodnom kontexte som sa v r. 2012 na pozvanie bývalého prezidenta AAG (Association of American Geographers) Kennetha Footeho zúčastnil AAG Annual Meetingu v New Yorku, kde som mal možnosť prezentovať stav geografického výskumu a edukácie na Slovensku v rámci sekcie o stave svetovej geografie. Výročné stretnutie AAG je najväčším vedeckým geografickým podujatím na svete. V New Yorku bolo viac ako 8500 účastníkov. Okrem toho som mohol absolvovať krátku študijnú návštevu The Earth Institute Columbia University a vypočuť si aj prednášku jeho riaditeľa, známeho ekonóma Jeffrey D. Sachsa. Podobné vystúpenie som mal aj na 32. medzinárodnom geografickom kongrese, ktorý bol v r. 2012 v Kolíne nad Rýnom. V medzinárodnom kontexte považujem za významné, že som sa v r. 2012 stal členom riadiaceho výboru komisie Medzinárodnej geografickej únie (IGU) „Commission on the dynamics of economic spaces“. Je to vrcholná organizácia geografickej vedy vo svete a pre mňa je to ohromná skúsenosť a zviditeľnenie nášho pracoviska. Riadiaci výbor okrem mňa tvorí 13 popredných odborníkov z USA, Kanady, Nemecka, Poľska, Austrálie, Turecka, Nového Zélandu, Číny, Singapúru, Veľkej Británie, Nórska, Maďarska a Holandska. Len málo slovenských geografov malo v doterajšej histórii možnosť pôsobiť v takomto grémiu. V rámci tejto komisie sme spolu s kolegom doc. Pachomom organizovali špecializovanú sekciu na Regionálnej konferencii IGU 2014 v Krakove pod názvom „Dynamics of knowledge sectors in post-socialist countries“. Podobne zameranú sekciu sa chystáme zorganizovať aj na 5. európskom geografickom kongrese EUGEO v auguste tohto roku v Budapešti. Bádateľ a vždy potešia aj vydarené publikácie. Z najnovších si cením spoluautorstvo kapitoly v rozsiahlej 5-zväzkovej mono-

grafii „The Changing World Religion Map“, ktorú pod editorstvom Stana Brunna vydalo v tomto roku prestížne vydavateľstvo Springer. Je totiž veľmi príjemné ocitnúť sa v spoločnosti špičkových svetových autorov, z ktorých môžem spomenúť Anne Buttimer – bývalú prezidentku IGU a čerstvú nositeľku Ceny Vautrina Luda (je to najvyššie ocenenie, teda obdoba Nobelovej ceny, pre oblasť geografie). To považujem za povzbudenie do ďalšej odbornej práce, na ktorú sa teším.

Pán rektor, aké poslanstvo odkážete svojmu nástupcovi?

Rektor by za ideálnych okolností mal byť autentickou a eticky vyspelou osobnosťou, ktorá ovláda pedagogické majstrovstvo, produkuje špičkové vedecké výsledky, opiera sa

o vysokú medzinárodnú reputáciu, má jasnú víziu, je elokventná, a teda má mimoriadne komunikačné zručnosti, disponuje noblesnými akademickými spôsobmi a diplomatickými schopnosťami a vzbudzuje vo svojom okolí atmosféru dôvery. Nevyhnutnou výbavou rektora je empatia, nadhľad, obetavosť, náročnosť na seba a svoje okolie, dobroprajnosť a komplexné myslenie. Mnoho zaujímavých poznatkov som si doniesol zo svojho pobytu na St. Catherine's College na Univerzite v Oxforde. V rámci programu Leadership in Higher Education, ktorý organizovala Oxford Academy for Education and Development, som mal možnosť získať poznatky takpovediac z prvej ruky od bývalých i súčasných rektorov a iných manažérov univerzít v anglosaskom svete. Zapamätal som si najmä poslanstvo, že „rektor má byť inšpirujúcim lídrom, a nie úzkoprým manažérom“. Prajem Prešovskej univerzite v Prešove, aby sa budúci rektori čo najviac priblížili k tomuto ideálu. Quod bonum faustum felix fortunatumque sit!

**Za rozhovor ďakuje Kamila Urmaničová
Foto: archív PU v Prešove**

Prorektor pre vedu, umenie a akreditáciu

prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

Pán prorektor, ako by ste zhodnotili predchádzajúce obdobie rokov 2011 – 2014 z hľadiska Vášho rezortu: vedy, výskumu, akreditácie a umenia? Ktoré výsledky považujete za najvýznamnejšie, čo sa Vám podarilo alebo nepodarilo?

Celkovo môžeme hodnotiť uplynulé obdobie jednoznačne pozitívne. Univerzita úspešne podala všetky podklady ku komplexnej akreditácii a vo všetkých kategóriách, resp. hlavných činnostiach vedy a výskumu zaznamenala priebežne stúpajúci trend. Týka sa to rovnako publikačnej činnosti, výskumných projektov, habilitačných a vymenúvacích konaní.

Môžete nám niečo bližšie povedať o publikačnej činnosti? Aké v tejto oblasti dosiahla univerzita výsledky?

Publikačná činnosť patrí medzi najvýznamnejšie kategórie vedy a výskumu na univerzite, s priamym dosahom na tvorbu jej rozpočtu. Zvlášť dôležité sú kategórie, sledované ministerstvom školstva, ako sú vedecké monografie, ostatné knižné práce, vedecké práce v tzv. karentovaných časopisoch a ďalšie pôvodné vedecké práce. Celkovo si udržiava naša univerzita v týchto kategóriách permanentný mierny vzostup. Kým v roku 2011 ich v univerzitnej knižnici zaregistrovali 2 804, v roku 2013 ich už bolo 3 208. Najviac nám stúpol počet vedeckých monografií, a to z 81 na 197, ostatné knižné práce vzrástli z 215 na 291. V kategórii vedeckých prác v karentovaných časopisoch sme však zaznamenali pokles z 54 v r. 2011 na 37 v nasledujúcom roku a v r. 2013 vykázala univerzita už 39 týchto prác. Údaje za minulý rok ešte nie sú uzavreté. Samozrejme, dôležité sú aj ďalšie kategórie publikačnej činnosti, ktoré dotvárajú vedeckovýskumný profil univerzity a často majú nemalý význam pre kreovanie obrazu inštitúcie medzi verejnosťou, aj keď priamo neovplyvňujú pridelené financie.

Aké miesto majú vo vedeckovýskumnej činnosti univerzity výskumné projekty? Aké projekty a v akom objeme boli v uplynulom období riešené na PU?

Výskumné projekty sú v súčasných trendoch vysokoškolského výskumu i v súčasnom modeli financovania vysokých škôl ďalšou kľúčovou oblasťou univerzitnej vedy. Výrazná dominancia humanitných a spoločenskovedných odborov na univerzite ju predurčuje na riešenie najmä projektov na národnej úrovni, predovšetkým z grantových schém VEGA, KEGA či APVV. Oveľa menšie možnosti sú pre tieto oblasti výskumu pri medzinárodných výskumných projektoch, avšak aj tu sa niektorým fakultám podarilo v uplynulých rokoch získať projekty alebo sa zapojiť do riešenia projektov z viacerých medzinárodných grantových schém (7. Rámcový program, Dafné, COST, Nórske fondy a i.). V uplynulom období výrazne vzrástol počet podaných projektov zo slovenských grantových schém, avšak rovnako vzrástla aj konkurencia z ďalších univerzít. Pri niektorých schémach, ako napr. APVV, počet podaných žiadostí až desaťnásobne prevyšuje počet podporených projektov. Napriek tomuto mimoriadne konkurenčnému prostrediu sa nám darilo počas minulých štyroch rokov nielen zvyšovať počet projektov z domácich schém VEGA a KEGA, ale ešte výraznejšie vzrástol objem financií, pridelených na tieto projekty. Kým v roku 2011 bolo na univerzite riešených 54 projektov VEGA, do r. 2014 stúpol ich počet na 59. Podobne počet riešených projektov KEGA vzrástol v priebehu tohto obdobia z 38 na 46. Ešte výraznejšie stúpol objem finančných prostriedkov z výskumných projektov, a to z 534 337 € v r. 2011 na 897 036,39 € v minulom roku.

Spomínali ste habilitačné a inauguračné konania. Na koľkých fakultách univerzity sa dajú realizovať a koľko nových kvalifikačných postupov sa uskutočnilo v uplynulých štyroch rokoch?

Habilitačné konania a vymenúvacie konania za profesorov bolo možné v uplynulom období realizovať na siedmich fakultách univerzity v 22 odboroch. Celkovo prebehlo v minulých štyroch rokoch na univerzite 98 habilitačných a 23 inauguračných konaní. Z nich 45 habilitácií a 9 vymenúvacích profesorských konaní absolvovali naši zamestnanci.

V uplynulých dvoch rokoch nielen na univerzite, ale aj v médiách neustále rezonuje téma komplexnej akreditácie. Ako prebiehala, či už prebehla komplexná akreditácia našej univerzity?

Myslím, že správne je povedať, že komplexná akreditácia našej univerzity ešte prebieha. Teraz sme práve niekde v polčase hodnotenia. Proces terajšej komplexnej akreditácie (keďže predchádzajúcu sme absolvovali v r. 2008 – 2009) sa začal v jeseni predminulého roku a takmer celý minulý akademický rok zamestnával veľkú časť našich vedecko-pedagogických aj administratívnych zamestnancov. Príprava materiálov pre komplexnú akreditáciu, tzv. akreditačný spis, zahŕňala dve hlavné oblasti: podklady pre hodnotenie vedecko-výskumnej činnosti a žiadosti o akreditáciu študijných programov všetkých troch stupňov a odborov habilitačných a vymenúvacích konaní. Celkovo bola univerzita hodnotená v jedenástich oblastiach výskumu podľa jednotlivých fakúlt, príp. rektorátnych pracovísk a podala 90 žiadostí o akreditáciu bakalárskych študijných programov v dennej a 58 v externej forme, 72 žiadostí o akreditáciu magisterských študijných programov v dennej a 46 v externej forme, 2 žiadosti o akreditáciu študijných programov spojeného štúdia v dennej a jednu v externej forme, 27 žiadostí o akreditáciu doktorandských študijných programov v dennej i externej forme a 22 žiadostí o akreditáciu odborov habilitačných a vymenúvacích konaní. Oproti predchádzajúcej komplexnej akreditácii asi o 25 % vzrástol počet žiadostí v bakalárskych

a magisterských študijných programoch, v ostatných si udržal predchádzajúcu úroveň. Keďže materiál tejto komplexnej akreditácie sa podával online v novom elektronickom systéme akreditačnej komisie, nemôžem uviesť presné číslo, koľko strán dokumentácie univerzita vypracovala. Vzhľadom na zvýšené požiadavky akreditačnej komisie to však bolo iste oveľa viac, než tých 111 000 strán z r. 2009.

Čo by ste mohli uviesť k výsledkom v oblasti umeleckej činnosti v uplynulom období?

Umelecká činnosť na univerzite sa uskutočňuje tak na umeleckých vedecko-pedagogických pracoviskách niektorých fakúlt, ako aj v záujmových umeleckých súboroch. Tieto rozvíjajú rovnako hudobné, výtvarné i dramatické umenie. Jedným z vrcholných umeleckých podujatí na univerzite naďalej ostáva divadelný festival Akademický Prešov. S pomocou Rady pre umeleckú činnosť Prešovskej univerzity sme sa v uplynulom období snažili viac dostať do povedomia akademickej obce aj prešovskej verejnosti umelecké aktivity, pestované na univerzite. Tento význam má predovšetkým Adventný koncert Prešovskej univerzity, usporadúvaný od roku 2012.

Adventný koncert tak možno označiť za novotu v umeleckom živote našej Alma mater. Sú takéto nové prvky aj v oblasti vedeckovýskumnej činnosti?

Sú. Je to najmä Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, ktoré bolo zriadené ešte v roku 2008, ale svoju riadnu prevádzku však začalo až na sklonku predchádzajúceho funkčného obdobia. Produkcia vydavateľstva pritom v predchádzajúcich štyroch rokoch permanentne rástla. Kým v roku 2011 vydalo celkovo 28 jednotiek, v roku 2013 ich bolo už 63. Keďže medzi nimi bolo aj 58

vedeckých monografií, vydavateľstvo má tak nemalý podiel na produkcii publikačných jednotiek, vstupujúcich do tvorby rozpočtu univerzity. Veľký potenciál majú aj vedecké časopisy, vydávané v tomto období vydavateľstvom: Folia Geographica, Folia Oecologica, Annales Historici Prešovenses, Historia Ecclesiastica, Acta Patristica, O dieťati, jazyku a literatúre, Špeciálny pedagóg, Sociálna a duchovná revue. Ďalším novým prvkom môže byť založenie Agentúry pre doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov v roku 2012. Agentúra je zameraná predovšetkým na podporu vedeckovýskumných aktivít interných doktorandov našej univerzity, na čo sa orientujú aj jej výzvy. V prvom roku svojej existencie, v r. 2012, podporila 72 projektov čiastkami od 500 do 1500 €. V súvislosti s komplexnou akreditáciou sa zmenila stratégia agentúry, ktorá sa cielene zameriava na podporu publikačných aktivít doktorandov, podľa aktuálnej výzvy na vydávanie vedeckých monografií a vedeckých prác v tzv. karentovaných časopisoch.

V čom sa nám v uplynulom období v oblasti vedy nedarilo, resp. v čom máme najväčšie medzery?

Ako ukazujú už uvedené údaje, sú to najmä vedecké práce v tzv. karentovaných časopisoch a medzinárodné výskumné projekty. Naše nižšie výsledky v týchto dvoch kategóriách sú dané predovšetkým špecifikami výskumu v dominantných odboroch na univerzite. Vo väčšine humanitných a spoločenskovedných odborov je iná tradícia, resp. publikačná kultúra a v mnohých tzv. karentovaných časopisoch nie sú nielen na Slovensku, ale ani v ďalších stredoeurópskych krajinách. Bolo by sa preto treba zamerať aj na iné časopisy, evidované v citačných indexoch. V podobnej situácii sú humanitné a spoločenské vedy aj v oblasti zahraničných výskumných projektov. Väčšina medzinárodných grantových schém je dominantne orientovaná najmä na prírodné a technické vedy a iba celkom malá časť umožňuje zapojenie humanitných a prírodovedných odborov. Pri obrovskej konkurencii, najmä zo starých štátov únie, je však pravdepodobnosť získania projektu veľmi malá. Schodnejšou cestou je účasť vo výskumnom konzorciu viacerých univerzít na jednom projekte. Myslím, že aj v tejto oblasti môžeme očakávať v blízkej budúcnosti zlepšenie, keďže viaceré pracoviská univerzity sú už súčasťou takýchto tímov alebo vedú rokovania o účasti na projektoch v rámci programu Horizont 2020. Samozrejme, isté rezervy máme aj v iných oblastiach. Napríklad pri habilitačných a najmä inauguračných konaniach je ešte stále pomerne nízka zapojenosť našich zamestnancov do týchto kvalifikačných postupov.

Verme, že v krátkom čase dôjde k zlepšeniu aj v týchto aktivitách a univerzita sa bude môcť pochváliť ešte lepšími výsledkami svojej vedeckovýskumnej činnosti.

Za rozhovor ďakuje Andrea Čajová
Foto: archív PU v Prešove

Prorektor pre vzdelávanie

prof. PhDr. Milan Portik, PhD.

Pred tým, ako ste začali pracovať vo funkcii prorektora pre vzdelávanie na PU boli ste manažérom v rôznych pozíciách na PF PU (vedúci katedry, prodekan pre štúdium a dekan). V čom bola pre Vás oblasť vzdelávania na univerzite výzvou?

Skúsenosti získané v rôznych riadiacich pozíciách na Pedagogickej fakulte PU sú pre mňa neoceniteľné. Aj keď fakulta svojou veľkosťou, nielen čo sa týka počtu učiteľov a študentov, ale aj počtom realizovaných študijných programov, patrí k stredne veľkým fakultám našej univerzity, práve štruktúrou študijných programov vytvára veľký priestor pre kreativitu v riadení. Základným mottom mojej práce bolo vytvárať také podmienky a prostredie, v ktorom by sa všetci (učitelia, študenti a THP zamestnanci) cítili dobre a mohli naplno uplatniť svoje schopnosti. Vždy som sa snažil motivovať k maximálnym výkonom využívaním takých postupov a prístupov, s ktorými sa mohli ľudia stotožniť a prijať ich ako výzvu. Pre mňa osobne má ľudský rozmer manažéra v komunikácii nezastupiteľnú úlohu. V kontexte rozsahu študijného programu išlo skutočne nielen o prácu vo vnútri fakulty, ale aj kontakty s vonkajším prostredím boli existenčne potrebné, napríklad spolupráca s cvičnými školami. V čom bola teda výzva? Uvedomenie si, že univerzita je prioritne vzdelávacou inštitúciou, a teda je potrebné vytvárať také prostredie a podmienky, aby toto poslanie sa rozvíjalo do maxima. Ak môžem svojimi skúsenosťami pomôcť, tak to urobím.

Aká bola teda Vaša predstava, možno vízia kvality vzdelávania na našej univerzite?

Základnou axiómou bolo a je, že kvalita našej práce v tejto oblasti je výsledkom vzájomne sa prelínajúcich a navzájom pôsobiacich činiteľov (systémové ponímanie procesov edukácie na univerzite) – premietnuté v Strategickom ciele v oblasti vzdelávania v Dlhodobom zámere univerzity: „Kontinuálne zvyšovať kvalitu vzdelávania cez komplex synergicky pôsobiacich oblastí: propagácia štúdia a prijímacie pokračovanie, edukačný proces a podmienky štúdia, spätná väzba, odborný a kvalifikačný rast. Vedenie univerzity optimalizovalo systém zabezpečovania kvality a vytváralo a vytvára podmienky, aby kvalita vzdelávania bola integrálnou súčasťou budovania značky PU v Prešove.“

Naznačili ste, že existuje synergický efekt pôsobenia činiteľov, ktoré vytvárali priestor pre zvyšovanie kvality vzdelávania. Ako Vy vnímate kvalitu vzdelávania?

Krátke zamyslenie sa nad kvalitou vzdelávania by som uviedol myšlienkou, ktorú som vyslovil pred štyrmi rokmi, keď som začínal ako prorektor pre vzdelávanie: „Vzdelanie nie je dar – to bola, je a bude náročná práca, ktorú treba robiť so zanietením, odhodlanosťou, vytrvalosťou. Tu sa každá povrchnosť a ľahostajnosť prejaví v jeho kvalite i kvantite.“

Prečo vlastne uvažovať o kvalite poskytovaného vzdelávania? Kto je odberateľom kvality vzdelávania? Odpoveď by mala byť jednoznačná a zrozumiteľná. O kvalitu sa zaujíma ten, kto finančne zabezpečuje vzdelávanie. V našom prípade je to spoločnosť, ktorá svojimi prostriedkami dotuje aj vysoké školstvo. Je úplne prirodzené, že ju zaujíma účelnosť vynakladaných

financií a kvalita poskytovaných služieb. Druhým dôvodom je internacionalizácia vzdelávania. Ak chceme byť kompatibilní s vonkajším prostredím, je potrebné zvyšovať kvalitu nielen vzdelávacieho procesu, ale internacionalizovať aj vedecko-výskumnú činnosť, medzinárodné mobility učiteľov i študentov, vedieť pružne reagovať na potreby trhu práce, ktorý je dôsledkom globalizácie ekonomiky.

Kvalitný má byť proces i výsledky. V čase a priestore, keď vzdelanie sa deklaruje ako hnací motor rozvoja spoločnosti, sú nároky na vzdelanie a profesionalitu absolventov všetkých stupňov vzdelávacej sústavy zadané do kompetenčných profilov, štandardov, kvalifikačných rámcov, a to tak, aby bolo možné merať kvalitu výstupov. Pri vzdelávaní je však vždy niečo skryté (skryté kurikulum), akoby stalo za alebo nad vzdelávaním a pretavuje sa to do ľudskej múdrosti, pre ktorú neexistujú presné merané nástroje. Myslím si, že toto je jedným z vážnych problémov, ktoré sa pri hodnotení kvality výstupov vzdelávania na vysokých školách nedá a ani nemôže presne zachytiť. Práve preto je dôležité brániť autonómiu univerzít, jej základné poslanie a tým je kultivácia ľudského ducha a rozumu. Trh práce je síce dôležitý, ale nemôžeme pripustiť, aby sa vzdelanie dostávalo do pozície tovaru a celé to prekrývalo esenciálne poslanie univerzitného vzdelávania.

Z komplexu činiteľov synergicky pôsobiacich na procesy vzdelávania na prvom mieste uvádzate propagáciu štúdia a prijímacie pokračovanie. Ako sú tieto procesy zabezpečované a aký to má presah na kvalitu vzdelávacieho procesu?

Propagovať môžeme (mali by sme) iba to, čo je dobré, kvalitne pripravené a má predpoklady na úspech. Propagovať štúdium znamená mať kvalitné študijné programy, s jasne zadaným profilom absolventa, s ukotvenou základnou filozofiou odboru, s učiteľmi, ktorí na profesionálnej úrovni v procese výučby využijú svoje vedecké poznanie, bohaté teoretické vedomosti i praktické skúsenosti. Súčasťou tejto výbavy sú aj adekvátne podmienky pre štúdium. Nielen materiálo-technické, ale i tie, ktoré sú v pozadí vzdelávania a čím sa naplňa logo našej univerzity – viac ako vzdelanie. Patrí tu všetko, čo univerzita ponúka študentom na naplnenie ich záujmov športovo relaxačných, umeleckých a pod. Myslím si, že v príprave materiálov pre komplexnú akreditáciu ukázali naši učitelia, že takýto potenciál máme a že sme schopní ponúknuť kvalitu. Na tomto mieste by som sa chcel poďakovať členom Rady pre vzdelávanie, že sme spoločne v priebehu štvorročného obdobia dokázali veľmi korektné a efektívne spolupracovať a vytvárať také podmienky, ktoré umožnili oblasť vzdelávania posúvať ku kvalite.

Propagácia štúdia – okrem tradične organizovaných fakultných Dni otvorených dverí sa od roku 2013 organizuje univerzitný **Deň otvorených dverí**, ktorý ponúkanou skladbou zaujímavých prezentácií (informácie o štúdiu v „stánkoch“ fakúlt a celouniverzitných pracovísk, vystúpenia umeleckých súborov, beseda s rektorom univerzity a ďalšími aktivitami naplníme logo – viac ako vzdelanie). V tento deň do priestorov univerzity prichádza okolo tritisíc záujemcov zo stredných škôl, ktorí majú možnosť precítiť „atmosféru univerzity“ (DOD sa koná za plnej prevádzky-výučby). Mimoriadne ocenenie si zaslúži oddelenie marketingu

z UNIPOCENTRA PU, prevádzka univerzity, ale hlavne študenti z jednotlivých fakúlt (prípravný tím), ktorí nielen spôsobmi informovania o podujatí, ale aj osobným nasadením profesionalizujú toto podujatie.

Zaujímavým bolo aj **stretnutie Vedenia univerzity s výchovnými poradcami stredných škôl** Košického a Prešovského samosprávneho kraja. K propagácii univerzity (a štúdia na univerzite) prispieva aj organizovanie **Dňa univerzity**. Prostredníctvom súťaží, hier, množstva ponúkaných aktivít z jednotlivých pracovísk máme možnosť si uvedomiť, že naša alma mater (žičlivá matka) nám vytvára mnoho podmienok na profesionálne i osobné ukotvenie v jej náručí. Azda najlepšou propagáciou štúdia sú kvalitní absolventi, ktorí sa uplatňujú na trhu práce.

Prijímacie pokračovanie – výsledkom dobrej propagácie sú aj počty prihlásených uchádzačov o štúdium, napríklad v ak. roku 2013/14 sa hlásilo 8522 uchádzačov. Aj napriek tomu, že oproti ak. roku 2012/13 bol pokles o 921 študentov, pomer prihlásených študentov na jedno zverejnené miesto bol pre Bc. štúdium 2,65. Spôsoby prijímacieho konania sú diverzifikované podľa kritérií jednotlivých fakúlt – od (iba) výsledkov stredoškolského štúdia (doplnené napríklad bonusom získaným testami SCIO) cez klasické testovanie, talentové skúšky. (SCIO – testovanie študijných predpokladov – bude v budúcnosti pravdepodobne hlavným nástrojom testovania)

Počet študentov univerzity osciluje okolo počtu 10 000 – takýto stav zodpovedá ideálnemu počtu vo vzťahu k štruktúre študijných odborov a programov na jednotlivých fakultách a celouniverzitných pracoviskách – najvyšší počet bol v ak. roku 2007/08 – 12 618, ale od tohto ak. roku je však zaznamenaný hlavne pokles externých študentov.; v ak. roku 2011/12 – 9 872; aktuálne **k 31.10.2014 máme 9 477**: rozdiel – 395 medzi akademickými rokmi 2011/12 a 2014/15 je výsledkom nárastu v dennom štúdiu o +434 a poklesom v externom štúdiu o – 829 – *trend poklesu externých študentov vnímate ako progresívny.*

Absolventi štúdia – v ak. roku 2012/13 ukončilo štúdium 3 056 absolventov (z toho v dennej forme 2 134,

v externej 922). Miera evidovaných absolventov na úradoch práce a sociálnych vecí z celkového počtu absolventov bola 11,1 %. Pri tvorbe a profilovaní študijných programov je dôležité citlivo reagovať na potreby praxe. Takáto úloha je zadefinovaná aj v dlhodobom zámere rozvoja univerzity, ako aj vo vnútornom systéme kvality vzdelávania.

V ktorých oblastiach vzdelávania sa systémy kvality prejavujú najvýraznejšie?

K ďalším činiteľom, ktoré vytvárajú portfólio kvality vzdelávania (a tým aj značku našej univerzity) patrí **Edukačný proces a podmienky štúdia**. Sú úzko prepojené s hodnotiacim systémom univerzity. PU venuje procesom riadenia kvality systematicky stálu a dlhodobú pozornosť. Východiskom pre projektovanie kvality vzdelávania bol Model CAF. V súvislosti s jeho implementovaním a následnou implementáciou projektu Interný systém zabezpečenia kvality na PU v Prešove sa vedenie univerzity rozhodlo zriadiť – **Radu pre kvalitu vzdelávania PU v Prešove** (následne boli zriadené aj fakultné rady). Bol vypracovaný **Vnútorný systém hodnotenia kvality vzdelávania na PU v Prešove**, prijaté Opatrenia rektora pre jednotlivé oblasti vzdelávania. Význam týchto grémií a opatrení sa premietol napríklad pri príprave podkladov ku komplexnej akreditácii. Vo vzťahu ku skvalitňovaniu týchto procesov bol pripravený, prerokovaný a schválený Študijný poriadok PU (2014). V dvojročných intervaloch predkladáme na rokovanie Vedeckej rady univerzity Hodnotiacu správu priebežného hodnotenia kvality poskytovaného vzdelávania na PU v Prešove, ktoré sú k dispozícii na webovom sídle univerzity. Podmienky pre edukačný proces a štúdium (priestorové, technické) sa v tomto období výrazne zlepšili. Odstránili sa problémy s rozvrhmi.

Významným krokom vo vzťahu k praktickej príprave budúcich učiteľov bolo schválenie Štatútu cvičných škôl. 16.6.2013 z rúk rektora PU prebralo 57 riaditeľov škôl a školských zariadení dekrét **Cvičná škola (Cvičné školské zariadenie) Prešovskej univerzity v Prešove**. Diskutovanou oblasťou modernizácie vzdelávacieho procesu je ponúkať štúdium v E-learningovom prostredí MOODLE. Dobré skúsenosti s týmto systémom má Pedagogická fakulta. V tejto súvislosti sú pre nás výzvou kontexty MOOC (masívne otvorené online kurzy), ktoré sme už zapracovali v Dlhodobom zámere PU.

Pri hodnotení podmienok štúdia chcem uviesť, že je vytvorené veľmi kvalitné edukačné prostredie: vynikajúce služby Univerzitnej knižnice, hardvérové a softvérové zázemie, moderné učebne, dobre manažované rozvrhové prostredie.

Kvalite vzdelávania iste prispieva aj poznanie názorov študentov. Aké výsledky ste dosiahli v tejto oblasti?

Podľa zákona č. 496/2009Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vysoká škola povinná realizovať hodnotenie pedagógov a kvality ponúkaných študijných programov a Akreditačnej komisii predložiť hodnotiacu správu z realizovaného hodnotenia.

V zmysle uvedeného zákona boli na Prešovskej univerzite v Prešove pripravené merné prostriedky určené na zisťovanie kvality ponúkaných študijných programov a overenie kvality vzdelávacej činnosti pedagógov:

Monitorovanie názorov študentov (anonymné dotazníky: predmetový a všeobecný) – dôslednou propagáciou a motiváciou sa nám podarilo zapojiť veľkú časť študentov, napríklad za ak. rok 2013/14 v predmetovej ankete (hodnotenie učiteľov) bolo vyplnených 14 039 dotazníkov a vo všeobecnej (názory na štúdium, podmienky štúdia) bolo vyplnených 12 924 dotazníkov. Dôležité je však, ako využívame tieto informácie od úrovne vedenia univerzity až po jednotlivcov. Intenzívne sa študenti zapájajú aj do medzinárodnej ankety Trendence Graduate Barometer (okolo 600 študentov PU), ktorá je prieskumom v oblasti kariéry, vzdelávania a zamestnávateľov v Európe. Zaujímavým bol aj projekt My University, kde mali študenti možnosť vyjadrovať sa k rôznym oblastiam života univerzity. K zaujímavým a podnetným aktivitám vo vzťahu ku skvalitňovaniu procesov vzdelávania (ale nielen vzdelávania) boli stretnutia vedenia univerzity so zástupcami študentov v senátoch fakúlt, univerzity a v Študentskej rade vysokých škôl.

Aký odkaz by ste dali Vášmu nástupcovi?

Oblasť vzdelávania na univerzite je priestorom, kde sa riešia mnohé zaujímavé strategické otázky, problémy zvyšovania kvality procesov, ale aj študentské zlyhania. Aj keď by som pri hodnotení uplynulého obdobia mohol konštatovať, že drvivá väčšina zámerov sa splnila, je ešte mnoho a mnohé, čomu je potrebné venovať pozornosť. Úlohy sú zadefinované v Dlhodobom zámere a je ich nemálo. Chcem sa úprimne poďakovať všetkým, s ktorými som spolupracoval a tým, ktorí budú našimi pokračovateľmi popriať veľa optimizmu, tvorivého nepokoja a vieru, že sa im to podarí.

Za rozhovor ďakuje Mgr. Kamila Urmaničová
Foto: archív PU v Prešove

Prorektor pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality

doc. Ing. Peter Adamišin, PhD.

Pán prorektor, ako hodnotíte uplynulé štvorročné obdobie vo Vašej oblasti?

Útvar prorektora pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality – ako už vyplýva z názvu – rieši primárne tri agendy. Každá z nich bola niečím špecifická. Vo všeobecnosti môžem konštatovať, že to bolo mimoriadne zaujímavé obdobie, ktoré kládlo na všetky oblasti mnohé výzvy.

Začnem od oblasti hodnotenia kvality. V minulosti boli na tomto poli ešte bývalou pani prorektorkou (doc. Burgerovou, pozn. aut.) rozbehnuté viaceré aktivity, ktoré sa ešte viac zdynamizovali požiadavkami externého prostredia súvisiacimi s procesmi komplexnej akreditácie. Problematike budovania vnútorného systému kvality sme sa začali systematicky venovať už pred mnohými rokmi, čo bolo zavŕšené ocenením v súťaži Národná cena za kvalitu SR 2011. Vyzdvihujem tu záujem vedenia univerzity a fakúlt nielen podporovať budovanie tohto systému, ale aj participovať na jeho ustavičnom skvalitňovaní. Pri budovaní sme využili mnohé synergické efekty, či už skúseností vlastných spolupracovníkov, ako aj podporu externých konzultantov s využitím implementovaných projektov zo Štrukturálnych fondov EU (ŠF).

V súčasnosti je vnútorný systém kvality po svojej prvej etape budovania, čo ale neznamená, že sme práce na jeho ďalšom budovaní zastavili. Práve naopak, pripravujeme ďalšie aktivity – aj za spolupráce fakúlt – ktorými chceme podporiť systematickosť procesov pri ďalšom zlepšovaní tohto systému.

Procesom budovania vnútorného systému kvality sa venovala na univerzite značná pozornosť. Prečo?

Ako som už spomenul, vyplývalo to jednak z podmienok komplexnej akreditácie, ale v našom prípade išlo aj o snahu pokračovať v určitých aktivitách na tomto poli, ktoré boli rozbehnuté oveľa skôr, než sa procesy komplexnej akreditácie spustili. To nám dalo istú konkurenčnú výhodu oproti iným vysokým školám, a to tak k obsahu, ako aj k rozsahu systému. Niektorí z externých konzultantov metodíc-

ky participujúcich na príprave systému, hodnotili náš VSK ako jeden z najkomplexnejších spomedzi slovenských vysokých škôl.

V súčasnosti je náš VSK v dokumentačnej časti implementovaný. V uplynulom období bolo prijatých množstvo predpisov na dokumentovanie procesov VSK. V najbližšom období bude smerovanie VSK zamerané predovšetkým na plnenie úloh vyplývajúcich z vydaných dokumentov súvisiacich s VSK, ako aj na pilotnú realizáciu interných auditov na overenie funkčnosti VSK tak, aby sme nezávisle od prebiehajúcich procesov kom-

plexnej akreditácie mohli systematicky a kontinuálne pracovať na jeho ďalšom skvalitňovaní a zvyšovaní jeho efektivity.

Prejdime na oblasť informatizácie. Ako by ste zhodnotili výsledky v tejto oblasti?

Prešovská univerzita prešla v tejto oblasti za ostatných osem rokov veľmi dynamickým vývojom. Nastala významná kvalitatívna i kvantitatívna zmena v nasadzovaní a využívaní IKT zariadení. Dominantným zdrojom finančných zdrojov pre takúto masívnu

modernizáciu sa stali úspešne implementované projekty zo štruktúrnych fondov EÚ.

Môžete uviesť nejaké konkrétnejšie výsledky?

Z pohľadu zamestnanca sú najviditeľnejšie zmeny vo vybavení prednáškových a seminárnych miestností. Počas uvedeného obdobia boli inštalované nové zariadenia do viac ako 150 seminárnych a prednáškových miestností. Išlo predovšetkým o dodávky viac ako 400 počítačov do počítačových a odborných učebni, ďalej o vyše 100 dataprojektorov a elektrických pláten, interaktívnych tabúl i ďalšie drobné vybavenie. Študenti vo VŠA majú k dispozícii verejné terminály, vo viacerých objektoch univerzity boli umiestnené LCD obrazovky, na ktorých sa vysielajú univerzitné informácie a výpočet by mohol pokračovať ďalej.

Čo je vidieť menej, pričom význam je nie menší, je technická infraštruktúra informatizácie. Vo všetkých objektoch univerzity boli vybudované a rozšírené metalické a optické počítačové rozvody, vrátane prvotných rozvodov na izbách ubytovaných študentov v ŠDJ PU. Ide o vysokorýchlostné siete, ktoré sú pripravené aj na zavedenie rýchlosti 10 Gb/s. Rovnako sa vybudovala wi-fi sieť univerzity – takisto vo všetkých objektoch univerzity. Táto bezdrôtová sieť umožňuje bezplatný verejný prístup k informačným službám univerzity všetkým záujemcom aj návštevníkom

a po zaregistrovaní oprávneného používateľa aj prístup na internet. Sieť pracuje rovnako vo všetkých objektoch, a to bez nutnosti meniť prihlasovacie údaje.

Pristúpili sme do siete univerzít systému eduroam, ktorá umožňuje

naším študentom a zamestnancom využívať s tými istými prihlasovacími údajmi, ktoré používajú na našej univerzite, prihlasovať sa do bezdrôtových sietí univerzít nielen na Slovensku, ale aj na celom svete. Prednedávnom sme spustili nový mailový server. Prechodom do cloudových služieb sa nám podarilo úspešne vyriešiť minimálne dva dlhodobé ťažko riešiteľné problémy: nedostatočnú kapacitu mailových schránok a nevyžiadanú po-

štu. Súčasný systém predstavuje robustné riešenie s veľkou funkcionalitou a ďalšou pridanou hodnotou, ktorú predpokladám budú naši zamestnanci a študenti postupne odhaľovať pre zefektívnenie svojej práce, zvýšenie produktivity i zlepšenie komunikácie.

V tejto oblasti odviedli veľký kus práce pracovníci CVT, za čo sa im chcem osobitne poďakovať.

Počas obdobia boli implementované mnohé ďalšie riešenia, ktoré primárne, alebo prierezovo súvisia s oblasťou informatizácie. S mnohými dopadmi implementovaných riešení sa stretávajú naši zamestnanci a študenti denne. Ide napríklad o systém správy procesov, dokumentov a registratúry, kde sa

pomaly pripravuje ďalšia fáza riešenia, on-line vyhľadávanie výstupov publikačnej činnosti realizované v gescii Univerzitetnej knižnice a mnoho iných.

Viacere z implementovaných riešení vyvolávajú ďalšie námety pre následný rozvoj, rozšírenie systémov, preto nevidím tieto výstupy ako ukončené, práve naopak. Často ide o akúsi inšpiráciu, ako ďalej smerovať využitie existujúcej infraštruktúry a technológií pre získanie čo najlepších benefitov v budúcnosti.

Treťou dominantnou oblasťou útvaru je oblasť rozvoja. Tá je úzko spätá s implementáciou projektov financovaných zo štruktúrnych fondov.

Áno, hoci keď hovoríme o rozvoji, tak primárne to je veľmi prierezo- vajú problematika, v ktorej možno nájsť aj vyššie spomínané agendy, ale aj vzdelávanie, vedu i ďalšie aktivity univerzity.

V ostatných dvoch rokoch sme sa intenzívne venovali jednak vyhodnocovaniu Dlhodobého zámeru univerzity na roky 2008 – 2013, ako aj príprave nového Dlhodobého zámeru na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2022. Pri kritickým vyhodnocovaní končiaceho Dlhodobého zámeru sme mohli konštatovať, že len 3 % z prijatých opatrení bolo nesplnených, pričom vo všetkých prí-

padoch išlo o dôvody súvisiace so zmenami v externom prostredí, ktorá univerzita nemala možnosť ovplyvniť. Aj na základe týchto výsledkov sme pripravili nový Dlhodobý zámer univerzity, ktorý bol diskutovaný na rôznych akademických grémiách univerzity.

Hoci každú z dominantných i servisných činností univerzity môžeme spájať s jej rozvojom, v ostatných rokoch – aj vzhľadom k finančným možnostiam štruktúrnych fondov je rozvoj dominantne vnímaný prostredníctvom projektov financovaných z týchto zdrojov.

Môžete v stručnosti zhrnúť výsledky univerzity v tejto oblasti?

Hodnotenie výsledkov Prešovskej univerzity v Prešove v oblasti podávania projektov financovaných zo štrukturálnych fondov i celkovej

jej úspešnosti je potrebné vnímať komplexne za celé programové obdobie rokov 2007 – 2013, t.j. za ostatných osem rokov. Mnohé z projektov, ktoré boli schválené v prvej polovici programového obdobia boli finalizované v druhej polovici.

Na univerzite sme si realizovali viaceré analýzy úspešnosti implementácie určené nielen pre interné potreby, ale aj pre prezentovanie sa navonok. Na náklade týchto výsledkov môžeme konštatovať, že Prešovská univerzita si počínala nadpriemerne úspešne.

Dominantnými schémami odkiaľ univerzita – podobne ako ostatné vysoké školy na Slovensku – získavala zdroje pre financovanie projektov, boli schémy operačných programov Vzdelávanie a Výskum a vývoj. Úspešní sme boli v oboch operačných programoch. Nech sme už analyzovali celkové počty schválených projektov, celkový objem získaných zdrojov, ako aj rôzne parciálne prepočty na učiteľa alebo na študenta, naša univerzita stále vychádza nadpriemerne úspešne. Je v spoločnosti veľkých slovenských univerzít so silným zázemím technických, prírodovedných, alebo lekárskeho vied, ktoré

majú objektívne vyššie nároky na realizáciu výskumných a iných aktivít. Tým je možné poukázať, že aj univerzita s vyšším zastúpením humanitných a spoločenských vied môže byť úspešná.

Za celé programové obdobie do-

teraz získala z týchto projektov univerzita vo finančnom vyjadrení takmer 27 mil. €, pričom nejde o konečný objem – viaceré z projektov majú termín ukončenia v tomto roku, a teda objem získaných zdrojov ešte významne narastie.

Univerzita počas tohto obdobia implementovala celkom 25 projektov, z toho 2 v partnerstve. Z operačného programu Výskum a vývoj bolo podporených 14 projektov, z operačného programu Vzdelávanie 11 projektov. Časť projektov bola implementovaná na univerzitnej úrovni, časť na fakultných úrovniach.

Projekty pokrývajú širokú škálu

podporovaných aktivít – máme projekty zamerané na zvyšovanie kvality vzdelávania, na podporu výskumných aktivít, na zefektívnenie riadenia. S využitím projektov sa modernizovali a rekonštruovali budovy, realizuje sa výstavba dvoch nových budov, vybudovali sa tri Centrá excelentnosti, vybudovalo sa technické zázemie pre vytvorenie virtuálnej univerzity, budujú sa knižnice s kvalitnou odbornou literatúrou, zriadili sa nové laboratóriá, čiastočne sa rekonštruovali internáty, vybudovalo sa centrum pre prenos a komercializáciu duševného vlastníctva a technológií vznikajúcich v prostredí univerzity, atď.

Čím si vysvetľujete takéto výsledky univerzity?

Získanie projektu a jeho úspešná implementácia sú spojené s vysokou kvalitou práce počas celého obdobia príprav, realizácie, až po ukončenie projektu, s vysokým pracovným nasadením, často aj pod veľkým časovým tlakom.

Dosiahnuté výsledky univerzity sú vyústením systematickej práce, keďže úspech nie je samozrejмый. Preto by som sa rád poďakoval všetkým pracovníkom nášho oddelenia rozvoja a projektov zo ŠF, ako aj ďalším pracovníkom univerzity a fakúlt, ktorí prispievali a naďalej prispievajú k úspešnej implementácii projektov.

Chcete ešte niečo dodať na záver?

Rád by som sa poďakoval všetkým spolupracovníkom z univerzity i z fakúlt, s ktorými som mal možnosť pracovať na spoločných dieľach. Dosiahnuté výsledky sú výsledkami práce mnohých, bez ich aktívnej participácie by sa veľa vecí nepodarilo. Chcem sa im preto ešte raz poďakovať a zaželať veľa zdravia, osobných i ďalších pracovných úspechov.

**Za rozhovor ďakuje
Mgr. Kamila Urmaničová
Foto: archív PU v Prešove**

Prorektorka pre vonkajšie vzťahy

doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.

Štyri roky v živote človeka nie je veľa, ale ani málo. Štyri roky vo funkcii, znamenajú jedno funkčné obdobie. Ako by ste opisali to Vaše?

Práca vo vedení bola vždy založená na dobrej spolupráci, otvorenej komunikácii a vzájomnom rešpekte. Čo sa týka funkčného obdobia, ak by som to mala vyjadriť jedným slovom, asi najvýstižnejšie by bolo nadväzujúce. A to nielen preto, že u mňa osobne to bolo isté pokračovanie. Prechod z Útvary pre vzdelávanie na Útvor pre vonkajšie vzťahy bol zaujímavý a umožnil nám plynule pokračovať v rozbehnutých aktivitách na útvare pre vonkajšie vzťahy, ale zároveň sme mohli nadviazať na to, čo bolo rozbehnuté na útvare vzdelávania a týkalo sa i zahraničných vzťahov.

Na aké momenty si spomeniete ako na prvé, keď sa zamyslíte nad uplynulým obdobím?

Tak prvá silná spomienka je, keď pán rektor držal v rukách dokument priznávajúci nám titul univerzity. Tohoto predchádzalo veľké úsilie univerzity, kedy sme dokázali, že patríme medzi najlepšie vysokoškolské univerzity na Slovensku. Tento moment sa viaže ešte k predchádzajúcemu funkčnému obdobiu. Druhý moment, ktorý bol pre mňa veľmi dôležitý, priniesla informácia, že sme získali Diploma Supplement Label, čo potvrdilo uznanie nami vydávaných dokumentov o ukončení vzdelania Európskou komisiou a zvýšilo tak kredit našich študentov nielen doma, ale i v zahraničí. Táto spomienka sa nedá oddeliť od pocitu sklamaní pri prvom podaní prihlášky o DS Label, kedy sme boli neúspešní a od presvedčenia pána rektora, že dokážeme nedostatky odstrániť, získať toto prestížne ocenenie a poskytnúť tento benefit našim absolventom. Jeho presvedčenie bolo rozhodujúce a zároveň motivujúce pri ďalšej práci na príprave dokumentácie. Úspešnej.

Dnes často rezonujú slová ako globalizácia a internacionalizácia školstva. Ako to vnímate?

To je pravda, často o tom rozprávame. Som presvedčená, že naša univerzita má veľký potenciál, avšak nevyužitý. Chýba väčšie uznanie zapojenosti do vzdelávacích medzinárodných projektov, čo by zvýšilo motiváciu zamestnancov participovať na týchto pro-

hnutné venovať partnerstvám a budovaniu kapacít. Tieto ciele, resp. smerovania internacionalizácie, sú vzájomne prepojené a mobilita študentov a zamestnancov poskytuje nenahraditeľný priestor na transfer a obohatenie znalostí, skúseností, ktoré následne budú vplývať na budovanie partnerstiev, kapacít a vytváranie kvalitných (samostatných či spoločných) študijných programov.

Vo výročných správach (ako i v Dlhodobom zámere) je neustále zdôrazňovaná potreba zvýšenia študentskej, ako i učiteľskej mobility.

jektoch. Na druhej strane sú tu projekty, ktoré sú založené na vysokom kofinancovaní, či na refundácii, čo mnohým pracoviskám môže spôsobovať problémy. V minulých obdobiach bolo snahou iniciovať aktivitu, resp. spoluprácu so zahraničím z univerzitnej úrovne. Posledné obdobie možno charakterizovať ako presun tejto iniciatívy na fakulty a ich pracoviská, čo je pozitívne. Rovnako pozitívne vnímam interdisciplinaritu projektov, ktorá je pre rozširovanie vedeckého poznania nevyhnutná.

Len narýchlo môžeme spomenúť letné školy v rámci programu Erasmus organizované na Fakulte manažmentu, projekty COST, ERDF či Leonardo na Filozofickej fakulte, vďaka ktorému absolventi mohli absolvovať stáž v zahraničí, veľký medzinárodný projekt Tempus na Fakulte zdravotníckych odborov, projekty Porticus na GTF, CEEPUS na FHPV, Comenius či Erasmus+ KA2 na Pedagogickej fakulte. To som spomenula len niektoré. Mnohé zahraničné vedecké projekty sú na fakultách a celouniverzitných pracoviskách. Keď už spomínam celouniverzitné pracoviská, musíme spomenúť spoluprácu s Kanadou na Ústave rímskych štúdií a Ústave rusínskeho jazyka a kultúry. Intenzívne vzťahy sú budované Ústavom ázijských štúdií s krajinami ako sú Japonsko, Taiwan či Čína. Práve tento Ústav získal finančnú podporu kultúrno-poznávacích študijných pobytov pre študentov a prednáškových pobytov pre pedagógov na Taiwane a v Japonsku. Naši študenti prezentovali našu univerzitu i slovenskú históriu a tradície na viacerých medzinárodných podujatiach. Podobne, na Prešovskej univerzite prednášali japonskí a taiwanskí pedagógovia a UAS organizoval i pobyt pre taiwanských študentov. Prijímanie vedeckých a pedagogických pracovníkov v rámci programu SAIA či využívanie schém Višegrádskeho fondu je realizované na väčšine fakúlt. Prešovská univerzita v Prešove si plne uvedomuje, že v rámci internacionalizácie sa musí cielene venovať a rozvíjať medzinárodnú mobilitu študentov a zamestnancov; že je nevyhnutné skvalitňovať študijné programy a kvalitou, jazykovým spracovaním (ako i technologickým spracovaním) ich pripraviť pre medzinárodné použitie. Rovnakú pozornosť je nevy-

Myslím si, že dopad mobilit, respektíve význam mobility je nedocenený. Mnohokrát je vnímaná ako prínos iba pre samotného účastníka mobility. Každá mobilita umožňuje učiteľom výmenu skúseností a získanie nových skúseností a inšpirácií, avšak okrem propagácie našej univerzity umožňuje užšie prepojenie, budovanie spoločných projektov; študentom dáva možnosť absolvovať časť štúdia na inej škole, možnosť absolvovať predmety, ktoré domáca inštitúcia neposkytuje, resp. stretnúť odborníkov a prístup k štúdiám, výskumom a literatúre, ktoré nie sú dostupné v domácej inštitúcii. Každá mobilita vytvára priestor na vytvorenie disciplinárnych a multidisciplinárnych sietí, ako i napríklad prípravu spoločných študijných programov.

Prichádzajúci študenti a učelia zasa podporujú domácu internacionalizáciu a vytvárajú podmienky pre väčšinu nemobilitných študentov, ktorí tak majú možnosť získať medzinárodné zručnosti pre súčasný globalizovaný svet.

Slovensko je žiadanou destináciou najmä pre Poľsko a Turecko. Na druhej strane podarilo sa nám vytvoriť podmienky pre našich študentov (v rámci programu Erasmus+) vycestovať takmer do všetkých štátov EÚ. Existujú však štúdie, ktoré konštatujú, že cieľovou destináciou pre 63 % všetkých študentov z krajín mimo EÚ sú tri členské štáty EÚ – Spojené kráľovstvo, Francúzsko a Nemecko. Preto je nevyhnutné budovať našu značku a propagovať našu univerzitu. A to musí robiť nielen vedenie, ale všetci zamestnanci i študenti – jednak svojím prezentovaním, ale i umením, športom či dobrovoľníckymi aktivitami.

Erasmus narástol...

Áno. Jednak sa niektoré schémy združili pod Erasmus+, a na druhej strane, sme zintenzívnili komunikáciu s koordinátormi, ktorí program propagujú. Ak sledujeme vývoj čísel, tak počty vyslaných študentov sú stabilizované. Musím pripustiť, že som z toho dosť smutná. Nízky záujem o mobility konštatujú i iné univerzity, napriek tomu ma prekvapuje, že študenti nechcú stráviť časť štúdia v zahraničí. Ja to stále vnímam ako jedinečnú možnosť stretnúť sa so zahraničnými pedagógmi, inými prístupmi a metódami. Uvedomujem si, že dnes mnohí študenti cestujú, pracujú v lete zahraničí, avšak Erasmus+ im ponúka možnosť spoznať systém vzdelávania v zahraničí.

Na druhej strane patríme medzi univerzity, ktoré majú najvyšší počet vyslaných študentov na stáž a teraz už i absolventov. Vysoký záujem o stáže už tradične majú študenti FZO a budúci psychológovia.

Pozitívne vnímam rozšírenie programu Erasmus+ nielen na krajiny EÚ, ale takmer celý svet. V marci sme podali projekt, v rámci ktorého plánujeme spoluprácu i mobility do a z krajín ako sú napr. Srbsko, Ukrajina, Bielorusko, Rusko, Bosna a Hercegovina, Kanada, USA a Brazília. Nemaľú zásluhu majú na fungovaní programu i ESN, ktorí spolupracujú s naším oddelením. Pri organizovaní aktivít im pomáhajú aj Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania PU a Študentský domov a jedáleň PU.

Váš útvár však nie je len Erasmus...

V súčasnosti je to najvyšší podiel našich aktivít. Tešíme sa však aj schváleniu EHP projektu, vďaka ktorému budú mať naši študenti a učitelia možnosť vycestovať do Nórska a na Island. Mnohé projekty sa riešia na fakultách a pomáhajú nám budovať náš kredit v zahraničí.

Posledné dva roky sme sa intenzívne snažili nastaviť i podmienky pre zahraničných študentov. Prešovská univerzita je otvorená zahraničným študentom a rovnako študentov zo zahraničia podporuje i naša legislatíva. Štúdium v slovenskom jazyku je pre zahraničných študentov zdarma, čo sa prejavuje i na počte záujemcov zo zahraničia a ich tlak na kurzy slovenského jazyka. Tu sa teším iniciatíve Katedry slovenského jazyka ISMaKS FF PU, ktorá už pripravila kurzy slovenského jazyka pre cudzincov. Pedagogická fakulta zasa už roky spolupracuje pri výučbe slovenského jazyka pre Erasmus študentov.

V súčasnosti na našej univerzite študuje 133 cudzincov v 1. a 2. stupni štúdia. Percentuálne je to 1,33%. Myslím, že ak by sme ponúkali študijné programy v anglickom jazyku, počet zahraničných študentov by vzrástol.

Čo Vám osobne funkcia prorektorke dala, prípadne vzala? Aké sú Vaše ďalšie plány či očakávania?

Dala veľmi veľa. Veľa som pochopila o fungovaní univerzít, stretla mnohých ľudí. A... skutočne, dozvedela som sa veľa i o našej univerzite. Dúfam, že som sa trochu priučila diplomacii, otvorila sa strategickému mysleniu a potrebe vnímania súvislostí. Vzala? Nevie, bez rozmýšľania by som asi povedala – čas a ilúzie. Ale robili sme to dobrovoľne a radi. Človeka každý malý úspech poteší a keď sa dnes pozrie na čísla, ale i do učební, laboratórií a na naše budovy, potom o slove „vzala“ prestáva uvažovať.

A čo ďalej? No, plánov je veľa, prerobím si prednášky, vytvorím nové kurzy (najmä k využívaniu interaktívnych tabulí a využívaniu e-learningu). Dúfam, že sa nám ako Inštitútu podarí zapojiť sa do projektov, kde budem môcť zúročiť to, čo mi predchádzajúcich rokov osem rokov dalo.

A samozrejme oprášim bicykel a po večeroch nebudem otvárať len notebook, ale i knihy, ktoré som v poslednom období kúpila ako zberateľ známok – kúpiť, založiť a nepoškodiť. Je na čase ich čítať.

A na záver – čo prajete novému vedeniu?

Dobrý tím, dôveru a schopnosť vidieť a využiť príležitosti, ktoré univerzita má.

Za rozhovor ďakuje Mgr. Kamila Urmaničová
Foto: archív PU v Prešove

Predsedníčka Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove

PaedDr., Bc. Helena Galdunová, PhD.

Ako si spomínate na začiatky svojho pôsobenia v akademickom senáte?

Svoje členstvo v senáte som začala v roku 2007. Nominovala ma fakulta, ktorá mala vtedy za sebou ešte len 5 rokov pôsobenia. Moje obavy z práce v senáte boli hneď v úvode umocnené tým, že som sa stala jeho podpredsedníčkou. No zároveň to bola pre mňa aj veľká výzva. Práca som sa rýchlo zhostila a bolo to nielen kvôli môjmu snaženiu, ale hlavne preto, že som mala veľkú oporu a pomoc zo strany senátorov a mojej pani dekanke. V druhom volebnom období som získala podporu členov senátu znova, a tak som bola zvolená za predsedníčku.

Senát svoje štvorročné funkčné obdobie začal voľbou kandidáta na rektora a taktiež ustanovením jednotlivých komisií, ktoré pracujú pri senáte. V tomto období naše úsilie bolo smerované aj na pripravovanú a následne realizovanú zmenu vysokoškolského zákona, v dôsledku čoho bolo žiaduce zosúladienie vnútorných predpisov univerzity a fakúlt.

Pre univerzitu bolo toto obdobie plné zmien, ale na druhej strane aj stabilizácie. Stabilizácie v niektorých vybraných procesoch a zmenách – hlavne čo sa týka zriadenia nových centier a ústavov.

Ako by ste hodnotili vašu spoluprácu s Vedením Prešovskej univerzity v Prešove?

Predseda senátu je zároveň aj členom vedenia univerzity. Týchto pracovných stretnutí som sa aktívne zúčastňovala a vlastne to ani ináč nešlo. Pán rektor, prorektori a pani kvestorka boli tí, ktorí na každom stretnutí vystupovali erudovane a dôsledne pripravení. Nesmierne si vážim aj spoluprácu s právnym

a ekonomickým oddelením. Rada by som sa zmienila aj o členstve v Predsedníctve (a taktiež v pléne) Rady vysokých škôl SR. Tu, vďaka dobrej spolupráci jednotlivých členov, sme dosiahli to, že pred oficiálnym zasadnutím RVŠ, máme aj regionálne stretnutie v Prešove.

Čo bolo vašou srdcovou záležitosťou?

Každý z nás ma nejakú „srdcovku“, no ja ich v súčasnosti s prácou v senáte mám hneď dve. Tou prvou bola spolupráca so študentskou časťou senátu. Boli to mladí ľudia, ktorým nechýbala kreativita, nápaditosť a odvaha zmeniť aj nemožné. Naše stretnutia a konzultácie boli nielen na jednotlivých zasadnutiach, ale často sme sa stretli aj na mojom pracovisku, či telefonicky konzultovali aktuálne problémy. Ich entuziazmus a dôvera vo mňa boli pre mňa novou energiou. A tá druhá? Tou bol rozpočet. Aj keď vieme, aký je podhodnotený, vždy, keď bol predkladaný na schválenie do senátu, bol pre mňa veľkým rébusom, pri ktorom som vedela stráviť veľa času a konzultovať všetky tabuľky a čísla.

Počas Vášho pôsobenia vo funkcii predsedníčky AS sa uskutočnilo aj niekoľko zasadnutí AS PU a akademickej obce PU. Ako vnímate tieto rozšírené zasadnutia AS? Splnili Vaše očakávania?

Ak mám byť úprimná, tak musím priznať, že vyhlásenie takéhoto stretnutia evokovalo vo mne veľký rešpekt a trochu aj obavy. Záležalo mi na tom, aby čo najširšia akademickej obec bola informovaná o činnosti vedenia a zároveň, aby mala podaný akýsi komplexný pohľad na pozíciu univerzity v štáte. Tieto stretnutia splnili moje očakávania a dúfam, že sme vytvorili „tradíciu“ pre ďalších.

Ako predsedníčka AS PU ste mali možnosť spoznať viacero zaujímavých osobností z domova aj zo zahraničia. Ktorí z nich na Vás zanechali najväčší dojem a prečo?

Skutočne. Táto funkcia mi otvorila priestor pre početné stretnutia s ľuďmi zo spoločenského, politického či vedecko-pedagogického prostredia. Vždy som sa na tieto stretnutia tešila, ale zároveň musím povedať, že niektoré z nich si vyžadovali aj dôslednú prípravu. S veľkým rešpektom som sledovala „laudácia“ jednotlivých nominantov pri udeľovaní titulu doktor honoris causa. Taktiež by som chcela spomenúť aj moju zahraničnú administratívnu stáž v rámci programu Erasmus. Išlo o Univerzitu J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. K výberu prispelo aj to, že ide o veľmi podobnú univerzitu, ako je naša. Zaujímali ma hlavne veci, ktoré sa týkali hlasovania o uzneseniach, vyhlasovanie volieb a pod. A kto na mňa zapôsobil najviac? Určite to bol pán prezident SR Rudolf Schuster. Je to osobnosť, v prítomnosti ktorej by ste chceli zotrvať čo najdlhšie.

Čo Vám osobne funkcia predsedníčky Akademického senátu PU dala, príp. vzala?

Už aj z tých predchádzajúcich odpovedí môžete vyvodíť nejaké závery. No s istotou môžem povedať, že

to bolo obdobie, ktoré mi zmenilo pohľad na niektoré veci, obohatilo o množstvo stretnutí so zaujímavými ľuďmi. Zároveň chcem využiť túto príležitosť a poďakovať sa členom senátu, s ktorými som spolupracovala. Dúfam, že aj naďalej zostaneme v priateľskom spojení.

Vážená pani predsedníčka, čo by ste povedali na záver? Aké obdobie čaká univerzitu?

Prešovská univerzita v Prešove sa v posledných rokoch dostala do rôznych grémií, ktoré ju okrem iného viacej zviditeľnili a zároveň sa stala známejšou a lukratívnejšou. Výsledkom je stály záujem o štúdium a otváranie nových atraktívnych študijných odborov. So smerovaním univerzity sme sa ako senátori mali možnosť oboznámiť aj pri predkladaní Dlhodobého zámeru PU na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2022. V tomto období očakávame najmä výsledky spojené s komplexnou akreditáciou, ktoré budú v mnohom obrazom kvality našej práce. Veríme, že naša univerzita obháji svoje miesto medzi univerzitami v Slovenskej republike a i naďalej bude rozvíjať vzdelanie a vedecký výskum v prospech celej spoločnosti.

**Za rozhovor ďakuje Mgr. Kamila Urmaničová
Foto: archív PU v Prešove**

Kvestorka Prešovskej univerzity v Prešove

Ing. Mária Nováková

Súčasnému rektorovi prof. Renému Matlovičovi končí druhé funkčné obdobie. Rovnaký čas ste aj Vy strávilí vo svojej pozícii kvestorky PU. Mohli by ste porovnať fungovanie vášho rezortu počas prvého a následne druhého funkčného obdobia?

V prvom funkčnom období súčasného pána rektora som v pozícii kvestorky PU začínala. Hlavným cieľom bolo novelizovať vnútorné predpisy univerzity, dobudovať infraštruktúru, optimalizovať organizačnú štruktúru, posilniť model viaczdrojového financovania a najmä zvýšiť konkurencieschopnosť a kredibilitu univerzity. Druhé funkčné obdobie sa nieslo v duchu pokračovania v budovaní povedomia o univerzite aj na medzinárodnej úrovni, dobudovania a modernizácie infraštruktúry, vytvorenia a implementácie vnútorného systému kvality.

Ako hodnotíte činnosť Vášho rezortu za uplynulé štyri roky počas Vášho pôsobenia vo funkcii kvestorky? Podarilo sa Vám naplniť ciele stanovené pre toto funkčné obdobie?

V uvedenom období bolo nevyhnutné dokončiť rozbehnuté projekty a zároveň realizovať nové v súlade s Dlhodobým zámernom Prešovskej univerzity na roky 2007 – 2013 s výhľadom do roku 2015. Väčšinu cieľov a úloh, ktoré sme si stanovili, sa nám podarilo splniť.

Čo Vám funkcia kvestorky dala, prípadne vzala? Čo si najviac na svojom pôsobení vo vedení PU ceníte?

Funkcia kvestorky PU mi jednoznačne dala možnosť realizovať v praxi znalosti a skúsenosti v odbore, ktorý som vyštudovala a pôsobila v ňom celý svoj profesný život. Skĺbením skúseností v oblastiach finančného manažmentu a riadenia, personálneho manažmentu a za úzkej podpory všetkých spolupracovníkov som sa podieľala a podieľam na kreovaní univerzity a som poctená, že môžem byť súčasťou tímu, ktorý dosiahol súčasný stav udržania pozície univerzity, zvýšenia jej konkurencieschopnosti a najmä získanie Diplo-

ma Supplement Label od Európskej komisie v Bruseli. V rámci toho si veľmi cením spoluprácu všetkých členov Vedenia univerzity, dekanov fakúlt, riaditeľov účelových zariadení, Akademického senátu PU, Správnej rady PU, tajomníkov fakúlt a vedúcich zamestnancov rektorátu, ich celkový korektný a tímový prístup.

Naopak, pôsobením v danej funkcii nie je prirodzene možné vyhovieť všetkým, preto je potrebné využiť všetky riadiace mechanizmy a schopnosť presvedčiť ľudí o tom, čo je prospešné a dobré nie najmä pre nich,

ale hlavne pre organizáciu, pre ktorú pracujú. Je prirodzené, že táto funkcia nie je viazaná na presný pracovný čas a miesto, takže je častými pracovnými aktivitami ovplyvnený aj osobný život. Skĺbiť to všetko je pomerne zložité a blízki ľudia nemusia vždy chápať, že je to nevyhnutné. Mám to šťastie a dostatok vnútornej energie, že sa mi to všetko osobne darí a že vo svojej práci cítim podporu svojej rodiny a mojich blízkych.

Na aké úspešné projekty PU by sa podľa Vás určite nemalo zabúdať a sú oblasti v rámci Vášho rezortu, na ktoré ste obzvlášť hrdá?

Na univerzite sme realizovali celý rad významných investičných akcií, rovnako aj potrebných opráv väčšieho či menšieho rozsahu. Najvýznamnejšou aktivitou bola rekonštrukcia Základnej školy na ul. 17. novembra, kde vzniklo nové sídlo rektorátu, celouniverzitné pracoviská, výučbové priestory pre Pedagogickú fakultu a Fakultu športu. Dôležitým projektom bol rovnako projekt zameraný na skvalitnenie a zefektívnenie vyučovacieho procesu pod názvom Modernizácia IKT a infraštruktúry Prešovskej univerzity. V rámci uvedeného projektu sa čiastočne zrekonštruovali 3 budovy, a to budova nového internátu, budova VŠA a budova internátu na Námestí mládeže. Rekonštrukcia zariadení bola len časťou prác vykonaných v danom projekte, v rámci IKT časti bolo zmodernizovaných a zinformovaných 165 prednáškových a odborných učební. V rámci druhej etapy modernizácie bola zrekonštruovaná budova Fakulty športu, budova časti študentského domova a časť univerzitnej budovy rektorátu, vrátane dobudovania jej severného krídla. Boli dodané servery a zariadenia pre fakulty, Univerzitnú knižnicu, Centrum výpočtovej techniky a 413 multimediálnych počítačov. V nových priestoroch, ktoré vznikli vo VŠA zabudovaním podchodu, sídli Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrnohistorického výskumu a Kompetenčného centra znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách. Rekonštrukčné práce sme realizovali aj na účelovom zariadení v Batizovciach, a to v dvoch etapách, pričom sme prioritne riešili rekonštrukciu sociálnych zariadení, výmenu okien, opravu balkónov a zateplenie objektu, v druhej etape sme sa zamerali na úpravu exteriéru, vrátane opráv väčšieho i menšieho rozsahu. Podarilo sa nám zriadiť bezbariérový vstup do objektu VŠA a objektu PBF, nový archív univerzity, kanceláriu prvého kontaktu UNIPO KON-TAKT, stavebné opravy na objekte Školského pozemku FHPV, opravu strešného pláštva objektu VŠA, opravu ústredného kúrenia na FZO, opravu a výmenu technológie bazéna a kotolne VŠA, rekonštrukciu vodovodnej prípojky do VŠA a dočasné parkovacie plochy pre zamestnancov a študentov univerzity. S cieľom zvýšenia komfortu univerzitného prostredia sme v niekoľkých etapách realizovali rekonštrukciu sociálnych zariadení vo VŠA a na Fakulte športu, boli vykonané stavebné úpravy ubytovacieho zariadenia študentského domova, rekonštrukcia objektu ŠD na Exnárovej ulici. Rekonštrukciou prešli aj dve prednáškové miestnosti GTF, skúšobne folklórneho súboru Torysa, kuchyňa ŠJ a zrealizovali sme výstavbu nového multifunkčného ihriska.

V rámci univerzity pôsobíte už dlhšie obdobie, ako vnímate fungovanie rektorátu z vašej pozície kvestorky?

Na univerzite pôsobím už 25 rokov. Prešla som rôznymi pracovnými pozíciami na rektoráte, bola som súčasťou tímu, ktorý konštituoval Prešovskú univerzitu, dovoľm si povedať, že veľmi dobre poznám organizáciu, v ktorej pôsobím, vrátane všetkých priestorov a zariadení. Rektorát je riadiacim, výkonným a kontrolným pracoviskom univerzity, ktoré po materiálnej a administratívnej stránke zabezpečuje činnosť univerzity, vrátane rektora, ako aj ďalších predstaviteľov samosprávnych orgánov univerzity a pripravuje podklady pre ich rozhodnutia. Tím fundovaných ľudí, ktorý sa nám podarilo spoločnými silami vytvoriť, zabezpečuje plynulý chod univerzity a ja som poctená, že som sa mohla podieľať na ich riadení.

Ako si predstavujete budúcnosť PU? Na čo by sa v nasledujúcom období mala prioritne zamerať?

Myslím si, že súčasné vedenie univerzity nastolilo veľmi dobrý, moderný a životaschopný trend. Posunulo univerzitu do stavu, v ktorom sa môže nazývať konkurencieschopnou. Za kľúčové v ďalšom období považujem udržanie a ďalšie rozvíjanie tohto trendu. Udržať si kvalitných pedagogických a výskumných zamestnancov, technicko-prevádzkových a administratívnych zamestnancov, šikovných a múdrych študentov, ktorí by robili dobré meno našej univerzite a získavať ďalších. Nepoľavovať vo svojej práci, v plnení nastolených kritérií a naďalej ich rozvíjať a najmä byť hrdý na to, že sme súčasťou Prešovskej univerzity v Prešove.

**Za rozhovor ďakuje Andrea Čajová
Foto: archív PU v Prešove**

Dekan Filozofickej fakulty

prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc.

Ako hodnotíte činnosť fakulty za uplynulé štyri roky počas Vášho pôsobenia vo funkcii dekana? Čo sa za ten čas zmenilo na Vašej fakulte?

V prvom rade sa zlepšili výsledky fakulty v oblasti získavania bonitných vedeckovýskumných grantov, bonitnej publikačnej činnosti, rovnako nastala určitá zmena aj vo vykazovaní umeleckej činnosti, čo sa prejavilo aj v zlepšení celkovej finančnej situácie fakulty. V tomto prípade možno hovoriť o vonkajších prejavoch zmien na fakulte. Avšak zmenu vidno aj vo vnútornom fungovaní fakulty, pretože sme nastavili transparentné kritériá hodnotenia individuálnych výkonov tvorivých pracovníkov, a to prostredníctvom kľúčových indikátorov výkonov, ale aj v oblasti výkonov pracovísk cez ich finančnú, ale aj nefinančnú motiváciu a oceňovanie dosiahnutých výsledkov. Podobne sme premietli tieto kritériá hodnotenia aj do riešenia personálnych otázok prostredníctvom výberových konaní. Vcelku sa nám podarilo ustať aj proces integrácie duplicitných pracovísk, ktoré prišli na FF z FHPV v roku 2010.

Za ďalší významný úspech považujem, že sa nám podarilo výrazne zvýšiť angažovanosť našich tvorivých pracovníkov, ale aj nepedagogických zamestnancov, pretože bez toho ťažko možno predpokladať naplnenie zámerov vedenia a snahu o dosahovanie stanovených cieľov. Významnou mierou sa na tom podieľala otvorená komunikácia vedenia s kľúčovými tvorivými pracovníkmi, ale aj ostatnými zamestnancami fakulty,

k čomu určite prispeli pravidelné pracovné mítingy fakulty na začiatku každého semestra, stretnutia s riaditeľmi inštitútov, ale aj samotnými inštitútmi, ktoré boli súčasťou jednak nastavovania procesov na fakulte na začiatku funkčného obdobia, ale neskôr aj záležitosťou ich hodnotenia. Vytvorili sme aj pravidelnú príležitosť pre pracovníkov fakulty, aby sa prostredníctvom online dotazníka spokojnosti mohli vyjadrovať k daniu na fakulte, práci vedenia fakulty alebo inštitútov. Podobne aj študenti sa mohli vyjadrovať k fungovaniu študijného oddelenia a ďalším študijným záležitostiam na fakulte. To sú iba niektoré z vecí, ktoré sa nám podarilo uskutočniť na fakulte v predchádzajúcom období. Tie významným spôsobom prispeli k pozitívnym zmenám na fakulte.

Ktoré výsledky vedeckej a tvorivej činnosti na fakulte považujete za najväčší úspech? Podarilo sa Vám naplniť ciele stanovené pre toto funkčné obdobie?

Pokiaľ ide o ciele v oblasti vedecko-výskumnej, publikačnej a umeleckej činnosti, môžem s radosťou konštatovať, že za najväčší úspech možno považovať našu úspešnosť pokiaľ ide o získavanie grantov v najbojnitejšej vedeckej grantovej schéme na Slovensku, ktorou je Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV), kde sme medzi filozofickými fakultami najlepši. Rovnako za veľký úspech možno považovať výrazný nárast výkonov v oblasti publikačnej a umeleckej činnosti za posledné roky. V prípade publikačnej činnosti sme takisto na poprednom mieste medzi filozofickými fakultami na Slovensku. Hlavné tieto výsledky boli základom pre celkové zlepšenie výkonov fakulty a veľmi pozitívne sa to prejavilo aj v predbežných výsledkoch komplexnej akreditácie.

Čo Vám osobne funkcia dekana dala, príp. vzala? Čo si najviac na svojom pôsobení vo vedení fakulty ceníte?

Funkcia dekana mi dala množstvo nových skúseností z práce s ľuďmi. Predtým som bol sedem a pol roka vedúcim katedry, resp. riaditeľom inštitútu, ale s mnohými kolegami z vlastného pracoviska som sa poznal desaťročia, takže riadenie inštitútu bolo z toho dôvodu iné. Prechod na funkciu dekana znamenal, že už nestačilo mať na pamäti záujmy alebo potreby jedného inštitútu, ale už išlo o celú fakultu, ktorá je dosť heterogénna, keďže máme zastúpené humanitné, spoločenské, historické a pedagogické vedy, s ich špecifikami a okrem toho máme na fakulte po integrácii aj umelecké odbory, ktoré majú zase mnohé iné odlišnosti v porovnaní s predchádzajúcimi oblasťami. Pracovať s približne desiatimi kolegami na inštitúte je celkom iné ako riadiť fakultu s viac ako 200 tvorivými pracovníkmi a nepedagogickými zamestnancami a takmer 3 000 študentmi (na začiatku funkčného obdobia).

Podarilo sa nám to zvládnuť aj vďaka pochopeniu a podpore zo strany ostatných členov vedenia, rovnako aj vďaka tomu, že dekanát fakulty pracuje dosť dlho v stabilnom zložení, takže mnohé procesy fungovania fakulty sú na vysokej administratívnej úrov-

ni. Ako dekan sa môžem spoliehať, že rozhodnutia jednotlivých oddelení dekanátu sú kvalifikované a v súlade so zákonmi alebo inými právnymi predpismi. Funkcia mi vzala predovšetkým čas, ktorý by som mohol venovať vo väčšej miere rodine a vnúčatám, potom sa to týka aj publikačnej činnosti, prípravy nových grantov, možnosti uchádzať sa o zahraničné výskumné pobyty atď. Avšak pred 4 rokmi som sa rozhodol uchádzať o funkciu dekana práve preto, že ako riaditeľovi inštitútu a garantovi odboru etika nebolo mi jedno, ako bude vyzeráť fakulta v budúcnosti, či práca, ktorú sme vynaložili pri zakladaní a rozvíjaní katedry etiky nevyjde v konečnom dôsledku nazmar. Uchádzal som sa o funkciu dekana s cieľom vytvoriť lepšie podmienky predovšetkým pre všetkých, ktorí usilovne a efektívne pracujú, majú výsledky a prinášajú osôh celej fakulty, pretože nestačí iba správne robiť veci, ale predovšetkým treba vedieť robiť správne veci.

Vo funkcii dekana fakulty si najviac cením to, že za pomoci ostatných členov vedenia sa mi podarilo vytvoriť, resp. nastaviť podmienky tak, aby sme dokázali motivovať a prebudovať tvorivý potenciál vedecko-pedagogických pracovníkov. Tí nakoniec ukázali, že skutočne máme na to, aby sme boli lepší, než to ukazovali predchádzajúce výsledky. Aj za pomoci mnohých riaditeľov inštitútov sa

nám podarilo presvedčiť väčšinu tvorivých pracovníkov fakulty, že sa oplatí tvrdo pracovať pri plnení stanovených úloh, ktorých hlavným cieľom bolo ozdraviť fakultu, dodať sebavedomie tým, ktorí strácali presvedčenie, že sa niečo môže zmeniť. Podarilo sa nám zabezpečiť, že v takmer všetkých študijných programoch máme našich domácich garantov, nemáme kolegov, ktorí by mali zmluvy na dobu neurčitú bez toho, aby úspešne neprešli predpísaným počtom výberových konaní, dĺžka pracovnej zmluvy pre

úspešných uchádzačov výberových konaní sa pohybuje od 1 roka do 5 rokov. Uvedené úspechy sú dokladom toho, že spoločnými silami sa dá mnoho dosiahnuť, hoci to možno trvá trochu dlhšie, pokiaľ dôjde k zladeniu predstáv hlavných aktérov celého procesu. Zistili sme, že sa to dá, lebo my na to máme (ako sa spieva v motivačnej skladbe pre našich hokejistov)...

Ako si predstavujete budúcnosť Vašej fakulty? Na čo by sa mala prioritne zamerať? Akí absolventi by mali z fakulty vychádzať?

Budúcnosť fakulty je hlavne v našich rukách. Musíme pokračovať v nastavených procesoch a predovšetkým si neustále pripomínať, že inej cesty niet pokiaľ chceme prežiť v týchto hektických a turbulentných časoch neustálych zmien. Znamená to udržať vysokú výkonnosť vo všetkých kľúčových oblastiach fungovania fakulty, teda v oblasti úspešnosti pri získavaní

grantov v najbonitnejších grantových schémach, v oblasti publikačnej a umeleckej činnosti, rovnako aj v pedagogickej oblasti. Popri kvantitatívnych ukazovateľoch musíme sa sústrediť aj na kvalitatívne kritériá a snažiť sa porovnávať s poprednými fakultami podobného zamerania v Európe. Preto je nevyhnutné v dostatočnej miere stretávať sa s kolegami z popredných európskych univerzít, intenzívne s nimi spolupracovať, aby sme dokázali zabezpečiť transfer ich poznatkov z oblasti riadenia, vedeckého výskumu, publikačnej, umeleckej a pedagogickej činnosti do našich pomerov. Samozrejme, že to nemožno robiť mechanicky, ale s prihliadnutím na našu akademickú tradíciu, kultúru, ale aj legislatívne podmienky, no s cieľom, aby sme dokázali byť porovnateľní s kvalitnými pracoviskami podobného typu v Európe. Tomu by mali zodpovedať aj naši absolventi. V prvom rade sa musíme snažiť pripravovať ich na budúcnosť, ktorá je „tekutá“, ako to pomenoval Zygmunt Bauman. Absolventi musia byť schopní pružne reagovať na meniace sa podmienky na trhu práce, preto aj my ich musíme pripravovať spôsobom, ktorý im poskytne základné množstvo poznatkov ich študijného odboru, ale predovšetkým aby sme dokázali rozvíjať ich intelektuálny potenciál, kultivovať rozum a ducha, čo by im mohlo byť nápomocné pri uplatnení v budúcnosti.

Ako vidíte Vaše ďalšie pôsobenie na fakulte príp. na univerzite? Aké sú Vaše ďalšie plány, ambície a očakávania?

Pevne verím, že nepriaznivé roky na fakulte už máme za sebou. Mnohé sa podarilo zmeniť, nastavili sme procesy, ktoré už začali prinášať ovocie v podobe pozitívnych výsledkov fakulty. Preto sa chcem uchádzať o dôveru akademickojej obce, resp. o dôveru akademického senátu fakulty aj na ďalšie funkčné obdobie, aby sme mohli ešte výraznejšie presadiť fakultu nielen v slovenskom, ale aj stredoeurópskom a vôbec európskom akademickom priestore. Chcem, aby sme sa spoločne usilovali o zvýšenie úrovne kvality práce a kvality vzťahov na fakulte na prospech všetkých, ktorým záleží na jej budúcnosti.

**Za rozhovor ďakuje redakcia NA PULZE
Foto: archív PU v Prešove a Mgr. Jaro Ondo**

Dekan Gréckokatolíckej teologickej fakulty

Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD.

Ako hodnotíte činnosť fakulty za uplynulé štyri roky počas Vášho pôsobenia vo funkcii dekana? Čo sa za ten čas zmenilo na Vašej fakulte?

Odpoveď na túto otázku si vyžaduje jej presnejšie umiestnenie v kontexte problematiky vysokého školstva v našej spoločnosti na Slovensku. Ak chceme totiž hodnotiť tú ktorú fakultu alebo na vyššom stupni univerzitu, musíme vychádzať zo zložitej a neľahkej situácie, v ktorej sa vysoké školstvo u nás nachádza. Aj keď je oblasť vzdelávania sústavne radená medzi priority, v súčasnosti sa akoby otázky výchovy a vzdelávania nepocítovali ako naliehavý sociálny a spoločenský problém, nakoľko stále absentujú jasne definované ciele v príprave ďalších generácií na život. V prípade Gréckokatolíckej teologickej fakulty, na čele ktorej som stál ako jej dekan, je dôležitý zvlášť aj hodnotový rozmer, ako je to vyjadrené aj v slovnom logu fakulty, ktoré je definované slovným spojením – vzdelanie a hodnoty. Ak by som mal hodnotiť činnosť fakulty za uplynulé štyri roky v kontexte predchádzajúcich myšlienok, aj keď si myslím, že hodnotiť by nás malo predovšetkým vonkajšie, ale samozrejme, aj vnútorné prostredie fakulty, myslím si, že Gréckokatolícka teologická fakulta sa etablovala celkom úspešne medzi fakultami podobného cha-

rakteru nielen v domácom slovenskom akademickom prostredí, ale aj v zahraničí, o čom svedčí jej dôležitá medzinárodná akceptácia Kongregáciou pre katolícku výchovu v Ríme, keď bola zaradená do siete fakúlt, ktorých akceptácia má jasný medzinárodný rozmer. Naša fakulta za môjho pôsobenia ako dekana fakulty, podotýkam však za pomoci a spolupráci všetkých pedagogických, ale aj nepedagogických zamestnancov a študentov, pretože všetci vytvárame spoločenstvo našej Alma mater, prejavila jasnú dynamizáciu a napredovanie v jednotlivých oblastiach činnosti, čo sa odzrkadlilo aj hodnoteniach ARRA. Naša fakulta zmenila aj svoj priestorový šat. Jednotlivé auly, učeb-

ne, knižnica, fakultná kaplnka, ako aj kancelárske priestory prešli komplexnou rekonštrukciou, čím boli vytvorené nadštandardné podmienky pre jej všetkých zamestnancov. Knižnica sa tak stala intelektuálnym a kaplnka duchovným srdcom fakulty. Na pôde fakulty boli naštartované a do akademického života uvedené aktivity, ktoré v predchádzajúcom období nepatrili do bohatého diapázonu života fakulty, mysliac aktivity duchovného, kultúrneho, ako aj športového charakteru, ktoré napomáhajú rozvíjať vzájomnú kolegialitu na úrovni celej akademickej obce, aby život na fakulte nebol achromatický, ale naopak, pestrý aj v tomto rozmere.

Ktoré výsledky vedeckej a tvorivej činnosti na fakulte považujete za najväčší úspech? Podarilo sa Vám naplniť stanovené ciele pre toto funkčné obdobie?

Pri svojom predstavení ako kandidát na dekana som pred akademickou obcou fakulty pred štyrmi rokmi (4.4.2011) zdôraznil myšlienku kontinuity s predchádzajúcim obdobím, ale aj s jasným poukázaním potreby ďalšej dynamizácie jej jednotlivých činností, ktoré sú jasne vymedzené zákonom o vysokých školách. Osobne si veľmi cením, že došlo k ďalšiemu zvyšovaniu kvalifikačnej štruktúry pedagógov, o čom svedčí jeden z najlepších koeficientov v tomto rozmere na celej univerzite. Na pôde fakulty je už dlhšie obdobie úplnou samozrejmosťou, že všetci jej pedagógovia majú PhD., zároveň viac ako polovica pedagogického zboru postúpila v kvalifikačnom raste. Vďaka úspešným habilitačným a vymenúvacím konaniam sú dve tretiny pedagógov docentami a profesormi. Z oblasti vedeckej a tvorivej činnosti by som osobne vyzdvihol zapojenosť našich pedagógov v uplynulom období na riešení vedeckých projektov nielen v domácich grantových agen-

túrach, ale aj v medzinárodnom rozmere. Potešiteľná je aj bohatá publikačná činnosť, vydávanie monografií, konferenčných zborníkov, teologickej revue s názvom Theologos. To všetko radí fakultu na predné priečky v rámci našej univerzity. Zvlášť by som chcel oceniť bohatú paletu podujatí konferenčného, kultúrneho a duchovného charakteru, ktoré neodmysliteľne patria už k životu akademickej obce našej teologickej fakulty. Uvedomujeme si tiež dôležitosť internacionalizácie vysokého školstva a preto mnohé aktivity fakulty boli zamerané aj týmto smerom. V súčinnosti a vďaka angažovaniu prešovského gréckokatolíckeho arcibiskupa a metropolitu Mons.

Dr. h.c. ThDr. Jána Babjaka, PhD. SJ, Veľkého kancelára fakulty, sme dosiahli významné medzinárodné ocenenie fakulty, ktorá bola zaradená už do spomínanej siete teologických fakúlt akceptovaných vatikánskou Kongregáciou pre katolícku výchovu. Za posledné štyri roky sme stabilizovali a postupne aj rozšírili sieť spolupráce s inštitúciami podobného zamerania na Slovensku, ako aj v zahraničí, ktorú pravidelne monitorujeme cez koordinátorov, ktorých som menoval pre spoluprácu s jednotlivými inštitúciami. V závere odpovede na túto otázku by som rád zdôraznil tú skutočnosť, ktorú si všetci uvedomujeme, že sme tu predovšetkým pre študentov. Preto ma osobne veľmi tešia ich vyjadrenia v tom zmysle, že ich rozhodnutie študovať na Gréckokatolíckej teologickej fakulte, bolo pre nich správnym rozhodnutím,

nakolko na jej pôde našli prostredie, ktoré ich intelektuálne posúva vyššie a zároveň ich navádza začať rozmýšľať nad svojím životom, nad hodnotami a postojmi v ich životoch.

Čo Vám osobne funkcia dekana dala, príp. vzala? Čo si najviac na svojom pôsobení vo vedení fakulty ceníte?

Stará a osvedčená múdrosť hovorí, že v živote človeka nie sú najdôležitejšie veci, ale ľudia a chvíle prežité s nimi. Chcem preto v duchu tejto múdrosti vyjadriť veľké poďakovanie všetkým spolupracovníkom na fakulte, zvlášť členom vedenia, s ktorými som biblickými slovami parafrázujúc, znášal nielen príjemný chládok rannej rosy, ale aj horúcosť dňa. Funkcia dekana, ako sa zvykne označovať, nie je v prvom rade iba vedenie iných. V duchu latinského príslovia: Docendo discimus – učiac iných, aj sami sa učíme! – som mohol poslať dekana vidieť ako príležitosť veľa sa naučiť a získať cenné skúsenosti od mnohých ľudí, ktorých som mohol stretnúť na podujatiach rôzneho charakteru. Funkcia, lepšie povedané azda poslať alebo služba dekana obci fakulty, mi aj čosi vzala, ako manželovi a otcovi rodiny. Mnohé povinnosti v tejto službe si vyžadujú veľké pracovné nasadenie, administratívu, „horúce“ termíny z hľadiska plnenia jednotlivých úloh, veľkú časovú náročnosť a zároveň si mnoho z toho akademického berieme aj s aktovkou, dnes už skôr s notebookom domov a je to na úkor rodiny.

Ako si predstavujete budúcnosť Vašej fakulty? Na čo by sa mala prioritne zamerať? Akí absolventi by mali z fakulty vychádzať?

Svätý apoštol Pavol v Druhom liste Korintánom okrem iného píše tieto slová: „Vy ste náš list napísaný

v našich srdciach, ktorý poznajú a čítajú všetci ľudia!“ Dovolím si v zmysle týchto slov vyjadriť pranie, aby si všetci zamestnanci, zvlášť však pedagógovia, uvedomovali veľkú dôležitosť a zodpovednosť, že je nám zverená nielen intelektuálna, ale aj všeľudská formácia mladých ľudí – našich študentov. Osobitne v dnešnej dobe, kde sa zdá, že bohatstvom je iba hmotný kapitál, je potrebné zdôrazňovať im, že existuje aj sociálny, morálny a duchovný rozmer v živote človeka. Vyjadrujem presvedčenie, že Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove vďaka správne abstrahovaniu procesov a nastaveniu jednotlivých kritérií určujúcich jej vnútorný život a následné

dianie prejavila dostačujúcu adaptabilnosť v zložitom a neľahkom akademickom prostredí vysokého školstva u nás. Všetkým absolventom fakulty prajem, aby získané vedomosti a poznatky, ale zároveň aj už spomínaný určitý duchovný rozmer, vedeli múdro a efektívne využiť vo svojom osobnom, ako aj profesijnom živote a našli tak zodpovedajúce uplatnenie v praxi.

Ako vidíte svoje ďalšie pôsobenie na fakulte, príp. na univerzite? Aké sú Vaše ďalšie plány, ambície a očakávania?

V odpovedi na túto dôležitú otázku ohľadne budúcnosti by som sa rád vyjadril veľmi stručne. Nakolko na jednotlivých fakultách, ako aj na samotnej univerzite sa v podstate ešte iba rozbiehajú volebné procesy, nerád by som sa vopred v duchu akademicko-diplomatickej na tému ďalšieho pôsobenia, plánov, ambícií a očakávaní obsírnejšie vyjadroval.

Za rozhovor ďakuje redakcia NA PULZE
Foto: archív PU v Prešove

Dekanka Fakulty humanitných a prírodných vied

doc. PhDr. Nadežda Krajčová, PhD.

Ako hodnotíte činnosť fakulty za uplynulé štyri roky počas Vášho pôsobenia vo funkcii dekanke? Čo sa za ten čas zmenilo na Vašej fakulte?

Myslím si, že počas tohto obdobia sa nám podarilo pokračovať v úspechoch veľmi dobre naštartovanej fakulty. Sme veľmi heterogénna fakulta s prevahou študijných programov prírodovedného charakteru. Zároveň však garantujeme štúdium učiteľstva na celej univerzite a učiteľstvo je o humanitnom vzdelávaní, i to tvorí základ smerovania nášho pracoviska. Formovať cítiacich a mysliacich jedincov, budúcich vedcov a učiteľov, je základná premisa tejto fakulty.

Ak mám niečo vyzdvihnúť, tak to bude to, že sa nám podarilo vo väčšej miere zainteresovať do vzájomnej spolupráce rôznorodé fakultné pracoviská. Naďalej sme boli úspešní v získavaní projektov zo ŠF EÚ. Napr. v rámci operačného programu Vzdelávanie (OP V) sme získali vyše 1 mil. 700 tis. eur, čo sa premietlo do budovania nových laboratórií (k doteraz vybudovaným pribudli ďalšie 3), organizovania vzdelávacích kurzov pre tvorivých pracovníkov a absolvovania mobilit. Práve vďaka dvom projektom zo ŠF EÚ sa zvýšil počet zahraničných ciest. Naši učители, postdoktorandi i doktorandi cestujú, získavajú nové skúsenosti, nadväzujú vzťahy s renomovanými vedecko-výskumnými pracoviskami vo svete, a tak šíria dobré meno tejto fakulty i univerzity. V rámci projektu *Inovácia a implementácia nových foriem vzdelávania FHPV PU v Prešove* (z OP V) sme pripravili a už realizovali vzdelávací program na získanie pedagogickej spôsobilosti pre výskumných pracovníkov i učiteľov – absolventov neučiteľských programov, ktorí na našej fakulte učia. Za posledné štyri roky sme na fakulte začali realizovať aj kontinuálne vzdelávanie učiteľov, snažíme sa o rozširovanie ponuky vzdelá-

vacích programov, ponúkame možnosť vykonávania atestácií pedagogických zamestnancov.

Ktoré výsledky vedeckej a tvorivej činnosti na fakulte považujete za najväčší úspech? Podarilo sa Vám naplniť ciele stanovené pre toto funkčné obdobie?

Okrem laboratórií vybudovaných cez štrukturálne fondy EÚ sme z vlastných zdrojov pomohli dobudovať zariadením a vybavením:

- Kompetenčné centrum znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách PU,
- Mikrobiologické laboratórium,
- Laboratórium trieskového obrábania materiálu, ktoré umožňuje študentom si v malom vyskúšať, ako fungujú veľké CNS stroje.

Očakávania spoločnosti v prepojení vzdelávania s praxou sa snažíme implementovať aj na našej fakulte. Prehĺbila sa spolupráca

s hospodárskou praxou. Spomeniem napr. spoluprácu so spoločnosťou GISTA s.r.o. pri zefektívňovaní výučby a práce v prostredí moderných open-source GIS technológií. Úspešné boli spoločné projekty s farmaceutickými firmami na prenos technického riešenia vymrazovacieho sušenia prírodných látok a vyšľachtenia odrôd liečivých rastlín (mäta pieporná, rumanček kamilkový). Každoročne sa na týchto pracoviskách realizujú odborné praxe našich študentov.

Rozšíril sa počet vedeckých akcií realizovaných na jednotlivých katedrách a pracoviskách fakulty v rámci Týždňa vedy a techniky v SR a Noci

výskumníkov v Košiciach. Pracovníci fakulty pôsobia v dvoch univerzitných centrách: v Centre excelentnosti ekológie živočíchov a človeka PU a v Kompetenčnom centre znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách PU. Myslím si, že vďaka tomu sú výsledky výskumu na fakulte na excelentnej úrovni. Veľmi priaznivý je aj vývoj počtu karentovaných článkov a ich postupný nárast – kým v roku 2011 sme mali zaevidovaných 21 karentov, v roku 2014 sa ich počet zvýšil na 28. Práve výsledky vo vede nám umožňujú udržať sa na špičke v hodnotení ARRA (v roku 2014 to bolo opäť prvé miesto). Máme šťastie, že máme výbornú infraštruktúru, kvalitný tím pedagógov, a to všetko nám umožňuje realizovať pedagogický proces, ale i vedu na vysokej úrovni. Vysoko si cením skutočnosť, že sa darí aj našim mladým doktorandom publikovať i toľko žiadané a diskutované karenty.

Čo Vám osobne funkcia dekanke dala, príp. vzala? Čo si najviac na svojom pôsobení vo vedení fakulty ceníte?

Boli to veľmi zaujímavé, aj keď hektické štyri roky. Najťažšie bolo dôstojne a so cťou sa pripraviť na akreditáciu. Spolu sme pripravili tridsaťdeväť študijných programov. Keďže garantujeme učiteľstvo na univerzite, naša fakulta pripravila ku komplexnej akreditácii spoločenskovedný a pedagogicko-psychologický základ štúdia učiteľstva. Ešte

nevieme výsledky, čiže nemáme hodnotiace správy. Ak budú v poriadku a podarí sa akreditovať nové študijné programy, budeme sa veľmi tešiť.

Poznala som dôkladne jednotlivé pracoviská fakulty i ľudí, ktorí pracujú s veľkou zodpovednosťou a entuziazmom. Cením si, že som získala i skúsenosti, ktoré ma v mnohom poučili, napr. že niekedy dobrý úmysel ešte neznamená aj dobrý výsledok. Boli teda aj sklamania, ale nie také podstatné, aby som na ich základe prestala veriť v dobro a zmysel našej práce. Veľmi ťažko tiež prijímam situáciu v spoločnosti, ktorá akoby zabudla na to, že aj sebadokonalejšia technika nás neurobí šťastnými, ak nebudeme aj mysliacimi, cítiacimi ľuďmi, ktorí vedia, že budúcnosť tejto krajiny závisí od intelektuálnej špičky, ktorú pripravujeme aj my.

Ako si predstavujete budúcnosť Vašej fakulty? Na čo by sa mala prioritne zamerať? Akí absolventi by mali z fakulty vychádzať?

Som presvedčená, že táto fakulta má svoju budúcnosť. Je prirodzené, že budeme pracovať na ďalšom rozširovaní portfólia fakulty, hlavne doktorandského štúdia, naďalej investovať nielen intelektuálne, ale aj finančne do mladých ľudí, rozvíjať vedu na vysokej

úrovni (publikovať vo vedeckých časopisoch s vysokým IF). Perspektíva rozvoja fakulty je jednoznačne postavená na zefektívnení spolupráce s podnikmi z hospodárskej praxe v Prešovskom kraji s dôrazom na budovanie združených pracovísk. Výsledky ich vedecko-výskumnej činnosti by mali byť pretvorené do nových patentov, geoinformačných technológií, prototypov zariadení, ďalších odrôd liečivých rastlín, úžitkových vzorov a nových výrobkov.

Ak hovoríme o našich absolventoch, tak samozrejme ako o výborne pripravených odborníkoch, vedeckých pracovníkoch, zodpovedných učiteľoch, ktorí budú svoju náročnú prácu vykonávať s radosťou, lebo vedia, že má zmysel. Budem tiež šťastná, keď budú hrdí na svoju Alma mater a ešte šťastnejšia, keď ich táto spoločnosť dokáže zaplatiť tak, aby nemuseli ísť pracovať do zahraničia, často, žiaľ, aj mimo svojho odboru. My im dávame len základ pre ich budúcu profesionálnu dráhu, svoj život po absolvovaní štúdia si budú režírovať sami. Je zároveň našou povinnosťou počas štúdia poskytnúť obraz aj o tom, čo znamená spolupráca, zodpovednosť a vzájomný rešpekt.

Ako vidíte Vaše ďalšie pôsobenie na fakulte, príp. na univerzite? Aké sú Vaše ďalšie plány, ambície a očakávania?

Nadalej by som rada zodpovedne a s veľkou dávkou pokory plnila úlohy, ktoré pred sebou táto fakulta má. Keďže je pred voľbami, len veľmi ťažko sa dá predvídať, aké a kde bude moje miesto v budúcnosti. Nech je to akokoľvek viem, že za úspech tejto fakulty budem zodpovedať aj ja, či už vo vedení alebo ako radový člen akademickej obce. Úspech fakulty nikdy nie je len úspechom dekana alebo niekoľkých ľudí vo vedení. Takže moje ambície sú jasné. Urobiť všetko preto, aby táto fakulta naďalej patrila k špičke v rámci univerzity a Slovenska, aby sa naďalej rozvíjala spolupráca medzi jednotlivými pracoviskami a aby moji kolegovia aj ja sme boli radi a vážili si to, že pracujeme na úspešnej fakulte. Keď som sa pred štyrmi rokmi uchádzala o dôveru pri voľbách dekana, dala som si tri základné ciele: transparentnosť, otvorenú komunikáciu a vzájomný rešpekt. Celé naše štvorročné úsilie bolo takto nasmerované. Nebolo to vždy ľahké, boli aj prebdené noci. Napriek tomu si pri pohľade späť myslím, že sa nám podarilo tieto ciele naplniť. Zároveň môžem konštatovať, že úspechom bolo iste viac ako neúspechom. Fakulta zaznamenala vo všetkých oblastiach svojej činnosti progres, a to je, samozrejme, príjemné konštatovanie.

**Za rozhovor ďakuje redakcia NA PULZE
Foto: archív PU v Prešove**

Dekanka Pedagogickej fakulty

doc. Ing. Jana Burgerová, PhD.

Ako hodnotíte činnosť fakulty za uplynulé štyri roky počas Vášho pôsobenia vo funkcii dekanke? Čo sa za ten čas zmenilo na Vašej fakulte?

Mala som to šťastie, že som „zdedila“ fakultu, ktorá bola po všetkých stránkach v stabilizovanom stave, s bývalým vedením fakulty sme si odovzdali štafetu a spolupracovali sme a spolupracujeme doteraz. Vnímam to ako pozitívum, ktoré sa prejavuje na smerovaní Pedagogickej fakulty. V prvom rade sa zmenili vonkajšie kritériá kladené na kvalitu fakulty a v dôsledku týchto často nepísaných zmien sme museli pružne reagovať – mám na mysli napríklad zvýšené počty prijatých študentov študujúcich na našej fakulte. Sme fakultou, ktorá má dlhodobu stabilizovaný počet záujemcov o štúdium, ktorý vysoko prekračuje naše možnosti. To je fakt, ktorému sa veľmi tešíme, na druhej strane sme si vedomí, že je nevyhnutné vytvárať nové ponuky štúdiá, oslovujúce aj iné cieľové skupiny, aké u nás študujú doteraz. Sme presvedčení, že špeciálna pedagogika je nosným odborom s obrovskou perspektívou a jej zameranie na rôzne oblasti otvára cestu novým študijným programom. Veľmi nás potešila úspešnosť katedry špeciálnej pedagogiky v projekte APVV a mňa osobne teší aktivita členov katedry na podaní projektov zo schém, ktoré na Pedagogickej fakulte neboli etablované – projekty z Operačného programu Veda a výskum (aj keď zatiaľ neboli úspešné) a rovnako aj participácia na progra-

me Horizont 2020. Iste, aj aktivity jednotlivcov z ostatných katedrií veľmi oceňujem. Opätovne sme otvorili štúdiá na doplnenie kvalifikačných predpokladov, akreditovali sme atestačné štúdium, zdynamizovali rigorózne pokračovanie. Fakulta má vynikajúce predpoklady pre ďalšie vzdelávanie učiteľov, ktoré sa doposiaľ

realizuje prostredníctvom metodických centier. Osobne som presvedčená, že toto vzdelávanie patrí na vysoké školy. Otvorili sme sa verejnosti, ale najmä našim študentom, prostredníctvom technológií, počnúc novými webovými stránkami, cez fakultný facebook, portál My university, oživil sme vydávanie časopisu Artuš, teda časopisu akademickej obce Pedagogickej fakulty, do ktorého aktívne prispievajú tak študenti, ako aj

tvoriví pracovníci fakulty. Veľmi sa tešíme z aplikácie Klub absolventov, máme registrovaných vyše 3 000 absolventov, v najbližšom období sa chceme zamerať na získanie spätnej väzby od tejto komunity a nadviazanie užšej spolupráce. Sme fakultou, ktorá od roku 2005 realizuje e-learning, bola som pri implementácii tohto systému a doteraz som jeho garantkou aj administrátorkou, ale rozhodli sme sa outsourcovať Moodle profesionálnej firme, čo považujem za dobré rozhodnutie. Počúvame hlasy študentov a snažíme sa, pokiaľ je to možné a reálne, realizovať ich požiadavky, či už ide

o priestory na relax, problémy s integrovanými predmetmi, resp. iné každodenné problémy. Spolupracujeme so Študentskou radou, ktorá má na našej fakulte veľmi cenné aktivity. Intenzívne sa rozvinul aj úsek vonkajších vzťahov, máme nových partnerov, tešíme sa najmä Nemecku, Nórsku a Lotyšsku, rastie nám počet učiteľov a študentov odchádzajúcich na mobility. Fakulta sa za štyri roky môže pochváliť aj najvyšším počtom prijatých učiteľov a študentov v rámci programu Erasmus a Erasmus+, čo je zároveň najvýpovednejším ukazovateľom nášho akademického mena aj za hranicami Slovenska. Túto skutočnosť si určite treba vysoko ceníť a ďalej na nej stavať.

Ktoré výsledky vedeckej a tvorivej činnosti na fakulte považujete za najväčší úspech? Podarilo sa Vám naplniť ciele stanovené pre toto funkčné obdobie?

Vzhľadom na stále náročnejšie požiadavky na úroveň vedeckovýskumnej činnosti vysokých škôl pozitívne hodnotím kvalitatívny posun fakulty vo väčšine sledovaných ukazovateľov. Silnou stránkou PF PU je úspešnosť získavania vedeckovýskumných projektov z domácich grantových schém APVV, KEGA a VEGA. Dynamiku finančného prínosu z týchto grantových schém môžem ilustrovať aj číslami: v roku 2011 bol finančný prínos na 1 tvorivého pracovníka fakulty 1 363 eur, v roku 2014 to bolo 3 398 eur. Na druhej strane, nemôžeme byť spokojní s doterajšími výsledkami uchádzania sa o zahraničné vedeckovýskumné granty, aj keď sme iniciatívu v tomto smere vyvinuli. K úspechom projektovej činnosti však možno priradiť získanie významných projektov zo ŠF EÚ v operačnom programe Vzdelávanie, ako aj koordinovanie pilotného projektu EÚ My University na Prešovskej univerzite.

Nárast výkonov sme dosiahli aj v publikačnej činnosti fakulty, a čo je dôležité, práve v kategóriách s vyššou vedeckou váhou (vedecké monografie, vedecké práce v karentovaných vedeckých časopisoch a v ostatných vedeckých časopisoch, vysokoškolské učebnice atď.). Za úspešné môžeme považovať aj prezentovanie výsledkov vedeckého výskumu tvorivých pracovníkov PF na významných zahraničných a domácich vedeckých fórach. Počas funkčného obdobia vedenie fakulty zorganizovalo dve významné celofakultné vedecké konferencie s medzinárodnou účasťou.

Pedagogická fakulta PU je pre domáce i zahraničné akademické prostredie atraktívna svojimi právami na habilitačné a vymenúvacie konania v odbore 1.1.5 Predškolská a elementárna pedagogika. V uplynulom štvorročnom období na PF PU prebehlo 15 úspešných habilitačných konaní a 4 úspešné vymenúvacie konania. Naša fakulta sa môže pochváliť nielen konkurencieschopnou vedeckou činnosťou v oblasti pedagogických vied na Slovensku i za jeho hranicami, ale takisto

svojou umeleckou činnosťou, ktorej výstupy reprezentujú aj celú Prešovskú univerzitu. Spomeniem napríklad renomovanú medzinárodnú speváčku súťaž Moyzesiana alebo umeleckú činnosť študentského divadla P.A.D.A.K a Komorného vokálneho združenia Piano Vocal.

Čo Vám osobne funkcia dekanke dala, príp. vzala? Čo si najviac na svojom pôsobení vo vedení fakulty ceníte?

Nemám pocit, že mi funkcia niečo vzala. Je však potrebné povedať, že som kandidovala na pozíciu dekanke z pozície prorektorke pre rozvoj, informatizáciu a kvalitu a to boli nesmierne náročné roky – zavádzal sa MAIS, začínali sa projekty pre štrukturálne fondy a štartoval sa proces implementácie systému CAF na našej univerzite. Vedela som, čo znamená byť „vo funkcii“, poznala som fungovanie univerzity, jej súčasť a celouniverzitných pracovísk, spolupracovala som veľmi úzko so súčasným vedením univerzity. To boli isté výhody pri mojom nástupe. Iste, práca dekanke má odlišný charakter, najmä mieru finálnej zodpovednosti. Na všetkých fórach neustále zdôrazňujem jedinečnosť našej fakulty – sme výhradne orientovaní na 2 odbory (predškolskú a elementárnu pedagogiku a špeciálnu pedagogiku) a to vytvára absolútny predpoklad spoločného záujmu a spolupráce – všetci učíme jedného študenta počas jeho štúdia, každá katedra svojím dielom participuje na jeho kvalifikačnom raste. Rovnako to platí o homogenite vedeckého výskumu. Nie sme počtom zamestnancov veľká fakulta a aj to „hrá do karát“ dobrej klíme.

Na druhú otázku sa mi neľahko odpovedá – to musia posúdiť iní, ja mám pocit tvorivej atmosféry, pozitívnej klímy a komunikácie. Veľmi si cením aj prácu prodekanov, počas celého môjho funkčného obdobia vytvorili spoľahlivý a odborný tím, na ktorý sa vždy môžem spoľahnúť. Osobne neviem fungovať bez spätnej väzby, bez poznania názoru iných a snažím sa o rozhodnutia korigované na základe vzájomnej dohody. Či sa mi to ozaj darí, neviem...

Ako si predstavujete budúcnosť Vašej fakulty? Na čo by sa mala prioritne zamerať? Akí absolventi by mali z fakulty vychádzať?

Pre budúcnosť Pedagogickej fakulty PU budú rozhodujúce výsledky komplexnej akreditácie činností vysokej školy, ktoré by mali byť známe v najbližšom období. Veríme, že naša fakulta bude v tomto procese úspešná. Zameranie Pedagogickej fakulty PU sa výrazne nemení. Aj v budúcnosti by sme chceli ponúkať pre záujemcov o štúdium študijné programy v študijných odboroch 1.1.5 Predškolská a elementárna pedagogika a 1.1.6 Špeciálna pedagogika. V bakalárskom stupni štúdia to budú študijné programy: predškolská a elementárna pedagogika, predškolská a elementárna pedagogika sociálne znevýhodnených skupín, predškolská a elementárna pedagogika a pedagogika psychosociálne narušených, špeciálna pedagogika (inovovaný študijný program), špeciálna pedagogika so zameraním na pracovnú výchovu (nový študijný program). V magisterskom stupni štúdia to budú študijné programy: učiteľstvo pre primárne vzdelávanie, predškolská pedagogika, učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a pedagogika psychosociálne narušených, špeciálna pedagogika (inovovaný študijný program). V doktorandskom stupni štúdia by to

mali byť študijné programy, ktoré Pedagogická fakulta PU realizuje aj v súčasnosti – predškolská a elementárna pedagogika, špeciálna pedagogika. Tieto by sme chceli ponúknuť aj záujemcom o štúdium zo zahraničia (v anglickom jazyku). Ako ďalšie pole pôsobnosti Pedagogickej fakulty PU vidím realizáciu vzdelávacích aktivít pre pedagogických zamestnancov z praxe v rôznych formách: rigorózne skúšky, 1. a 2. atestácie pedagogických zamestnancov, vzdelávanie na doplnenie kvalifikačných predpokladov (špeciálnopedagogická spôsobilosť), rozširujúce štúdium a pod.

Profil absolventa Pedagogickej fakulty PU je exaktne definovaný v obsahu každého študijného programu. Som presvedčená, že Pedagogická fakulta PU profiluje absolventa v komplexnom rozsahu. Fakulta má adekvátne podmienky – v oblasti personálneho zabezpečenia disponuje odborníkmi na predprimárnu, primárnu a špeciálnu edukáciu. Má kvalitné zázemie pre vedecko-výskumné aktivity v danej oblasti, podporujúce kvalitu ponúkaného študijného programu. Disponuje dobrým technickým a materiálным zázemím. PF PU má prepojenie s praxou, ktoré sa realizuje v inten-

zívnej spolupráci s materskými školami, základnými školami, špeciálnymi školami a špeciálnymi výchovnými zariadeniami. To všetko je predpokladom, aby bol absolvent Pedagogickej fakulty PU dobre pripravený na svoje pôsobenie v praxi. Ja osobne by som si ešte želala, aby bol človekom, ktorému jeho pedagogická práca bude prinášať osobné naplnenie a radosť. Prípomeneňme si, že naša fakulta vzdeláva a pripravuje na prax budúcich učiteľov pre prácu s našimi ratolesťami od útleho veku, resp. pre deti a jedincov so špeciálnymi potrebami. Práca učiteľa bola vždy nesmierne náročná, o dnešnej pozícii ani nehovoriac.

Ako vidíte Vaše ďalšie pôsobenie na fakulte, príp. na univerzite? Aké sú Vaše ďalšie plány, ambície a očakávania?

Neviem, kedy plánujete vydanie časopisu, 19. marca sú na našej fakulte voľby dekana, v ktorých som sa znova rozhodla uchádzať o miesto dekanky, teda už bude jasné, ako dopadli. Kandidatúra je pre mňa prirodzená, pretože naozaj mám pocit nedokončených plánov a výziev a ani neviem, ako ubehli 4 roky. Moju manažérsku rolu chcem nasmerovať na zintenzívnenie využívania nášho výskumného potenciálu v národných, ale najmä v medzinárodných vedeckovýskumných a edukačných projektoch, musíme naďalej zvyšovať úroveň prezentácie výsledkov riešenia vedeckovýskumných projektov v národnom a medzinárodnom kontexte a napriek obmedzeným možnostiam publikovania v karentovaných pedagogických časopisoch vyvinúť v tejto

oblasti maximálne úsilie. Niekedy mám pocit, že miera zapojenia mladých tvorivých pracovníkov, doktorandov a študentov do výskumných aktivít nedosahuje želanú hodnotu. Mojou najbližšou úlohou je prelomiť nezáujem o štúdium na našej fakulte zo strany zahraničných uchádzačov, akcentovať spomínanú špeciálnu pedagogiku, ktorá má opodstatnenie aj v európskom kontexte. V najbližšom období musíme doriešiť koncepcie výučbu anglického jazyka v študijnej ponuke našej fakulty, najmä personálne. Fakulta má už svoje roky aj po materiálnej stránke a je to vidieť – potrebujeme rekonštruovať priestory, rekonštruovať aulu na konferenčné účely a mnoho iných zásahov vyžadujúcich materiálne zabezpečenie. A keby som nebola dekankou – po pracovnej stránke by som uvažovala nad kvalifikačným rastom, nad zahraničnou sťažou, nad normálnym životom, na ktorý niekedy nevyšiel čas.

Za rozhovor ďakuje redakcia NA PULZE
Foto: archív PU v Prešove

Dekan Pravoslávnej bohosloveckej fakulty

prof. ThDr. Ján Šafin, PhD.

Ako hodnotíte činnosť fakulty za uplynulé štyri roky počas Vášho pôsobenia vo funkcii dekana? Čo sa za ten čas zmenilo na Vašej fakulte?

Nemyslím si, že dokážem objektívne zhodnotiť svoju prácu dekana Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, minimálne do tej miery, ako to nedokážu ani iní, lebo môj subjekt je až príliš vtiahnutý a zainteresovaný do samotného diania. Avšak isté, povedzme objektívne kritériá, na základe ktorých môžeme vypracovať hodnotenie, tuná predsa len existujú. Týmito kritériami, a domnievam sa, že dosť dôležitými, môžu byť napríklad výsledky, aké naša fakul-

ta pod mojím vedením dosiahla. Jedno prvé a naposledy aj druhé miesto medzi teologickými fakultami podľa hodnotenia agentúry ARA, pričom vo vede a výskume sme boli na tom jednoznačne najlepšie, považujem za výsledok, ktorým sa pri všetkej skromnosti môžeme pochváliť. Prirodzene, že to nie je moja zásluha, alebo zďaleka nielen moja. Avšak istý podiel, ako sa domnievam, mám na tom aj ja. Keď som sa ujal dekanovania, vrátim sa na chvíľu späť

v čase, atmosféra na fakulte bola vzhľadom na to, že ide o fakultu teologickú a navyše pravoslávnu – keď pravoslávie je oproti západným vierovyznaniám vnímané oveľa viac v mystickom rozmere, než iba racionálno-scholastickom a dobre organizovanom – teda táto atmosféra bola jednoducho napätá. Zložité voľby a spory, ktoré ich sprevádzali, by sa hodili viac k nejakej sekulárnej inštitúcii alebo na politickú pôdu, než na teologickú fakultu. Za istý svoj úspech považujem odbúranie tohto napätia a vytvorenie slobodnej a tvorivej atmosféry pre realizáciu každého zo zamestnancov fakulty. Inými slovami, akademické, občianske aj náboženské slobody dosiahli na fakulte nie celkom bežný rozmer. A to vzhľadom aj na istý konzervativizmus, ktorý je v súčasnom profánnom prostredí s bohosloveckými fakultami akosi automaticky spájaný. Pre mňa však boli smerodajné Kristove slová z evanjelia: „Milujte pravdu a pravda vás vyslobodí“. Tieto slová majú nielen cirkevný či teologický rozmer, ale poviem

to tak – totálny – v pozitívnom slova zmysle. Veď o čom má byť štúdium, od úplne útleho veku a prvého poznávania až po to najnáročnejšie vzdelávanie? Predsa o postihnutí pravdy. Pravdy, ktorá vo filozofii označuje základnú hodnotu poznania a v našom teologickom ponímaní nie je dvojitá – filozofická a teologická – ale jediná jediná. Je to pravda Božia a tým aj pravda nášho bytia, pravda sveta, ktorý nás obklopuje a ktorú samotná veda tak úmorne hľadá, overuje a dokazuje tak, že z toho vznikli rôzne vedecké odbory a disciplíny až po národné laboratória. Myslím, že práve táto akademická aj všeobecná sloboda na našej fakulte napriek všetkým úskaliam veľkou mierou, ak nechcem povedať, že najviac, prispela k dobrému výsledku. Na druhej strane si uvedomujem, že pri súčasnom životnom tempe a plynutí času, keď takmer každý od vás očakáva iba dobré výsledky, sa rýchlo zabúda na úspechy, zvlášť ak prídu aj neúspechy. Preto ani spomínané výsledky nechcem preceňovať. Okrem týchto dobrých výsledkov a konsolidácie vzťahov sa na fakulte podarilo realizovať niekoľko úspešných projektov, kvalitných domácich aj zahraničných konferencií, inaugurovať a habilitovať troch nových profesorov a štyroch nových docentov.

Ktoré výsledky vedeckej a tvorivej činnosti na fakulte považujete za najväčší úspech? Podarilo sa Vám naplniť ciele stanovené pre toto funkčné obdobie?

Nuž, okrem spomínaného prvého a druhého miesta pri hodnotení agentúrou ARA, ako aj úspešného inaugurovania a habilitovania troch nových profesorov a štyroch nových docentov, je to vydanie niekoľkých významných publikácií, ako sú: *Spirituality, power and revolution: contemporary monasticism in communist Ethiopia*, *Křesťanská tradice v Etiopii* doc. Václava Ježeka, moje pojednanie v karentovanom *Historickom časopise* pod názvom *O výbere viery a chazarskej otázke na Kyjevskej Rusi*, zahraničná monografia o *Vladimírovi Solovjevovi*, nazvaná *„Vladimír Solovjev a hľadanie večnosti (vyšla tiež s ukrajinským názvom Volodymyr Solovjov i pošuk vičností“*, ktorú som napísal v spoluautorstve s Mgr. Martinou Kormošovou; *Cyrilometodské dedičstvo a Európa*; *Žil niekedy Christos? : historické svedectvá o Christovi* doc. Jána Husára; *Kniha žalmov: izagogika do knihy a exegéza žalmov prvej kafizmy, Diptychy pravoslavné cirkve Radima K. Puleca* a ďalšie

významné štúdie či monografie. Taktiež sa nám podarilo zorganizovať niekoľko pekných podujatí a dôležitých konferencií, napríklad o prvom kresťanskom rímskom panovníkovi sv. Konštantínovi Veľkom, ďalej o sv. Cyrilovi a Metodovi, o historickej a individuálnej pamäti... Myslím si, že je o čom hovoriť, zvlášť ak zoberieme do úvahy, že naša fakulta naozaj nie je veľká.

Pokiaľ ide o naplnenie stanovených cieľov, musím sa priznať, že túto otázku nedokážem úplne presne zodpovedať. Keď som sa totiž ujal funkcie dekana, veľmi som nepremýšľal, ak si dobre pamätám, nad nejakými konkrétnymi cieľmi. V prvom rade som chcel konsolidovať vzťahy a vrátiť na pôdu fakulty istú akademickú i prirodzenú slobodu. Jedným z mojich cieľov bolo naspäť prijať na fakultu dnes už docenta Václava Ježeka, ktorého považujem za veľmi nadaného a sveta skúseného človeka, s prirodzeným talentom a veľkou pracovitosťou. To sa nám aj vďaka spolupráci s vedením univerzity, hlavne pánom rektorom podarilo, čo ma úprimne potešilo. Podarilo sa nám zorganizovať konferencie, ktoré som už spomínal, a publikovať veľa potrebných a dôležitých textov. Avšak hovoriť o naplnení stanovených cieľov sa asi nedá. Mnohé z toho, čo som sám plánoval, nevyšlo. Čo sa ale nepodarilo doteraz, možno sa podarí neskôr. Neľámem nad tým palicu a radšej sa vynasnažím poučiť z chýb minulosti. Možno sa to podarí.

Čo Vám osobne funkcia dekana dala príp. vzala? Čo si najviac na svojom pôsobení vo vedení fakulty ceníte?

Funkcia dekana mi dala novú skúsenosť. Myslím si, trochu neskromne, že dnes sa viem lepšie orientovať nielen v akademickom ale aj všeľudskom prostredí. Nutnosť vystupovať na verejnosti ma dosť dobre naučila odbúravať istý stres alebo napätie, nesústrediť sa na okolie, lepšie sa koncentrovať. Možno nie vždy to tak fungovalo a zákonite to tak ani vždy nemusí fungovať, veď sme len ľudia, ale mnohému som sa naučil. A čo mi vzala? Naozaj si na nič nespomínam.

Ako si predstavujete budúcnosť Vašej fakulty? Na čo by sa mala prioritne zamerať? Akí absolventi by mali z fakulty vychádzať?

Tak ako predtým. Žijeme vo veľmi dynamickom a rýchlo sa meniacom prostredí. Nové výzvy, nové posuny vo vedomí postmoderného človeka so sebou prinášajú otázky. Fakulta na ne musí reagovať, aby sa nestala muzeálnou inštitúciou. Pravoslávne bohoslovie má čo ponúknuť. Napriek všetkým „západným“ tézám o hmlistom mysticizme pravoslávnych, ortodoxná teológia je nesmierne podnetná a svojím tradicionalizmom aj historický overená hodnota, ktorá zároveň môže byť veľmi aktuálna. Sledujem diania v pravoslávnom i nepravoslávnom svete, hoci v súčasnom globálnom dianí tieto kategórie vyznievajú tak trochu smiešne. Vzájomné prenikanie rôznych myšlienkových, duchovných a intelektuálnych prúdov je natoľko intenzívne, že zákonite sa tu objavujú nové témy na riešenie. Všetky smerujú k jednému spoločnému bodu, hľadaniu odpovede na zmysel života. Ako sa pýtali starovekí gnosticci: odkiaľ prichádzam a kam smerujem? Inými slovami povedané: aký je zmysel mojej existencie? Prečo som sa narodil? Odkiaľ som prišiel? Kam smerujem? Ako mám žiť? Toto sú bytostné otázky, ktoré si položí asi každý aspoň trochu premýšľajúci človek na tejto zemeguli. A akí by mali byť naši študenti či absolventi? Určite pripravení odpovedať na tieto otázky a výzvy. Nebáť sa na ne reagovať. Na to sa ale aj sami musia dostatočne dobre podkúť. Lebo inak ťažko budú radiť iným, ťažko budú vedieť pomáhať...

Ako vidíte Vaše ďalšie pôsobenie na fakulte, príp. na univerzite? Aké sú Vaše ďalšie plány, ambície a očakávania?

Sám si dosť dobre neviem predstaviť, čo bude ďalej. Univerzitu ako aj fakultu mám samozrejme veľmi rád. Sú s nimi spojené viac ako dve desaťky rokov môjho života. Prostredie je príjemné a podmienky na ďalší vedecký rast sú veľmi dobré. Možno budem ďalej dekanom, možno nie. Na tom až tak veľmi nezáleží. Dúfam, že tu ešte nejaký ten rok budem môcť pôsobiť. Aké sú moje ambície? Publikovať niektoré štúdie, ktoré som pripravil, respektíve na ktorými ešte pracujem. Zorganizovať konferenciu o fakulte, ktorá tento rok oslávi 65 rokov svojej existencie a ďalej uvidíme, čo prinesie život.

**Za rozhovor ďakuje
redakcia NA PULZE
Foto: archív PU v Prešove**

Dekanka Fakulty zdravotníckych odborov

Dr.h.c. prof. PhDr. Anna Eliašová, PhD.

Ako hodnotíte činnosť fakulty za uplynulé štyri roky počas Vášho pôsobenia vo funkcii dekanke? Čo sa za ten čas zmenilo na Vašej fakulte?

Poslaním fakulty okrem vzdelávania je aj vychovať zo študentov výrazné individuality a rozvíjať ich osobnostné vlastnosti s ohľadom na požiadavky trhu práce. Okrem trhom uznávanej odbornosti absolventov sú to práve ich osobnostné vlastnosti, schopnosť samostatne a zodpovedne sa rozhodovať, práca v tíme, tolerancia, schopnosť sebahodnotenia.

FZO PU v Prešove má stabilnú pozíciu v štruktúre Prešovskej univerzity, je neodmysliteľnou súčasťou mesta Prešova i regiónu, rozvinula sa na modernú vzdelávaciu inštitúciu v oblasti zdravotníckych vied na Slovensku.

Jej hlavnou úlohou je poskytovať na základe tvorivého vedeckého bádania a výskumu vysokoškolské štúdium v nelekárskych študijných odboroch:

- Ošetrovateľstvo
- Pôrodná asistencia
- Dentálna hygiena
- Fyzioterapia
- Urgentná zdravotná starostlivosť
- Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve
- Rádiologická technika

Študijné programy v týchto odboroch sú veľmi náročné na rozsah a obsah štúdia. Prepojením teórie s praxou v pomere 50:50 v zmysle dodržiavania noriem a smerníc Európskej únie je absolventom uznané vzdelanie v členských štátoch EÚ.

V akademickom roku 2002/2003 sme otvorili po prvýkrát brány pre 250 študentov v dvoch študijných odboroch – *Ošetrovateľstvo a Pôrodná asistencia*. Keďže fakulta bola progresívna a rýchlo sa rozvíja-

júca vzdelávaciu inštitúcia, reagovala na potreby trhu práce, aktivovala štúdium v ďalších študijných odboroch v dennej a v externej forme štúdia. V súčasnosti má 930 študentov, ktorých odborný profil formujú pedagógovia s ukončeným tretím stupňom vzdelania. Ostatní pedagogickí zamestnanci fakulty sú zaradení ako lektori, ktorí zabezpečujú praktické vyučovanie v zdravotníckych zariadeniach. Pre atraktívnosť a uplatniteľnosť absolventov na trhu práce sa neustále zvyšuje záujem o štúdium na našej fakulte.

Rozsah a obsah štúdia je podmienený dodržiavaním nariadenia vlády SR č. 296/2010 o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností a opatreniami Ministerstva zdravotníctva SR.

Počas môjho pôsobenia vo funkcii dekana, po vyjadrení akreditačnej komisie, MŠVVaŠ SR priznalo fakulte právo udeľovať akademický titul *doctor/philosophiae doctor* (v skratke PhD.) absolventom študijného programu ošetrovateľstvo v dennej a v externej forme, ktorý garantujem.

V minulom akademickom roku sme z akreditovali dva študijné programy v dennej a v externej forme štúdia – Laboratórne vyšetровacie metódy v zdravotníctve a Rádiologická technika.

Ktoré výsledky vedeckej a tvorivej činnosti na fakulte považujete za najväčší úspech? Podarilo sa Vám naplniť ciele stanovené pre toto funkčné obdobie?

Vo vedecko-výskumnej činnosti sa na fakulte zameriavame na oblasti, zodpovedajúce vývojovým trendom príslušných odborov s dôrazom na problematiku podpory zdravia, prevenciu ochorení a kvalitu života. Tvoriví pracovníci sa podieľajú na riešení rámcových projektov EÚ, projektov Európskych štrukturálnych fondov a dôležitých domácich vedeckých projektov v rámci VEGA, KEGA, APVV.

Zo získaných finančných prostriedkov fakulta zriadila laboratóriá, vybavené najmodernejšími diagnostickými prístrojmi a meracími zariadeniami, v ktorých študenti získavajú praktické poznatky.

Naši pedagógovia publikujú výsledky svojej práce vo vedeckých časopisoch, vysokoškolských učebniciach a monografiách, o čom svedčí každoročný nárast v tejto oblasti. Mrzí ma, že za moje uplynulé funkčné obdobie na poste dekana fakulty nedošlo k realizácii 3. etapy rekonštrukcie a dostavby priestorov FZO i napriek tomu, že je zakomponovaná v Dlhodobom zámere PU. Za najväčší úspech vo vedeckej a tvorivej činnosti považujem realizáciu týchto projektov:

- projekt KEGA – Komunikácia so sluchovo postihnutými v ošetrovateľskej praxi, (rozpočet projektu 13 642 €)
- projekt KEGA – Využitie telemedicíny v ošetrovateľstve (rozpočet projektu 33 900 €)
- operačný program Výskum a vývoj, opatrenie 2.2 projekt Ergonómia práce a jej vplyv na rast kvality života a spoločenskej praxe (rozpočet projektu 390 176,15 €)
- operačný program Výskum a vývoj, opatrenie 2.2 projekt Centrum pre komercializáciu výstupov výskumu a manažment duševného vlastníctva Prešovskej univerzity (rozpočet projektu 322 219 €)
- Operačný program Vzdelávanie, Agentúra MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy – Otvorenie vzdelávacieho priestoru PU vytvorením cudzojazyčnej ponuky študijných programov v e-learningu (rozpočet projektu 1 051 418 €)
- Operačný program Vzdelávanie, opatrenie 1.2 projekt – „Tvorba a inovácia nelekárskych študijných programov v kontexte prepojenia teórie a praxe“ (rozpočet projektu 500 954 €)

V projekte programu TEMPUS sme sa stali členmi konzorcia, ktoré má za cieľ komparáciu bakalárskych študijných programov v odbore ošetrovateľstvo v EÚ a na západnom Balkáne. Prvé stretnutie sa uskutočnilo vo februári 2013 v Gente. V dňoch 9. – 11. februára

2015 sme sa stali hosťujúcou fakultou v rámci tohto projektu, kde sme privítali 55 účastníkov z partnerských krajín – Albánsko, Čierna Hora, Belgicko, Srbsko, Holandsko a Chorvátsko.

V rámci štúdia študenti využívajú miestnosti pre výučbu cudzích jazykov (2), PC miestnosti (2), odborné učebne (14), seminárne učebne (10), prednáškové miestnosti s kapacitou 90 až 120 miest, prednáškovú miestnosť vo FNsP J. A. Reimana v Prešove, dentálno-hygienické laboratórium 1 na nácvik praktických zručností pri práci s inštrumentárium na modeloch simulujúcich prirodzené anatomické pomery, dentálno-hygienické laboratórium 2, laboratórium fyzioterapeutickej diagnostiky (zamerané na proces monitoringu a funkčnej diagnostiky vo fyzioterapii), laboratórium fyzioterapeutickej terapie so zameraním na monitorovacie a terapeutické procesy vo fyzioterapii.

Úspešne sa nám darí zefektívňovať spoluprácu s FNsP J. A. Reimana v Prešove i so zmluvnými zdravotníkmi zariadeniami.

Akademický rok 2013/2014 sa niesol v znamení akreditácie. Členovia jednotlivých pracovných tímov si zodpovedne plnili svoje úlohy a pevne verím, že naša snaha bude korunovaná úspechom.

Čo Vám osobne funkcia dekanky dala príj. vzala? Čo si najviac na svojom pôsobení vo vedení fakulty ceníte?

Každá funkcia so sebou prináša klady aj zápory. Funkcia dekana si vyžaduje celého človeka. Za čas pôsobenia v tejto funkcii som mohla rozvinúť svoje manažérske schopnosti, byť príkladom všetkým pedagógom i nepedagogickým pracovníkom, pretože funkcia je vlastne obeta. Niekoľkokrát som povedala, že človek toho môže sám veľmi málo. Ja som mala to šťastie, že mám úžasný tím spolupracovníkov, ktorí svojím prístupom a zodpovednou prácou posúvajú fakultu vždy o stupienok vyššie. Máme študentov, na ktorých sme právom hrdí, ktorí šíria dobré meno fakulty doma aj v zahraničí.

Ako si predstavujete budúcnosť Vašej fakulty? Na čo by sa mala prioritne zamerať? Akí absolventi by mali z fakulty vychádzať?

I napriek ťažkej situácii, v ktorej sa zdravotníctvo nachádza, stredobodom nášho záujmu bude i naďalej vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, vyžadujúce si systematickú prípravu so zreteľom na zlepšenie kvality poskytovaných služieb tým, ktorí sú na ňu najviac odkázaní. Naše zameranie musí smerovať k celoživotnému vzdelávaniu formou špecializačných foriem štúdia. Vynaložíme všetky sily a schopnosti, aby sme rozšírili ponuku našich študijných programov. Pedagogický proces budeme realizovať tak, aby štúdium bolo zaujímavé a kvalitné, aby jeho absolventi získali znalosti, ktoré im umožnia plnohodnotné uplatnenie na domacom i medzinárodnom trhu práce. V neposlednom rade budeme dbať na to, aby naši študenti okrem odborných vedomostí disponovali aj ľudským prístupom.

Dňa 20. 2. 2015 ste boli opätovne zvolená do funkcie dekanke FZO PU na ďalšie funkčné obdobie. Aké sú Vaše ďalšie plány, ambície a očakávania?

Dovoľte mi touto cestou vysloviť poďakovanie Akademickému senátu FZO PU v Prešove, ktorý ma jednohlasne zvolil na ďalšie funkčné obdobie za dekanke fakulty. Predpokladám, že ich oslovili aj moje plány, ambície a očakávania, ktoré som predostrela na verejnom predstavení kandidátov.

Človek by sa mal usilovať aby to, čo robí, prinášalo uspokojenie. No nie iba jemu. Čím väčší je okruh tých, ktorým dokážeme pomôcť, tým väčšie je aj naše zadostučinenie. Mojou snahou bude rozšíriť ponuku študijných programov, zaviesť dištančno-e-learningové vzdelávanie, aktivovať študijné programy v anglickom jazyku. Ponúknúť študentom z Ukrajiny možnosť študovať na FZO PU, vypracovať kritériá podmienok získania vedecko-pedagogických titulov *docent* a *profesor* v študijnom odbore ošetrovateľstvo a pripraviť pre akreditačnú komisiu tretí stupeň vzdelávania v odbore fyzioterapia. Rozvíjať celoživotné vzdelávanie, podporovať kvalifikačný rast pedagogických pracovníkov, sústrediť sa na interdisciplinárne výskumné projekty, podporovať medzinárodnú vedecko-výskumnú činnosť. Zaučať s realizáciou 3. etapy rekonštrukcie a dostavby priestorov FZO, naďalej vytvárať študentom podmienky pre praktické vyučovanie vo FNŠP J. A. Reimana v Prešove a zdravotníckych zariadeniach – to sú plány pre prácu v nastávajúcom funkčnom období. V neposlednom rade mojou prioritnou snahou bude naďalej vytvárať priaznivú atmosféru na pracovisku.

Vďaka neutíchajúcemu entuziazmu a nekonečnej ochote všetkých zamestnancov fakulty obetovať sa pre spoločnú vec, možno dnes hovoriť o našej ALMA MATER ako o poprednej vzdelávacej inštitúcii v oblasti zdravotníctva. O inštitúcii, ktorá i napriek neľahkým podmienkam napreduje, vyvíja sa a vychováva absolventov, ktorí sú profesijnou prácou vyhľadávaní a žiadani. Želám si, aby sme na našej spoločnej ceste mali aj v budúcnosti stále dostatok investície a vytrvalosti, aby naša fakulta dlhodobo patrila medzi fakulty s najvyšším hodnotením na domácej pôde a naďalej si udržiavala renomé úspešnej, dynamicky sa rozvíjajúcej aj v zahraničí.

**Za rozhovor ďakuje redakcia NA PULZE
Foto: archív PU v Prešove**

Tajomník pre akademické záležitosti Študentskej rady vysokých škôl

Mgr. Dávid Palaščák

Končí sa funkčné obdobie súčasnému vedeniu univerzity. Ako by si zhodnotil toto obdobie z pohľadu študenta, člena Akademického senátu PU?

Človek vníma univerzitu najviac skrze svoj študijný program a učiteľov, ktorí ho učia. Tam je to skôr na jednotlivých katedrách, inštitútoch v rámci fakúlt, či dokázali vytvárať pre študentov, učiteľov pravé univerzitné prostredie. Z pohľadu senátora a vývoja univerzity ako celku, musím povedať, že naša univerzita sa za ostatné 4 roky posunula dopredu. Keďže som pôsobil v tomto období ako člen univerzitného senátu, zúčastňoval som sa aj kolégií rektora. Ako člen senátu fakulty a Študentskej rady vysokých škôl, kde vykonávam funkciu tajomníka pre akademické záležitosti, mal som možnosť intenzívnejšie vnímať činnosť vedenia a tiež celkovo to, ako sa za uplynulé štyri roky vyvíjala situácia v školstve a spoločnosti. Vzhľadom na aktuálne prebiehajúcu komplexnú akreditáciu, situáciu v spoločnosti a tlak na vysoké školy môžem povedať, že to nebolo ľahké obdobie. O to viac vnímam, koľko sa toho zmenilo na univerzite za posledné štyri roky smerom k lepšiemu, aj keď, samozrejme, vždy je čo zlepšovať. Pre mňa bolo potešujúce, pri účasti na viacerých podujatiach v Bratislave, keď som od významných ľudí či už z oblasti školstva alebo štátnej správy počul pochvalné vyjadrenia nielen o našej univerzite, ale aj o našom rektorovi, ako o osobnosti. Univerzita získala Diploma Supplement Label, máme centrá excelentnosti atď. To sú veci, ktoré zviditeľňujú našu univerzitu, robia naše diplomy atraktívnejšími. V Prešove som študoval aj na strednej škole, PU som občas navštívil aj vtedy. Ak si porovnam, ako vyzerali priestory univerzity pred niekoľkými rokmi a ako vyzerajú dnes, ide o značný posun. Musíme sa pozrieť aj na to, do koľkých medzinárodných štruktúr sa univerzita nielen za posledné 4 ale posledných 8 rokov dostala. Samozrejme, univerzita je živý organizmus, aj pre ňu platí to, že dejiny sa dnes nekončia. Celé je to proces vývoja, ktorý sa za posledné 4 roky nastavil dobre, je teraz na PU, ako pôjde ďalej do ďalších 4 rokov.

Čo je úlohou akademického senátu univerzity a ako vnímaš jeho fungovanie v uplynulom funkčnom období?

Úlohy senátu vnímam v dvoch rovinách. Jedna, daná zákonom o vysokých školách, je legislatívna, teda prijímanie a schvaľovanie príslušných dokumentov, ktoré náležia do kompetencií senátu. Medzi tie najdôležitejšie patria: rozpočet univerzity, dlhodobý zámer, pre nás pre študentov dôležitý študijný poriadok a štatút univerzity. Senát tiež volí rektora a následne ďalších členov vedenia univerzity a pod. To si vyžaduje znalosti legislatívy. Dru-

há rovina, ktorú vnímam ako dôležité poslanie senátu, je podieľať sa na vízii univerzity a vytvárať akademickú kultúru. Senát môže a má komunikovať konštruktívne návrhy na to, aby univerzita plnila svoje poslanie, ktorým je vytvárať vyššiu spoločenskú kultúru a pripravovať absolventov, ktorí sa budú napokon sami podieľať na procese tvorby a smerovania spoločnosti. To je veľmi dôležité poslanie univerzity a z toho plynúcou úlohou senátu je byť spolu s vedením tým orgánom, ktorý je v tomto procese smerodajný.

Zároveň študentskí senátori neraz musia riešiť bežné problémy študentov, ktoré sa vyskytujú v oblasti štúdia alebo iných vecí súvisiacich s univerzitou.

Ak by som mal zhodnotiť fungovanie senátu a ako člen ŠRVŠ aj pôsobenie delegátov, senát bol konštruktívnym orgánom univerzity, aj keď musím povedať, že vždy je čo zlepšovať. Prešovská univerzita bola v ŠRVŠ aj v rámci študentských aktivít na Slovensku pomerne dosť viditeľná. Spolu s kolegom Petrom Kulanom ako podpredsedom AS FF PU za študentskú časť sme do Prešova dostali podujatie II. ročník Slovenského doktorandského fóra, organizovaného ADS. Z bežného života senátorov za seba môžem povedať, že vždy som sa snažil pomôcť študentom, keď sa na mňa obrátili ako na člena senátu s prosbou o pomoc, nie vždy sa to však podarilo.

Som rád, že sa mi podarilo zorganizovať stretnutie členov celého vedenia univerzity (rektor, prorektor, predsedníčka senátu, kvestorka) s členmi fakultných senátov, univerzitného senátu a delegátmi ŠRVŠ za študentskú časť PU. Išlo o dobrú diskusiu o smerovaní a vývoji na našej Alma mater z pohľadu študentov. Aj keď bola škoda, že v diskusii vystúpilo pomerne málo členov z radov študentov za jednotlivé senáty fakúlt. Takéto diskusie sú príležitosti, ktoré by senátori mali vedieť viac využiť na tlmočenie svojich postrehov. Spolu s IUVENTOU sme organizovali neformálne vzdelávanie senátorov fakúlt PU. Pri príležitosti 25. výročia Nežnej revolúcie bolo 25 študentov PU na diskusii v NR SR, ktorej sa zúčastnili študenti slovenských škôl a predstavitelia vlády a parlamentu.

Ako člen Akademického senátu univerzity si sa pravidelne stretával s vedením univerzity. Ako si vnímal komunikáciu v rámci týchto orgánov?

Možno si niekto pomyslí, že sú to prázdne slová, ale faktom je, že vedenie bolo maximálne ústretové. Ak išlo o systémové veci, kde sme mohli diskutovať o sme-

rovaní univerzity, kde bolo vidieť, že vedenie názor študentských senátorov zaujíma. Vedenie ochotne riešilo aj tie problémy, s ktorými sme sa na neho obracali pri zastupovaní jednotlivých študentov. Dôležitá bola aj podpora, ktorú nám dávalo vedenie pri organizácii väčších či menších podujatí. Samozrejme, mali sme aj možnosť účasti v ŠRVŠ ako zastupiteľskom orgáne študentov na republikovej úrovni.

Aké sú tvoje ďalšie plány na univerzite?

Rád by som pokračoval ako člen univerzitného senátu za Filozofickú fakultu. Tu vnímam potrebu, aby sa v ďalšom období univerzitní senátori viac stretávali so senátormi fakúlt, aby tak vzniklo väčšie prepojenie a možnosť viesť efektívnejšiu diskusiu. Dôležité je, aby študenti univerzitného senátu dokázali potom viac komunikovať s organizáciami, ktoré sa venujú študentom, ako sú ESN, AISEC, AZU a viac spolupracovať s univerzitnými médiami, ako sú Televízia Mediálka a rádio PaF. Vzájomné zosieťovanie a spolupráca následne určite kvalitatívne posunú život univerzity dopredu. Toto obdobie pre mňa bolo postavené do veľkej miery na pripomienkovaní strategických materiálov MŠVVŠ SR skrze ŠRVŠ, kde pôsobím. Pri pomerne častých cestách na rôzne celoslovenské podujatia, kde som zastupoval študentskú časť AS, som nadviazal viacero užitočných kontaktov, ktoré by som rád udržoval aj naďalej, najmä v prospech našej univerzity a jej študentov.

Na čo by sa z tvojho pohľadu mala univerzita zamerať v nasledujúcom období?

Vždy je na čom pracovať. Dnes sú v spoločnosti pomerne zaznávané humanitné a spoločenské študijné programy. Nechcem povedať, že by sme nemali dobré a atraktívne študijné programy, ale myslím si, že aby mali absolventi našej univerzity lepšie a širšie uplatnenie, bude treba zatriktívniť ponuku programov. Tie, ktoré máme, možno doplniť o niektoré predmety, ktoré im pridajú na atraktivite. Eventuálne je potrebné adresnejšie formovať skladbu predmetov pre potreby daného štúdia z hľadiska praxe. Pravdepodobne by mala prebehnúť diskusia k niektorým veciam v študijnom poriadku. Dôležité ale bude, aby študenti mali záujem participovať na chode univerzity a zaujímali sa o veci súvisiace so životom na nej. Trochu vnímam, akoby sa vytrácala motivácia študentov, záujem o veci verejné a aktívny život. Tu sa treba zamerať na motivovanie študentov, vedenie na tých nižších úrovniach azda takým spôsobom, akým je to na univerzitách v Oxforde či Cambridge.

Člen univerzitného senátu, Tajomník pre akademické záležitosti ŠRVŠ, 2011/2015 člen fakultného senátu univerzity. V rámci komplexnej akreditácie pôsobil ako súčasť dočasnej pracovnej skupiny Akreditačnej komisie zriadenej pre návštevy vysokých škôl Akreditačnou komisiou Univerzity Komenského a Univerzity Konštantína Filozofa.

Ďakujem za rozhovor. Andrea Čajová
Foto: archív PU v Prešove

Riaditeľ Centra excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu

prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

Už druhý rok stojí v prízemí južného krídla vysokoškolského areálu (VŠA) našej univerzity prístavba a nápisy na veľkých sklenených dverách oznamujú, že za nimi sa nachádzajú priestory dvoch univerzitných centier, zriadených z prostriedkov štrukturálnych fondov Európskej únie: Kompetenčné centrum a Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu Prešovskej univerzity v Prešove. Keďže obidve centrá fungujú v osobitnom režime a väčšina z nás v týchto priestoroch ešte nebola, opýtali sme sa na jedno z centier jeho riaditeľa.

Pán prorektor, ako vlastne vznikla myšlienka zriadenia Centra excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu Prešovskej univerzity a ako sa ju podarilo realizovať?

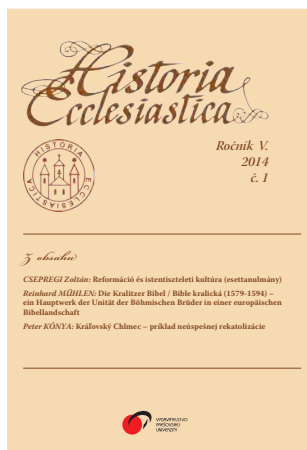
Myšlienka vytvoriť na univerzite centrum excelentnosti v oblasti historických vied vznikla ešte v roku 2008 v reakcii na výzvu na uchádzanie sa o centrá excelentnosti z operačného programu Veda a výskum Európskej únie na vtedy aktuálne programovacie obdobie. Pôvodne som nemal byť koordinátorom projektu, keď však nakoniec k jeho podaniu zo strany pôvodného koordinátora nedošlo a v nasledujúcom roku sa výzva zopakovala, poveril ma pán rektor vedením projektu. Výzva sa líšila od všetkých projektov, ktoré som dovtedy podával v tom, že nebola zameraná na základný výskum, ale na vybudovanie infraštruktúry (najmä prístrojovej) pre už existujúci excelentný výskum na univerzite. Bolo teda kľúčové stanoviť, v ktorej oblasti historického výskumu integruje naša univerzita najväčší potenciál. Takouto tematikou sú dejiny cirkví a náboženstiev, ktoré už dlhé roky skúmajú nielen na Inštitúte histórie FF PU, patria medzi najlepšie historické akademické pracoviská na Slovensku, ale aj na dvoch teologických fakultách univerzity.

Popri histórii cirkví a náboženstiev je naše pracovisko už tradične orientované na osídlenie a migračné pohyby, ktoré spracovávalo v rôznych podobách, od osídlenia v ranom stredoveku, cez množstvo dejín miest a obcí až po emigráciu v 20. storočí. Tretia téma, ktorá integruje viaceré pracoviská univerzity, je dokumentácia a ochrana kultúrneho dedičstva a vinie celým časovým spektrom od praveku až po 20. storočie. Z týchto veľkých výskumných tém, z ktorých dokážeme vykázať solídne výsledky, vznikli tri priority a napokon tri oddelenia neskoršieho centra.

Ako prebiehala konkrétna príprava projektu?

Po ujasnení základnej orientácie centra bolo potrebné zostaviť tím, tzv. odbornú maticu, spolu s odbornými spolupracovníkmi na projekte (administratívna matica) vypracovať projekt priestorového vybavenia i podrobný zoznam techniky, ktorá mala tvoriť hlavnú časť infraštruktúry excelentného výskumu. Popri tom sme naplánovali

aj ďalšie, menej štandardné súčasti výskumnej infraštruktúry, ako sú stroje, ale aj, samozrejme, vedecké periodické, neperiodické a monografické publikácie, vydávané centrom. Potom nasledovalo finalizovanie projektu, nekonečné precizovanie a upravovanie, napokon podanie a čakanie na verdikt. Naše centrum je jediné zo všetkých centier excelentnosti na Slovensku zamerané na historické vedy, pričom humanitne orientované centrá sa dajú spočítať na prstoch jednej ruky a naša univerzita ich má dve.

Aké je teda zameranie centra?

Hlavným zameraním centra je infraštruktúrna podpora historického výskumu v troch prioritách: dejiny cirkví a náboženstiev, migračné procesy a dokumentácia a ochrana kultúrneho dedičstva. Samozrejme, na území Slovenska s presahom do ďalších regiónov strednej Európy. Hlavným nástrojom pre túto podporu je zhromaždenie príslušných archívnych dokumentov a vedeckej literatúry v digitálnej podobe, nevyhnutných pre historický výskum v menovaných prioritách. V dôsledku nášho historického vývinu sa tieto dokumenty nachádzajú v rôznych archívoch na území Slovenska, Maďarska, príp. Rakúska. Ide v prvom rade o cirkevné archívy historických cirkví, a to arcibiskupské a biskupské archívy (Košice, Prešov, Spišská Kapitula, Rožňava, Banská Bystrica, Trnava, Eger, Veľký Varadín, Satmár), dištriktuálne archívy reformovanej cirkvi v Sárospataku a Pápe, Evanjelický krajinský archív v Budapešti či Krajinský židovský archív v Budapešti. Ďalšími sú štátne archívy: Rakúsky štátny archív vo Viedni, Maďarský národný archív a jeho Krajinský archív v Budapešti a Boršodsko-Abovsko-Zemplínsky župný archív v Miskolci a Sátoraljaújhelyi, Štátny archív Zakarpatskej oblasti Ukrajiny v Užhorode a Berehove, ako aj slovenské štátne archívy. Z literatúry sme sa zamerali tak na nákup či výmenu niekoľkých stoviek kníh, korešpondujúcich s prioritami centra, najmä na digitalizáciu u nás len veľmi ťažko alebo vôbec nedostupných rukopisov i publikovaných titulov, hlavne k dejinám cirkví a náboženstiev. Pochádzajú predovšetkým z Univerzitetnej knižnice ELTE v Budapešti, Veľkej knižnice Reformovaného kolégia v Sárospataku, Krajinskej

evanjelickej knižnice v Budapešti a zo Széchényiho krajinskej knižnice v Budapešti, rovnako ako všetky čísla východoslovenských regionálnych novín, vydávaných pred r. 1918 v Prešove, Košiciach, Bardejove, Levoči, Humennom, Michalovciach a Užhorode.

Ako ste tieto kópie získali? Išlo asi o dosť veľký objem.

Áno, celkovo máme takmer tri milióny strán digitálnych kópií dokumentov a kníh. Pôvodne sme plánovali objednanie fotokópií v spomínaných archívoch a knižniciach. Tie sme potom zamýšľali prehliadať a kopírovať na prehliadačoch mikrofilmov v centre. Časť dokumentov sme zamýšľali digitalizovať pomocou fotoaparátov vo vlastnej réžii. V súvislosti s veľkorysými programami digitalizácie kultúrneho dedičstva v susednom Maďarsku sa však situácia zásadne zmenila a archívy prestali vyhotovovať fotokópie. Ak im na to postačovali kapacity, zhotovili digitálne kópie sami, spravidla nám však odporučili externú firmu Arcanum, ktorá disponuje v tejto oblasti dlhoročnými skúsenosťami a výbornými výsledkami. Ostatne, z jej doteraz vydaných produktov máme tiež solídnu knižnicu. V niektorých archívoch sme však zhotovili kópie sami, čo bolo najmä časovo veľmi náročné. Práca na digitalizácii však pokračovala aj po ukončení projektu a pokračuje aj v súčasnosti, pričom sa sústreďujeme najmä na menšie objemy materiálu a slovenské cirkevné či štátne archívy.

Aké dokumenty máte v centre k dispozícii?

Podarilo sa nám zhromaždiť úctyhodný objem archívnych prameňov. Pre výskum v oblasti dejín cirkví a náboženstiev sú to najmä kanonické vizitácie rímskokatolíckej, gréckokatolíckej, reformovanej a evanjelickej cirkvi a. v., desiatkové registre a súpisy, cirkevné súpisy, zápisnice cirkevných zhromaždení, ročné správy jezuitov z nášho územia, cirkevné kroniky a pod. Ďalšia skupina dokumentov sa týka výskumu migrácie obyvateľstva. Ide najmä o dicálne súpisy zo 16. a 17. storočia, štátne súpisy daňovníkov z r. 1715 a 1828, kompletne dokumenty urbárskej regulácie Márie Terézie zo všetkých obcí na našom území, súpisy židov, Cigánov a šľachty, kompletne dokumenty (individuálne hárky a stoličné výkazy) sčítania ľudu z r. 1869 (jediného dochovaného sčítania), ktoré sa zachovali z troch štvrtín slovenských stolíc, a dokonca dva celé archívne fondy zo 16. – 18. storočia, odrážajúce sídliskové a vlastnícke pomery pred Satmárskym mierom

a vyludnením počas morovej epidémie (Urbaria et Conscriptioes a Archív Thökölyho a Rákócziho povstania). Okrem nich už spomínané státisíce strán rukopisov a literatúry.

Nebolo zhromaždenie takého množstva dokumentov náročné? S akými problémami ste sa museli vyrovnávať?

Bolo, predovšetkým na čas a prejazdené kilometre. Prvým problémom bolo zistenie, že s fotokópiami vo väčšine prípadov počítať nemôžeme. Nasledovali dlhé rokovania s riaditeľmi archívov i spomínanou externou firmou. V záujme zníženia nákladov, urýchlenia procesu či vôbec umožnenia digitalizácie vzácných písomností sme uzavreli niekoľko dohôd o spolupráci, ktoré predstavujú bázu pre ďalšiu kooperáciu v budúcnosti, ako napr. Maďarský národný archív, Reformované kolégium v Sárospataku či Univerzitnú knižnicou ELTE. V súčasnosti rokujeme o podobnej dohode s Cirkevnými zbierkami Rímskokatolíckeho arcibiskupstva v Kalocsi. Samozrejme, bez predchádzajúcich osobných kontaktov s inštitúciami vo Viedni, Budapešti či Sárospataku by takáto veľkorysá digitalizácia nebola mysliteľná. Pochopiteľne, všade bolo a dodnes je treba niekoľkokrát vycestovať, rokovať, vyhľadať potrebné dokumenty, objednať ich digitalizáciu a minimálne prevziať kópie.

Na čo sa dá tento Váš digitálny archív použiť?

Príslušná súčasť centra sa volá digitálny archív a študovňa. Tento archív sa dá použiť na všemožné bádania z cirkevných, kultúrnych, spoločenských, hospodárskych i regionálnych dejín z celého územia Slovenska. Jeho najväčšou výhodou je to, že bádatelia už nebudú musieť navštíviť niekoľko archívov v niekoľkých krajinách, ale všetok potrebný archívny materiál i príslušnú vedeckú literatúru nájdú na jednom mieste v našom centre. Digitálny archív môžu využívať študenti, doktorandi, vedecko-pedagogickí zamestnanci univerzity, no takisto všetci bádatelia, ktorí sa zaoberajú

príslušnými výskumnými témami. Podobne môžu využívať aj prístrojovú infraštruktúru centra.

Čo nám môžete povedať o prístrojovej infraštruktúre centra?

Prístrojová infraštruktúra centra zahŕňala v zmysle pravidiel výzvy väčšinu financií nenávratného finančného príspevku, čo bolo viac ako dva a pol milióna Eur. Patrí do nej kompletne vybavenie všetkých priestorov centra výpočtovou technikou a špeciálnou technikou, ako aj PC a notebooky zamestnancov centra. Centrum má dve plne vybavené videokonferenčné miestnosti, plne vybavenú kníhtlačiareň, dva 3D scannery, 4 3D tlačiarne, veľkoplošný scanner a veľkoplošnú tlačiareň s príslušným softvérovým vybavením, detektor kovov pre archeologický výskum, ako aj ďalšie, menšie prístroje a zariadenia. Samozrejme, sú k dispozícii všetkým pracoviskám univerzity, ktoré ich dokážu využiť pre svoju vedeckovýskumnú a edukačnú činnosť.

Spomínali ste publikácie vydané centrom. Aké doteraz vydalo?

Od roku 2010 vydáva centrum dva vedecké časopisy: *Historia Ecclesiastica* a *Annales Historici Prešovien-ses*. *Historia Ecclesiastica* je jediný časopis pre dejiny cirkví a náboženstiev v strednej Európe, s príspevkami a stálymi rubrikami v stredoeurópskych jazykoch (slovenčina, čeština, nemčina, maďarčina a poľština). Vychádza dvakrát ročne a pre veľký záujem má pomerne veľký počet strán. *Annales* je historický časopis s viac-menej regionálnym zameraním na východné Slovensko, publikujúci príspevky v slovenčine a svetových jazykoch. Okrem nich vydalo centrum dva medzinárodné vedecké zborníky z konferencií, konaných na jeho pôde v r. 2012 a 2013. Vydalo takisto niekoľko ďalších zborníkov, edícií prameňov, monografických prác a podieľalo sa na vydaní dvoch monografií v zahraničí.

Ako vyzerá práca centra v súčasnosti, viac ako rok po ukončení projektu a z neho plynúcich finančných zdrojov?

Projekt trval tri roky, do konca júla 2013. Vzhľadom na viaceré formálne prieťahy bol potom predĺžený o pol roka, do konca januára 2014. Odvtedy musí centrum hospodáriť s vlastnými prostriedkami. Keďže nemá samostatnú kapitolu v rozpočte univerzity a so svojím vybavením nemôže počas piatich rokov generovať zisk, jeho ďalšia činnosť je odkázaná na získavanie výskumných projektov. V súčasnosti je väčšina členov pod mojim vedením centra zapojená do riešenia projektu VEGA, zameraného na výskum rekatolizácie na našom území v 16. – 18. storočí, a na sklonku minulého roku sme získali projekt z Nórskeho fondu, orientovaný na vzájomné kultúrne dedičstvo na východnom Slovensku a Zakarpatskej oblasti Ukrajiny. Ako som už uviedol, v súčasnosti pokračuje digitalizácia archívnych dokumentov i vydavateľská činnosť centra.

**Za rozhovor ďakuje Andrea Čajová
Foto: archív PU v Prešove**

Riaditeľ Centra celoživotného a kompetenčného vzdelávania

doc. PhDr. Martin Javor, PhD.

Ako hodnotíte činnosť Vášho pracoviska za uplynulé štyri roky počas Vášho pôsobenia vo funkcii riaditeľa? Čo sa za ten čas zmenilo na Vašom pracovisku?

Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove vzniklo v roku 2006, pod mojim vedením je od roku 2008. Na začiatku môjho pôsobenia sme si stanovili hlavný strategický cieľ – koncentrovať na Centrum väčšinu aktivít celoživotného vzdelávania na univerzite, ako aj zvyšovať kompetencie študentov a zamestnancov univerzity. Našu filozofiu najlepšie prezentuje názov našej ročenky „Kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie“. Celoživotné vzdelávanie sme na Centre skutočne pochopili celoživotne. V Centre dnes pôsobí Prešovská detská univerzita, Univerzita tretieho veku, Ústav jazykových kompetencií, Ústav digitálnych kompetencií, Audiovizuálne štúdio, Autoškola Unipo a zriaďuje sa Centrum kariérneho poradenstva. Zastrešenie týchto pracovísk Centrom celoživotného a kompetenčného vzdelávania považujem za jeden z našich najväčších úspechov. Všetky pracoviská, ako aj Centrum samotné, sú etablované a rešpektované tak v slovenských, ako aj v európskych profesijných združeniach. Ďalším cieľom je zabezpečiť ekonomickú udržateľnosť jednotlivých pracovísk, čo sa snažíme urobiť jednak vedecko-pedagogickou činnosťou, projektovými peniazmi, ale hlavne snahou o generovanie príjmu z našich činností.

Ktoré výsledky považujete za najväčší úspech?

Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania sa môže pochváliť TOP produktmi, ktoré si vytvorili vynikajúce meno. Na prvom mieste by som spomenul Prešovskú detskú univerzitu, azda najlepšiu PR akciu univerzity. Záujem o PDU každoročne prevyšuje kapacitné možnosti univerzity. Tento rok sme kapacitu PDU „vypredali“ za 4 dni od spustenia prihlasovania. Ďalším úspešným produktom je Univerzita tretieho veku. Keď UTV v roku 2006 začínala, mala 65 študentov, dnes na nej študuje 277 študentov a počet zapísaných každým rokom rastie. Sme hrdí na to, že sa nám na UTV podarilo podať a získať projekt „Inovácia neformálneho vzdelávania na Univerzite tretieho veku v Prešove“ z operačného programu Vzdelávanie. UTV ponúka až 10 študijných odborov: Astronómia, Dejiny filozofie, Dejiny a súčasnosť hudby, Geografia Slovenska, Geografia sveta, Manažment – organizačné správanie, Praktické záhradkárstvo, Religionistika, Sociálne poradenstvo pre seniorov a Starostlivosť o zdravie.

Naši študenti môžu okrem toho využiť kurzy anglického, nemeckého a bulharského jazyka, kurzy práce s počítačom v spolupráci s našim Ústavom digitálnych kompetencií CCKV, môžu navštevovať krúžok Tvorivé dielne a cvičenia pre seniorov a v neposlednom rade našu Univerzitnú knižnicu. Za veľký úspech považujem získanie niekoľkých projektov na UTV z grantových schém mimo štrukturálnych fondov. Z projektov

Nadácie Orange Zelená pre seniorov sa nám podarilo získať finančné prostriedky na zakúpenie náradia pre záhradkárov a ďalekohľadu na pozorovanie nočnej oblohy a slnka nielen pre študentov astronómie. Študenti záhradkárstva absolvovali vďaka projektu aj Školu záhradnej architektúry a študenti

astronómie Letnú školu astronómie pre seniorov.

Zaujímavým produktom nášho Centra je Autoškola UNIPO. Tu musím podotknúť, že presadiť myšlienku zriadenia Autoškoly na univerzite sa podarilo predovšetkým vďaka pánovi rektorovi prof. Renému Matlovičovi a prorektorovi prof. Petrovi Kónyovi. Do dnešného dňa má Autoškola UNIPO už 135 absolventov.

Za veľký úspech považujem zriadenie a etablovanie Audiovizuálneho štúdia. Jeho hlavným cieľom je audiovizuálna a multimediálna podpora edukačných a výskumných aktivít na univerzite. V prevažnej miere ide o tvorbu audiozáznamov v priestoroch štúdia, zhotovovanie fotodokumentačných materiálov, snímanie videozáznamov a ich elementárnu editáciu pre ďalšie využitie vo výučbe alebo v prezentáciách rôzneho druhu. Vďaka niekoľkým veľkým projektom sa nám podarilo vybaviť Audiovizuálne štúdio špičkovou AV technikou, ktorá slúži všetkým tvorivým zamestnancom univerzity. Významné sú aj ďalšie aktivity. AVS zabezpečuje tiež kompletne ozvučenie podujatí v priestoroch univerzity, kde sa vyžaduje viac ako dvojica mikrofónov, resp. ozvučenie s audiomixážnym zariadením aj s reprodukčným reťazcom. Pracovisko disponuje aj prezentačnými a interaktívnymi multimediálnymi zariadeniami, ktoré poskytuje záujemcom s plnou obslužnou technickou podporou. Ide najmä o systém interaktívnej tabule, hlasovacie zariadenia a tlmočnický systém pre 20 používateľov. Do audiovizuálnej podpory patria aj videokonferenčné podujatia, ktoré sa uskutočňujú v priestoroch AVS s kompletným zabezpečením pre skupiny od dvoch do 30 účastníkov.

Medzi najstaršie pracoviská CCKV patria Ústav jazykových kompetencií a Ústav digitálnych kompetencií. Tu za najväčší úspech považujem získanie veľkého projektu z Operačného programu Vzdelávanie „Zlepšenie jazykových kompetencií študentov Prešovskej univerzity v jazykoch národnostných menšín“, ktorého riešiteľom je Ústav jazykových kompetencií. Tento ústav je špičkovým pracoviskom zabezpečujúcim okrem výučby cudzích jazykov na univerzite kompletný jazykový servis pre potreby univerzity. Ústav digitálnych kompetencií svoju činnosť okrem výučby IT predmetov sústredil na testovanie v rámci celosvetovej siete ECDL. Testovanie sa nám podarilo rozbehnúť, naše testovacie stredisko už otestovalo cez 300 záujemcov.

Na CCKV sa nám podarilo rozbehnúť niekoľko akreditovaných kurzov. Spomenul by som predovšetkým kurz Sprievodca cestovného ruchu, ktorý máme akreditovaný ako prvý na východnom Slovensku. Kurz má už skoro 50 absolventov.

Tieto úspechy by neboli možné bez vysokého pracovného nasadenia zamestnancov CCKV, na ktorých som hrdý.

Ako si predstavujete budúcnosť Vášho pracoviska? Na čo by sa malo prioritne zamerať?

Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania je životaschopným organizmom. Naše plány smerujú k upevneniu postavenia Centra v systéme univerzity. Chceme naďalej reagovať na všetky výzvy z relevantných grantových schém. Chceme rozšíriť ponuku našich akreditovaných kurzov pre študentov, zamestnancov, ako aj pre ľudí „zvonku“. V súčasnosti sa pripravujú niektoré zaujímavé produkty, ktoré určite oslovia zamestnancov univerzity, či už ide o pripravovaný kurz pilotovania malých lietadiel, alebo someliérsky kurz. Rozbiehame kariérne poradenstvo, v ktorom tiež vidíme budúcnosť Centra. Centrum bude aktívne aj pri servise pre zahraničných študentov, ktorým chceme ponúknuť naše produkty v špeciálnych balíčkoch. To všetko však bude možné len za pokračujúcej enormnej pracovnej aktivity zamestnancov Centra, ktorou som si istý.

Za rozhovor ďakuje redakcia NA PULZE
Foto: archív PU v Prešove

Riaditeľ Univerzitetnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove

Ing. Peter Haľko

Pán riaditeľ, onedlho sa končí funkčné obdobie súčasnému vedeniu Prešovskej univerzity v Prešove (PU) a tiež vedeniam väčšiny fakúlt. Má vôbec striedanie akademických funkcionárov nejaký vplyv na celouniverzitné pracovisko, akým je knižnica?

Riaditeľom Univerzitetnej knižnice PU (UK PU) som už od r. 1998, čiže takmer od vzniku univerzity, a mal som možnosť spolupracovať so všetkými jej doterajšími akademickými funkcionármi, preto si dovoľm tvrdiť, že ich výmena sa vo väčšej či menšej miere istotne dotýka všetkých pracovísk univerzity a jej zamestnancov. Z pohľadu knižnice má samozrejme najväčší vplyv na jej fungovanie predovšetkým činnosť vedenia univerzity, čo však neznamena, že by dianie na fakultách nebolo pre knižnicu dôležité.

Každé z doterajších vedení PU malo nezameniteľný spôsob jej manažovania, svoje priority a predstavy, ktoré sa snažilo počas svojho funkčného obdobia naplňať. Zjednodušene povedané, je to podobné ako s riadením auta – každý máme svoj jedinečný štýl riadenia, no je dôležité, aby sme bezpečne a spoľahlivo doviezli všetkých do cieľa. Keďže knižnica podlieha priamo rektorovi, je pre ňu najpodstatnejšia najmä jeho predstava o jej fungovaní – aké úlohy má plniť pre univerzitu, resp. aké knižnično-informačné služby má poskytovať pre jej akademickú obec. Univerzitná knižnica PU mala to šťastie, že každé z doterajších vedení PU, a najmä jej doterajší rektori – prof. Karol Feč, prof. František Mihina a prof. René Matlovič, si uvedomovali dôležitosť akademickej knižnice pre fungovanie univerzity a jej rozvoj považovali za jednu zo svojich priorit. Dovoľm si preto tvrdiť, že na doterajšej činnosti UK PU a jej súčasnom stave sa to aj pozitívne prejavilo.

Ako teda hodnotíte spoluprácu Univerzitetnej knižnice s vedením univerzity v uplynulom období?

Spoluprácu so súčasným vedením Prešovskej univerzity v Prešove (PU), ale aj všetkých jej fakúlt a celouniverzitných pracovísk môžem hodnotiť len pozitívne. Cením si najmä korektné vzťahy a komunikáciu medzi nami, ktorých základom je častý dialóg a konštruktívne diskusie s cieľom posunúť veci vpred a promptne riešiť prípadné problémy so zreteľom na potreby univerzity a jej akademickej obce. Nezanedbateľne k tomu prispieva aj fakt, že informácie dostávam takpovediac z prvej ruky, keďže som členom Kolégia rektora PU a Rady pre vedu a výskum (často som tiež prizývaný aj na rokovania Rady pre vzdelávania), čo veľmi kvitujem, pretože to zďaleka nie je na slovenských vysokých školách samozrejmosťou.

Čo podstatné sa teda udialo za posledné štyri roky v činnosti Univerzitnej knižnice PU?

Najväčší vplyv na činnosť knižnice v uplynulom období mali legislatívne zmeny na celoslovenskej úrovni, ktoré priniesli novelizácie vysokoškolského zákona v rokoch 2011 a 2012, s ich následným premietnutím do ďalších noriem, ktoré pripravilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu (MŠVVaŠ) a v konečnom dôsledku aj PU. Tieto novely priniesli dosť podstatné zmeny v oblasti elektronickej registrácie záverečných a kvalifikačných prác, evidencie publikačnej činnosti a evidencie umeleckej činnosti. Kvalitatívne a najmä kvantitatívne sa posunula na vyššiu úroveň nielen spolupráca knižnice s Centrálnym registrom záverečných prác (CRZP), Centrálnym registrom publikačnej činnosti (CREPČ) a Centrálnym registrom umeleckej činnosti (CREUČ), no najmä došlo k oveľa užšiemu administratívne prepojeniu a kooperácii medzi akademickými zamestnancami, študentmi a ich akademickou knižnicou. Výrazne vzrástla úloha a zodpovednosť akademickej knižnice vo vedeckom a pedagogickom procese univerzity, no ešte výraznejšie pribudli povinnosti študentom a najmä akademickým zamestnancom kvôli kooperácii univerzity a uvedených centrálnych registrov.

Zmeny priniesla aj novela knižničného zákona, ktorá v nadväznosti na spomínané novelizácie vysokoškolského zákona stanovila, že akademická knižnica sa stáva už aj pracoviskom evidencie umeleckej činnosti a ohlasov. Vzhľadom na to, že knižnica už dlhodobo spolupracuje s umeleckou komunitou pri organizácii rôznych kultúrnych podujatí (koncertov, výstav, literárnych akcií a pod.) a má dlhoročné skúsenosti s evidenciou publikačnej činnosti, tejto úlohy sa zhostila bez väčších problémov.

Vďaka projektom PU zo štrukturálnych fondov EU, ktoré organizačne zabezpečovalo Centrum výpočtovej techniky, knižnica výrazne skvalitnila svoj IT park (servery, počítačové stanice, sieťová infraštruktúra atď.). Okrem skvalitnenia prevádzky knižnično-informačného systému ALEPH to výrazne napomohlo aj zabezpečeniu plnenia úloh pre centrálny registre. Knižnica sa minulý rok zapojila aj do univerzitného projektu KEGA, ktorý nám umožnil skvalitniť kooperáciu so systémom MAIS a najmä náš webový katalóg publikačnej činnosti.

Z tzv. knižničných činností stojí za zmienku najmä pasportizácia historického fondu a jeho samostatné vyčlenenie z knižničného fondu knižnice. Historický fond UK PU (dokumenty vydané do r. 1918) svojím rozsahom cca 5 000 exemplárov (najväčšie tituly sú zo 16-teho a 17-teho storočia) patrí v akademickom prostredí k najväčším a univerzita môže byť naň právom hrdá. Momentálne finišujeme (za asistencie Slo-

venskej národnej knižnice) s niekoľkoročnými prípravami registrácie historického knižného fondu, resp. vybraných historických knižných dokumentov na Ministerstve kultúry SR, čím bude celý tento fond oficiálne zaradený medzi historické zbierky SR. Bez podpory tejto našej aktivity p. rektorom prof. R. Matlovičom a najmä p. prorektorom prof. P. Kónyom by zavŕšenie tohto procesu nebolo možné.

Mňa osobne teší, že sme v uplynulom období zamestnali na uvoľnené knihovnícke miesta v UK PU výhradne absolventov Knižnično-informačných štúdií FF PU, takže aj po tejto stránke knižnica myslí na

svoju budúcnosť. Keďže som sa spolu s ostatnými riaditeľmi knižníc v regióne spolupodieľal na ich vzdelávaní, som rád, že sa uplatňujú v praxi, no zároveň je mi ľúto, že projekt výchovy mladých knihovníkov na Filozofickej fakulte sa tento rok skončí.

Pán riaditeľ, aké problémy ste najčastejšie riešili na úrovni fakulty?

Z pohľadu fakúlt patrí k najdôležitejším spolupráca pri evidencii publikačnej činnosti, čo je spôsobené najmä tým, že MŠVVaŠ každoročne vysokým školám za publikačnú činnosť prideliť v rozpočte dotácie. Registrácia publikačnej činnosti síce z nášho pohľadu nepredstavuje ani 10 % knižničných aktivít, no prináša nám viac ako 90 % problémov, čo je spôsobené už spomínanou zvýšenou administratívnou záťažou autorov, neustále sa sprísňujúcimi kritériami CREPČ a častou zmenou metodiky jej spracovania. Tieto faktory nám aj autorom až zbytočne komplikujú život a vnášajú medzi nás často až absurdné konflikty. Niekedy máme pocit, akoby evidencia publikačnej činnosti bola tou najdôležitejšou aktivitou slovenských vysokých škôl. Známý americký slogan „publish or perish“ prešiel v našich slovenských akademických podmienkach do ďalšej dimenzie – „registruj alebo skonaj“. Občas to potom vyzerá, že je jednoduchšie publikovať, ako publikačnú aktivitu zaregistrovať v knižnici.

Na čo by ste teda autorov upozornili, aké novinky im CREPČ prichystal?

Od minulého roku prišiel CREPČ s novinkou pri registrovaní článkov indexovaných v databázach Web of Science a Scopus (kategórie sú platné len od r. 2013) a karentovaných článkov, ktorá nám a najmä ich autorom výrazne komplikuje život. Autor si môže registrovať článok v týchto kategóriách až vtedy, keď je zaregistrovaný v príslušných databázach, a to napriek tomu, že periodikum, ktoré článok uverejnilo, je v týchto databázach evidované aj niekoľko rokov. Autor si tak musí zaevidovať túto publikačnú aktivitu najprv ako článok v neindexovanom časopise a potom musí sledovať, kedy sa objaví v príslušnej databáze. Keď sa tak stane, musí nám to nahlásiť mailom a my mu následne zmeníme kategóriu. Potom to musíme (tiež mailom) nahlásiť kontaktnej osobe v CVTI Bratislava (správca CREPČ) a táto to následne zmení aj v CREPČ. Pokiaľ nám autor zmenu kategórie nenahlási, článok nemôžeme preradiť, čím následne fakulta prichádza o finančné prostriedky, keďže finančná bonita indexovaných článkov je niekoľkonásobne vyššia, ako článkov neindexovaných...

Určite najdiskutovanejšou kategóriou sú však vedecké monografie. Ich registrácia prechádzala azda najväčším vývojom. Súčasná legislatívna úprava však ani zďaleka nie je ideálna, skôr naopak. Týka sa to najmä monografií viacerých spoluautorov. Pokiaľ si títo k svojim kapitolám v monografii uvedú meno, nemôžu si potom monografiu vykázať ako celok, ale len ako kapitoly alebo štúdie v monografii (ak ich má v monografii viacero, potom každú zvlášť), čo im následne spôsobuje problémy pri plnení podmienok kvalifikačného rastu. Naopak, ak pri jednotlivých kapitolách svoje mená neuvedú, potom si to môžu vykázať ako monografiu, no problémy nastávajú pri registrácii ohlasov a tiež z pohľadu autorského zákona to nie je celkom korektné riešenie. Ďalším z neuralgických bodov registrácie monografií je ich posudzovanie Hodnotiteľskou komisiou MŠVVaŠ SR, ktoré sa často deje aj niekoľko mesiacov (rokov) po ich zaevidovaní v CREPČ (napr. dodnes ešte nemáme výsledky hodnotenia z roku 2013), pričom je obvyklé, že viac ako dve tretiny posudzovaných vedeckých monografií bývajú preradené do nižšej kategórie. Novelou vysokoškolského zákona bolo pri publikáciách vydaných po roku 2013 umožnené autorom podávanie námietok proti také-

muto preradeniu. Preradeniu monografie často „napomáha“ nedôslednosť autorov, resp. vydavateľov publikácie. Často sa nám stáva, že v publikácii chýbajú základné vydavateľské údaje, resp. sú nesprávne uvedené (vydavateľ, recenzenti, rok vydania, počet vydaných exemplárov, vydanie, copyright, rozsah a pod.). Po formálnej stránke musí vedecká monografia spĺňať iba 4 kritériá – musí mať ISBN, dvoch recenzentov (uvedených v tiráži), rozsah min. 3 autorské hárky a náklad min. 100 ks.

Musím tiež pripomenúť, že akademická knižnica spravovávajú publikačnú činnosť len zamestnancom univerzity, ktorí sú na univerzite zamestnaní na plný úväzok (na čo sa v ostatnom období často zabúda, najmä pri krátení úväzkov), a študentom dennej formy tretieho stupňa štúdia. Ak táto základná podmienka nie je splnená a zistíme to až dodatočne (príp. nás na to upozorní CREPČ), musíme takéto záznamy z našej databázy odstrániť.

Najnovším „fenoménom“ našej spolupráce s CREPČ je ich permanentné posudzovanie všetkých našich publikačných aktivít a následné preraďovanie do iných kategórií a to aj niekoľko rokov spätne. Ako teda vidíte, databáza publikačnej činnosti CREPČ je živý a neustále sa meniaci organizmus, ktorý nás neustále udržuje v pohotovosti a nedá nám ani na chvíľu vydýchnuť.

Na čo by ste ešte radi upozornili z ďalších aktivít knižnice?

Rád by som ešte upriamil pozornosť na využívanie elektronických informačných zdrojov, ktoré knižnica vlastní, príp. sprostredkováva svojim čitateľom. Okrem plnotextových dokumentov, ktoré knižnica zabezpečuje v rámci celoslovenského projektu NISPEZ II, je čoraz využívanjšou aj naša Digitálna knižnica, v ktorej máme už takmer 450 elektronických dokumentov vytvorených zamestnancami PU. V roku 2014 naši čitatelia z tejto databázy stiahli vyše 1,8 milióna pdf dokumentov, čo nám v dobrom vyzrazilo dych. Je teda jasné, že naša budúcnosť je práve v poskytovaní elektronických dokumentov a digitálnych služieb, keďže pre nastupujúcu generáciu je ich využívanie už úplnou samozrejmosťou.

**Za rozhovor ďakuje Kamila Urmaničová
Foto: archív PU v Prešove a Mgr. Jaro Ondo**

DOD 2015 v obrazoch

napulze.unipo.sk

ISSN 1337-9208

9 771337 920002

